

Izobraževanje, ljubosumnost in stolčki...

Novomeški zavod za izobraževanje, ki nudi ceneno in kvalitetno izobraževanje, mora svojo dejavnost vsiljevati podjetjem, namesto da bi bilo obratno — Odnos do kadrov, kakršen je v naših podjetjih, je več kot malomaren — Gradimo novo proizvodno dvorano, kupujemo nove stroje in podobno, toda na vprašanje: »Ali ste pomislili na strokovnjake, ki jih boste po investiciji potrebovali?« sta odgovor zadrega in jecljanje — Diplomanti, ki so delali, študirali in morali medtem pojesti v podjetju marsikatero pikro, pripovedujejo o sebi in študiju — Vsi trdijo: »Študirajte, ker je znanje rastoča valuta!« — 65 diplomiranih tehnikov v petih letih.

Novembra 1959 se je začel pouk na oddelku za izobraževanje zaposlenih srednje tehniške šole strojne in elektro stroke pri Zavodu za izobraževanje in proučevanje produktivnosti dela v Novem mestu. Spomladi 1960 je sledil vpis v lesnoindustrijski oddelek. Slednji je doživel dva vpisa, elektro oddelek pa samo enega, medtem ko se vedno živi strojniški oddelek. — Prijavljencev in finančnih sredstev za ostala dva oddelka je bilo premalo.

1960 je začela pri zavodu sekcija izrednih slušateljev višje ekonomsko-komercialne šole iz Maribora. Izmed 96 slušateljev, vpisanih v začetku, jih še vztraja pri študiju 49. Ostali so ali prenehali, se preselili ali pa diplomirali. Aktivnih tečajnikov, ki obiskujejo seminarje, je 23, do konca 1963 pa je diplomiralo 7 izrednih slušateljev. Letos so v sekciji opravili 3

konzultacije s profesorji, 3-krat je bilo opravljanje izpitov, imeli so 1 osemdeset-urni seminar za gospodarsko matematiko, pravkar poteka seminar iz gospodarske statistike, v načrtu pa je še več konzultacij in izpitov.

Delovodska šola pri zavodu bo, če bo šlo vse po sreči, začela poučevati letos. Zavod jo prireja, da bi pomagal manjšim gradbenim in obrtnim podjetjem, ki nimajo pogojev za lastno izobraževanje.

Zakaj ni odziva v malih podjetjih?

Obsojanja je vredno, da mora zavod dajati pobude za šolanje naštetih vrst in podjetja skoraj posiljevati z zahtevami, naj pripravijo sredstva in zbere ljudi, ki bi študirali. Da nam strokovnjakov manjka, vemo vsi zelo dobro. Najmanj jih je v obrtnih podjetjih elektro stroke in v manjših kovinskih, gradbenih in komunalnih podjetjih. Tudi kvalifikacijski sestav knji govdskih kadrov je vse prej kot dober. Lani pa je kljub temu od sredstev, namenjenih izobraževanju, ostalo v podjetjih novomeške občine kar 25 milijonov dinarjev neizrabljenih ali pa samo jih porabili v druge namene!

Za oddelke za zaposlene v srednjetehtniški šoli pri zavodu se zanimajo predvsem velika podjetja, kot so IMV, Novoles, Novoteks in obrati Iskre, čeprav je izobraževanje te vrste namenjeno tudi manjšim podjetjem. V delovodsko šolo pri zavodu je že sprejetih 14 slušateljev iz SGP Pionir, 5 iz Cestnega podjetja, 2 iz Beograda iz Črnomlja in 1 iz žužemberškega Remonta. Izmed 29 prijavljenih jih je bilo treba izločiti 7, ker niso izpolnjevali pogojev za vpis: niso imeli 36 mesecev prejšnje po družbeno veljavni verifikaciji za zidarja, cestarja ali tesarja. Kje so vpisniki iz ostalih manjših gradbenih, komunalnih in drugih obrtnih podjetij? Takšnih podjetij je pri nas precej, zanimivo pa bi bilo vedeti, zakaj jim je strokovno izpopolnjevanje zaposlenih deveta brigada!

V Novem mestu bo od 10. do 13. junija republiška dramska revija

Na seji pripravjalnega odbora za VII. republiško dramsko revijo, ki bo tudi letos v Novem mestu, je bilo v torek popoldne dogovorjeno, da bo revija trajala od 10. do 13. junija. Slavnostna otvoritev s prvo predstavo bo 10. junija ob 20. uri, 11. junija bo popoldanska in večerna predstava, 12. junija dopoldanska, popoldanska in večerna predstava, 13. junija popoldne bo klubska uprizoritev Lepe Vide v vaješki

»Nimamo kvalificiranih delavcev!«

Kaj pravi o tem Jože Gosenca, direktor Komunalnega podjetja iz Novega mesta?

— Koliko ljudi boste iz vašega podjetja poslali v delovodsko šolo?

— DS je sklenil, da bi poslali dva. V podjetju imamo samo enega, ki ima zahtevano predizobrazbo. Sklenili smo objaviti razpis, da bi dobili še enega. Dobrih zidarjev imamo sicer dovolj, toda no oeden ni po 3-letni učni dobi opravljal izpitov za kvalifikacijo. Razen dveh v delovodsko šolo pa nameravamo poslati še enega iz mehanicne delavnice v strojniški oddelek. Eden izmed naših mehanikov — k nam je prišel letos, — pa obiskuje strojniški oddelek že od prej.

Za polovico cenejše izobraževanje, pa kljub temu ni volje...

Kot je videti, se v majhnih podjetjih vse premalo ali pa sploh ne ukvarjajo s kadrovanjem in izobraževanjem. Do spoznanja, da je treba strokovnjake izobraževati in za to uporabljati sredstva, so se že dokopali večji kolektivi.

Nerazumevanje za izobraževanje, ki ga omogoča novomeški zavod, pa je toliko manj umljivo, če upoštevamo, da strokovnih šol pri nas nimamo, in če dodamo še to, da velja podjetje diplomant rednega študija 600 tisoč dinarjev, ta, ki se izobražuje pri Zavodu, pa le 300.000 din, poleg tega pa še ves čas dela v podjetju!

IMV: »S kadrovske zasedbo ne moremo biti zadovoljni!«

Kako sodijo o izobraževanju v podjetjih in kaj menijo o tem diplomanti iz zavoda, vam bodo najlažje povedali oboji neposredno. Andrej Dular, vodja socialno kadrovske službe pri IMV Novo mesto, nam je odgovoril na 3 vprašanja.

— Koliko ste v vašem kolektivu namenili letos za izobraževanje?

— Po sklepu DS bomo porabili 1,3 odst. od bruto osebnih dohodkov. En del za štipendiranje, dve tretjini pa za izobraževanje na delovnem mestu. Precej damo za 20 bodočih strojnih tehnikov, ki se izobražujejo pri novomeškem zavodu, 6 naših študentov na oddelku za odrasle ESS, vse ostalo pa je izobraževanje na delovnem mestu s seminarji na predelovalce, s tečaji za dosego polkvalifikacije in kvalifikacije ter širše ekonomsko-politično izobraževanje.

— Kako sodite o izobraževanju, ki ga posreduje novomeški zavod?

(Nadaljevanje na 10. str.)

Danes zborujejo v Kočevju slovenski muzealci

Danes dopoldne se bo ob pol 10. uri začel v dvorani Seškovega doma v Kočevju redni občni zbor Društva muzealcev Slovenije. Odbor bo poročal članom o delu društva, ravnatelj Etnografskega muzeja v Ljubljani B. Kuhar pa bo prebral referat o »Sodelovanju osrednjih muzejev s pokrajinskimi in lokalnimi muzeji«. Zanimivo bo tudi poročilo Andreja Pavlovca, ravnatelja Loškega muzeja, o šolskih obiskih v muzejih. Na dnevnem redu so vrh tega volitve upravnega in nadzornega odbora, udeleženci zbora pa bodo razpravljali tudi o poročilu o statutih v muzejih in galerijah.

Jutri dopoldne bodo udeleženci zbora odšli na stro-

kovno ekskurzijo na Rog, popoldne pa si bodo ogledali nekatere kulturne spomenike na Dolenjskem. — Članom Društva muzealcev SRS želimo prijetno dvodnevno bivanje v naših krajih, zboru pa plodno delo!

Srečanje predstavnikov petih okrajev

Pripravljali odbor za Zlet bratstva in enotnosti, ki ima svoj sedež v Sisku, je pred dnevi pripravil srečanje predstavnikov 5 okrajev; na njem so počastili spomin herojev, ki so 25. maja 1944 v Drvarju branili Vrhovni štab s tovarišem Titom. Srečanje so izrabili hkrati za delovni razgovor glede udeležbe na VIII. zletu bratstva in enotnosti, ki bo prihodnje leto v Karlovcu. Podobnih manifestacij, ki že sodijo v sklop predzletne dejavnosti, bo letos in prihodnje leto še več; nekatere bomo imeli tudi na Dolenjskem. S.

Vreme

OD 28. V. DO 7. VI. 1964
Med 28. in 30. majem ter med 3. in 5. junijem deževje z ohladitvijo. V ostalem po večini lepo, vendar včasih krajevne nevihte, zlasti okrog 1. in 7. junija.
Dr. V. M.

V nedeljo, 24. maja, je mladina v sprevedih, ki so obšli naša občinska središča, proslavljala dan mladosti. Sprevedo so prikazali dejavnost mladine, ki se v prostem času ukvarja s športom in z drugim. Kot vedno, so bili tudi tokrat najprisrčnejši najmlajši. Na sliki: začetek spreveda, ki je v nedeljo dopoldne obšel Novo mesto.

Z OBČNEGA ZBORA PODRUŽNICE SIM V KOČEVJU

Stike z izseljenci še poglobiti

Prejšnjo nedeljo je bil v Kočevju občni zbor podružnice Slovenske izseljenske organizacije, na katerem so se pogovarjali o svojem dosedanem delu ter o nalogah v prihodnjem obdobju. V uvodnem poročilu se je predsednik podružnice Tone Sercer dotaknil nekaterih najvažnejših problemov dela z izseljenci. Poudaril je, da imamo med našim življenjem v tujini tri vrste emigracij: predvojno in povojno ekonomsko ter tiste, ki so zapustili domovino zaradi sovražnega delovanja med NOB. Naloga SIM ni le iskanje stikov s predvojnimi izseljenci, pač pa tudi z onimi, ki so odšli na delo v tujino v povojnem obdobju.

ni še niso seznanjeni z našo stvarnostjo in čestokrat prihajajo na obisk s strahom, ki pa kaj hitro splahne. Pri tem ima vsekakor velike zasluge SIM, ki s toplim sodelovanjem z rojaki razbija sovražno propagando v zamejstvu. Da nekateri rojaki v tujini niso seznanjeni z našimi razmerami, so krivi delno tudi naši ljudje, njihovi svojci, ki jim pišejo, kako je pri nas težko, samo da bi kaj dobili. Sele potem, ko pridejo na obisk, spoznajo prejšnjo zmoto in še drugim rojakom pripovedujejo, kaj vse so videli in doživeli v stari domovini. Močan udarec je bil zadan sovražni propagandi tudi s sprejetjem zakona o amnestiji.

do spoznanja, je poudaril tov. Sercer, da ni dovolj poživiti naše delo v sezoni, ko nas obiščejo rojaki, pač pa skozi vse leto. Posebno bo treba poživiti stike med našo in izseljensko mladino; pri tem delu naj SIM ne bo osamljena, pač pa naj sodelujejo z njo SZDL, mladina, sindikat itd.

Lani je bil v Kočevju v gosteh sekretar združenja kanadskih Jugoslovanov »Bratstvo in jedinstvo« iz Toronto, preko katerega je podružnica navezala z združenjem in s tem s kanadskimi izseljenci tesne stike. Gost jim je prinesel tudi tople pozdrave kanadskega majorja Jonesa, ki se je 1943. leta udeležil Kočevskega zbora.

V kočevsko podružnico SIM je včlanjenih nad 140 ljudi, med katerimi niso sami izseljenci, pač pa tudi drugi občani. Podružnica doslej ni le navezovala toplih stikov z rojaki v tujini, pač pa je pomagala tudi izseljencem, ki žive tukaj. Večkrat je posredovala zaradi zaposlitve, stanovanj in nekajkrat tudi zaradi nepravilnih odnosov do njih.

V razpravi so se člani podružnice zavzeli za še tesnejše sodelovanje z rojaki, posebno ko bodo prišli na obisk v te kraje. Sklenili so organizirati izlet na Vinomer pri Metliki, kjer bo 4. julija zborovanje izseljencev. Poživiti pa bi bilo treba tudi pisanje spominov in zbiranje ostalega zgodovinskega gradiva o delu naših ljudi v tujini.

Kočevsko podružnico bo poslej vodil nov 15-članski upravni odbor pod predsedstvom Petra Šobarja, upravnika muzeja.

(fg)

Pred proslavo 20-letnice partizanskih artileristov

6. in 7. junija bomo sprejeli v goste preživele borce I. slovenske artilerijske brigade NOV in POS, ki bo proslavljala 20-letnico ustanovitve v Dol. Toplicah.

V soboto, 6. junija ob 9.30, bodo partizanski artileristi obiskali Dvor, položili venec na spomenik padlih, obdarili šolo in obiskali partizanske domove. Ob 14. uri bodo prišli v Podgrad, kjer bodo prav tako položili venec, obdarili šolo in obiskali partizanske domove. Ob 18. uri bo obdaritev šole v Dolenjskih Toplicah, ob 19.30 pa v prosvetnem domu v Dol. Toplicah miting, v katerem bo sodelovala partizanska skupina SNG. Ob 21. uri bo beagalični ogenj.

V nedeljo, 7. junija ob 7. uri bo v Dol. Toplicah budnica, od 8. do 9. ure bo novomeška godba na topliskem trgu igrala partizanske pesmi, ob 9. uri bo zbor brigade, ob 10. uri pa se bo začel slavnostni program z državnim himno, z govori, nastopom partizanske skupine SNG in himno artilerijske brigade. Ob 12. uri bo na zdraviliškem vrtu partizansko kosilo, nato pa partizansko rajanje.

Vsem borcem-artileristom izrekamo že zdaj pristrčno dobrodošlico ter jim želimo, da bi se po 20 letih med nami dobro počutili, knjižnovemu slavlju pa vabimo prebivalstvo iz našega področja!

Vsak dan v praksi potrjevati vodilno vlogo

Zveza komunistov si mora nenehno in še bolj prizadevati, da bi svojo vodilno vlogo uveljavila v skladu s potrebami in zahtevami neposredne socialistične demokracije in samoupravljanja delovnih ljudi. Kot najnaprednejša sila naše družbe, kot organizirani in najzavestnejši del delovnega razreda in delovnih ljudi mora Zveza komunistov nenehno razvijati in potrjevati svojo vodilno idejno-politično vlogo.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZK

V smernicah za predkongresno aktivnost Zveze komunistov je med drugim rečeno, da vodilna vloga ni dana Zvezi komunistov vnaprej in enkrat za vselej. To vodilno

ni vpliven in ugleden komunist, ki se trka na prsi in ki se venomer skljuje na vodilno vlogo svoje organizacije — Zveze komunistov. Vodilna vloga se kaže sama — v moči argumentov, v sposobnosti globoke analize družbenih problemov, v sili pričevanja.

Tako si je treba razlagati tisti del smernic, kjer je rečeno, da mora Zveza komunistov vsak dan potrjevati svojo vodilno vlogo med drugim tudi s sposobnostjo globoke znanstvene analize družbenih procesov in gibanj.

Pri taki opredelitvi vloge Zveze komunistov v naši družbi, s katero seveda nismo izčrpali vsega, kar je treba povedati o tem, se morda komu vsiljuje misel, češ da so to naloge, ki jim preneka-teri komunist ne more biti kos. Morda se na prvi pogled reši, da pri takem opredeljevanju pozabljamo, da ni vsak komunist obenem tudi znanstvenik in da nima ne časa ne znanja za take analize. To je res, a obenem je treba vedeti, da bo vsa naša družbeno-praksa morala čedalje bolj temeljiti na znanstvenih izsledkih družbenoslovnega raziskovanja. Vsak komunist ni znanstvenik, mora pa biti prodoren, idejno razgledan družbeno-politični delavec takega profila in s takim znanjem da bo znal uporabljati znanstvene izsledke za pravilno razumevanje družbenega razvoja in za pravilno analizo problema, s katerim se srečuje in ki ga je dolžan skupaj z drugimi delovnimi ljudmi tudi urejati oziroma reševati.

V predkongresni razpravi, ki pomeni prav preverjanje in potrjevanje vloge Zveze komunistov, o kakršni je bilo prej govora, ne bi smeli sodelovati samo komunisti. Predkongresno razpravo bi bilo treba prenesti tudi na širše tribune delovnih ljudi na primer na sestanke socialistične zveze, sindikalnih podružnic, mladinskih aktivov itd. Naj povedo ljudje, kaj in kako sodijo o delu komunistov na svojem območju — v komunah, podjetju, krajevni skupnosti itd. Ne bi smeli spregledati pobud in predlogov, pa tudi kritike občanov. O njih je treba spregovoriti

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Do ameriških volitev je še dobrih pet mesecev, vendar se tudi v Evropi še več govori o kandidatih za Belo hišo. Nas zanima seveda kakšno stališče bodo branili posamezni kandidati v zunanje političnih vprašanjih. Letos je prvič, da so prišla ta vprašanja na površje. Vse doslej so prevladovali domači, notranji problemi.

Medtem ko je več ali manj že znan kandidat demokratov — to bo sedanji predsednik Johnson, pa vlada velika negotovost, kdo bo oficijalni kandidat republikancev. Pravzaprav imamo samo dve kategoriji kandidatov.

Na krajni desnici je Goldwater, senator iz Arizone, bivši vojni pilot, spreten businessman in demagog, na srečini pa je več imen. To so Nelson Rockefeller, guverner države New York, Cabot Lodge, ameriški veleposlanik v Južnem Vietnamu, bivši ameriški podpredsednik, in William Scranton, guverner bogate države Pennsilvanije.

Njihove pozicije se stalno menjavajo. Čeže, da se bo bila odločilna bitka med pristaši Goldwaterja in Rockefellerja. Prvi zastopa ekstremna stališča. Zaveza se za ostro linijo v južnovietnamskem vprašanju, Goldwater priporoča uporaba lahkega atomskega orožja, dalje predlaga kontrolo cest v sednem Severnem Vietnamu.

Rockefeller brani bolj trezna gledišča. Seveda mora tudi on v volilni kampanji malo pretiravati. Kandidati se pač bore za popularnost republike. Njihova gledišča se morajo med seboj razlikovati. Sicer bi jih volivci ne razločili med seboj. Biti morajo skratka »interesantni«. Rockefeller se zavzema

samo za močnejši pritisk na Indonezijo. Ta pritisk naj bi jo prisilil k popuščanju v malezijskem vprašanju.

Kdo bo predstavnik republikancev, se bo videlo že na preliminarnih volitvah v Kaliforniji. Bivši predsednik Eisenhower je ondan pozval Američane, naj glasujejo za kandidate, ki imajo

vsem enake pravice. Nekateri celo menijo, da bo ponovil uspeh pokojnega Roosevelta. Ta je leta 1936 zmagal v 46 državah. Le v dveh je dobil republikanski protikandidat več glasov.

Zaradi ameriških volitev — te bodo prve dni novembra — so odložili tudi letošnje zasedanje Združenih narodov na sredo novembra. Uradna formula-cija je bila sicer, da bo zasedanje šele novembra zaradi sestanka nevezanih držav v Kairu. Vendar je bilo še vsako prestopno leto, ko volijo v ZDA, zasedanje konec leta.

Letos ne moremo predvidevati nobenih novih dramatičnih oziroma pomirjevalnih potez ameriške politike. Vprašanje Panamskega prekopa je ostalo nerešeno. Johnson ne sme pokazati, da popušča ali da je pristal na panamske predloge. Uradna Amerika odklanja vsako misel na normalizacijo odnosov s Kubo. Republikanci bi takoj očitali Johnsonu, da odstopa od tradicionalnih ameriških pozicij in da ne štiti do-volj ameriških interesov.

Amerika je tudi proti sprejetju LR Kitajske v Združene narode. To so stari pomisleki. Ameriška javnost se ni sprizajnila z mislijo, da mora tudi Kitajska, takšna kakršna je, sodelovati v tej svetovni organizaciji.

Vsa ta vprašanja se bodo začela reševati praktično šele drugo leto. Če bo zmagal Johnson, kar je skoraj gotovo, se bo ohranila kontinuiteta režima. Johnson bo imel svobodnejše roke. Lahko bo uveljavil tudi svoje poglede. Zdj mora upoštevati vse mogoče interese.

Amerika pred volitvami

jo pred seboj bodočnost stranke in hočejo ohraniti njeno dobro ime. S tem je indirektno mislil na Goldwaterja, ki napeljuje vodo na svoj mlin in kviri dobro ime republikanske stranke. Ameriški opazovalci napovedujejo, da noben republikanski kandidat ne bo mogel biti kos Johnsonu. Ta ima zagotovljeno večino na Jugu. Zdaj ima ameriški Jug drugič v zgodovini Združenih držav priliko, da glasuje kompaktno za svojega človeka. Johnson je namreč iz Texasa. Njegovi koncepti so v skladu s pogledi Juga. Johnson ima dobre odnose z ameriškim kapitalom. Prizadeva si, da bi si pridobil naklonjenost tudi črnkega prebivalstva. Zastavlja je ves svoj ugled, da bi ameriški kongres sprejel zakon o državljskih pravicah, ki bi dal

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

vlogo je treba spet in spet preverjati v praksi. Dan za dnem morajo komunisti potrjevati svojo vodilno vlogo z bojem za nadaljnjo demokracijo političnega življenja, za še širšo razvejanost javnih družbenih tribun, kjer se delovni ljudje — in komunisti kot njihov neločljivi del — vsak dan javno in demokratsko razgovarjajo in sklepajo.

Pri tem vsakodnevem potrjevanju vodilne vloge pa se ne bi smeli zanašati samo na Zvezo komunistov kot celoto. Potrebno je, da vsak komunist posebej dokazuje svojo sposobnost razumevanja zapletenih družbenih procesov. Tako vloga Zveze komunistov predpostavlja komunistično, idejno opredeljena in z velikim znanjem, pogumnega in odkritega, z izostrenim občutkom za probleme človeka in družbe. Naloga komunistov ni, da stojijo ob strani in delijo napotke.

► Narobe: komunisti morajo biti sredi življenja sameseja. Z drugimi delovnimi ljudmi vred morajo biti snovalci politike in kritiki skupnih napak, torej tudi svojih. Pandanašnji

tudi na konferencah Zveze komunistov na vsen ravnen, toda ne zgolj v obliki suhih registracij, temveč polemično, ustvarjalno, spodbujajočo napredne težnje in zoperstavljajočo se določenim negativnim, nepravilnim ali celo tujim pojmovanjem sedanjega in prihodnjega družbenega razvoja. V to širšo, javno predkongresno razpravo bi se moral vključiti sleherni komunist, v njej bi moral preverjati svojo družbeno vlogo, svoj vpliv in svoj ugled.

V času med dvema kongresoma — sedmim, ki je bil v Ljubljani, in osmim, ki bo v Beogradu — je vsa naša dežela, vsaka komuna, podjetje, ustanova dosegla velik napredek. O tem napredku je treba spregovoriti, zakaj v njem moramo dobiti novih spodbud za našo aktivnost v prihodnosti. Dosegli smo hiter in močan industrijski vzpon. Ustvarili smo pogoje za odpravo dolgoletne zaostalosti kmetijstva in naše vasi. Okrepili smo materialno osnovo

samoupravljanja. Vsega tega ne smemo spregledati. Ugotoviti je treba tudi, kakšen je bil delež komunistov v boju za napredek naše dežele, kako ves ta razvoj odseva usmerja-jočo idejno vlogo Zveze komunistov, kje, kako so bili komunisti z vidom neizprosnega boja proti birokratskim in drugim oviram družbenega napredka in kje niso bili dovolj odporni. A biti moramo tudi kritični. Če bo v naših večjih poudarek kritiki, ne

smemo misliti, da je bilo v preteklosti več napak kot uspehov. V kritiki moramo videti naše nezadovoljstvo z doseženim, nepomirljivost, ki izvira iz želje, da bi šli hitreje naprej — k novemu in boljšemu. To pa spet niso samo želje, ker prav dobro vemo, da še nismo izrabili vseh možnosti, da je še obilo rezerv, ki jih je treba izrabiti, da bi bili prihodnji rezultati našega dela še večji.

Beseda o Inlesu in o opekarni

Na nedavni seji sveta za obrt in industrijo v Ribnici so razpravljali o proizvodnji, ustvarjeni v 1. štirimesečju v Inlesu in Opekarni. Inles se je letos dobro odrezal: do konca aprila lani so ustvarili za 738.000.000 din vrednosti, letos pa za 1.198.000.000 din ali za 62,3 odst. več ter dosegli 35,5 letnega plana in 31 odst. realizacije. Tolikšno povečanje gre pripisati storilnosti (število zaposlenih je

skoraj enako), povečani strokovnosti zaposlenih, izboljšanju tehnoloških procesov in nakupu nekaterih strojev. Uspehom primerno se je povečal tudi dohodek zaposlenih: lani je bilo povprečje osebnih dohodkov na zaposlene 27.800 din, letos pa je 36.000 din. Člani sveta so razpravljali o programu razvoja Inlesovih obratov, nato pa so se lotili še Opekarne. Leto je v težavah kot opekarniška

industrija nasploh. Primanjkuje jim strokovnjakov, zaradi nizkih zaslužkov pa težko dobijo delavce. V prihodnjih 7 letih imajo v načrtu rekonstrukcijo, ki bo terjala 42 milijonov dinarjev.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

► Češkoslovaški zunanji minister v Jugoslaviji. Vaclav David je prišel konec prejšnjega tedna v Beograd, v ponedeljek je bil na Reki, pozneje si je na poti v Ljubljano ogledal tudi Postojnsko jamo.

► Etiopijski vladar obišče več dežel. Haile Selassie bo junija obiskal tri afriške dežele in sicer: Kenijo, Ugando in Tanganjiko. To bo njegov prvi obisk v Vahodni Afriki. Kenija je postala neodvisna šele decembra lani.

► Robert Kennedy v Berlinu. Ameriški pravosodni minister Kennedy bo obiskal Zahodni Berlin, odkril bo spominsko ploščo na kraju, kjer je pred enim letom govoril njegov brat John Kennedy. V Berlin ga je povabil zahodnoberlinški župan Brandt.

► Kašmirski lev v Pakistanu. Sejk Abdulah je zdaj na obisku v Pakistanu. Osrednja točka razgovorov, ki jih bo imel v glavnem mestu, bo seveda kašmirska vprašanje. To se vleče že polnih petnajst let — še vedno brez uspeha.

► Kenneth Kuanda v Kairu. Predsednik avtonomne vlade Severne Rodezije Kuanda je po dnevnom bivanju v Beogradu prišel v Kairo. Severna Rodezija bo postala 24. oktobra neodvisna, imenovala pa se bo Zambija. To je staro ime za to deželo.

► Agrarna reforma v Peruu. Perujski predsednik Belaunde Terry je razglasil zakon o agrarni reformi. Razdeliti bodo 7 milijonov ha zemlje. Izjema velja le za veleposestva, kjer goje sladkorno peso. Ta je namreč najvažnejši eksportni artikel dežele.

► Umik čet ZN iz Katange. Če te Združenih narodov bi se morale umakniti do 15. maja iz bogate kongoške pokrajine Katange. Umik so odložili do 15. junija. Sovjetska zveza je izjavila, da ne bo plačala niti beliča za umik čet, bila je vedno proti temu, da intervencirajo v tej deželi.

► Naša misija dobre volje v Kongu. Predsednik vlade (Brazzaville) dr. Lisuba je sprejel četa naše misije dobre volje Avda Humana. Naša misija ima na programu obisk več držav Zahodne in Centralne Afrike.

► Na 37. mednarodnem vzorbenem sejmu v Parizu, ki so ga odprli sredi maja, razstavlja jugoslovanska industrija orodne stroje, elektro izdelke, izdelke kovinske in lesne industrije ter domače obrti.

► Turistični krajji bodo v letošnji sezoni dobro založeni z uvoženimi živilci. V ta namen bodo uvozili za blizu 700.000 dolarjev, lososov, tun, kavčara, gorgonzole, parmezana, boljše vrste kave, risa in jedilnega olja.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

► Na srečanju s predstavniki delovnih organizacij, mladine, športnikov, pionirjev je tovariš Tito, ki je 25. maja praznoval 72. rojstni dan, dejal, da nestrpno pričakuje dan, ko se bo lahko sproščeno pogovoril z ljudmi iz vse Jugoslavije. To ni nepozaben dogodek samo za tiste, ki imajo to srečo, da so lahko v neposredni bližini tovariša Tita in da se lahko z njim tudi pogovarjajo. To je veseli dan tudi za Tita, ki izrablja priložnost, da se z ljudmi neposredno s terena pogovori o njihovih uspehih in težavah. Tudi tokrat se je prisrečno razgovarjal s posameznimi delegacijami. Zanimal se je za vse: kako je kaj s proizvodnjo, kako napredujejo dela v Skopju, kako je z učnjem itd. Kasneje je sprejel tudi predstavnike družbeno-političnih organizacij. K rojstnemu dnevu so mu čestitali tudi najbližji sodelavci, tuji državniki, prijatelji iz vsega sveta.

Nekakšna krona številnih prireditev dneva mladosti je bila velika ponedeljska prireditev na stadionu JLA v Beogradu. Nekit beograjski dopisnik jo je imenoval — šopek tovarišu Titi. Za vsakogar, kdor si je ogledal to prireditev — bodisi neposredno ali po televiziji — je bil to nepozaben trenutek. Veličastno je bilo vse — vse od raznih simboličnih iger do tistega slovesnega trenutka, ko je delavec Zagrebčan Josip Hercet izročil štafetu palice s toplimi čestitkami mladine in narodov Jugoslavije. V štafetnem pismu je med drugim rečeno tudi tole:

»Za sorodnost in nedeljivost vseh mladosti, ki so počakale uporno in ponosno, za naša nenehna majhna in velika delovišča, za rast skupnosti in srečo človeka — delavca in zate, ki nenehno čutiš vse širine in vse krepke nagibe nas mladih in najmlajših, piše vsa delovna mladina kot z eno samo skupno roko ta pozdrav.«

► Zvezni in gospodarski zbor zvezne skupščine sta sprejela smernice za nadaljnji razvoj gospodarskega sistema. Resolucija o smernicah se zavzema za spremembo v delitvi v korist delovnih organizacij in osebnih dohodkov. Nadaljnji razvoj gospodarskega sistema naj bi omogočil, da bi postale delovne organizacije glavni nosilci razširjene reprodukcije. V resoluciji je

DAN MLADOSTI

med drugim rečeno, da se je treba zavzemati za dolgoročnojšo politiko cen, da je treba močnejše usposabljanje delovne organizacije za vključevanje v zunanjetrgovinski menjavo, da je treba krepiti materialni položaj delovnih organizacij, družbenih služb in družbeno političnih skupnosti itd.

► Zvezni zbor zvezne skupščine je te dni sprejel odlok o izplačilu dodatka upokojencem, o čemer je naš list že obširneje poročal. Dodamo naj le še to, da je izplačilo dodatka samo začasna rešitev. Problem različnih pokojnin ostane še naprej aktualen. To bo treba urediti z novim pokojninskim zakonom, ki ga sedaj pripravljajo.

► Na zadnjem zasedanju zvezne skupščine je bila sprejeta sprememba predpisa, po kateri bo služenje vojaškega roka v kopni vojski in vojnem letalstvu trajalo 18 mesecev namesto dve leti. V vojni mornarici ostane rok še nadalje dve leti. V obrazložitvi te spremembe so navedli, da sedanji mednarodni položaj dopušča takšen ukrep.

BETI: 52 kreditov za 262 milijonov din investicij!

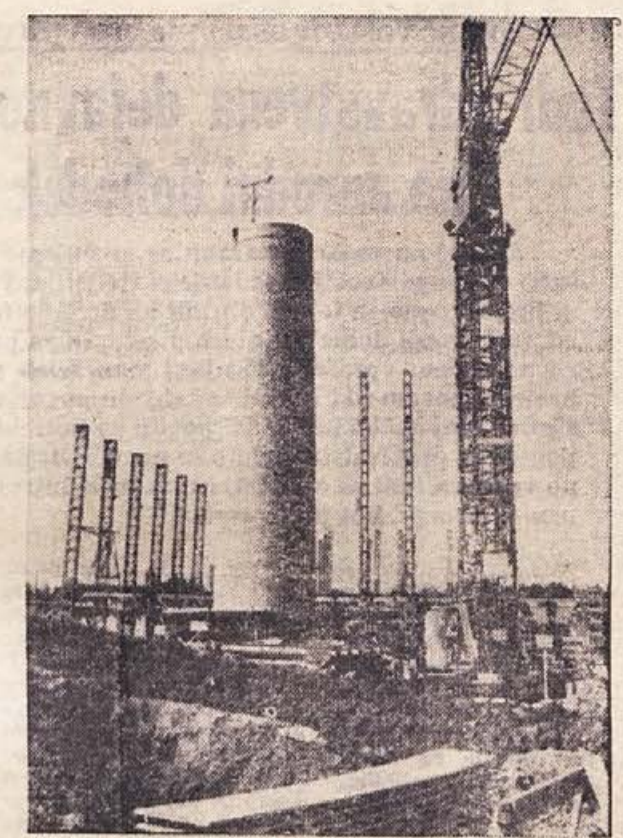
V metliški Beti si želijo, da se dosednji način investiranja, ko majhni niso mogli k skledi, ne bi več ponovljal — 52 kreditov za 262 milijonov dinarjev investicij, s katerimi je kolektiv povečal bruto proizvod za več kot 5-krat, rekordna gospodarnost vložnega denarja, kopica odplačil, ki so veliko breme, neugodna delitev, pred katero je kolektiv brez moči, in nizki osebni dohodki za nameček.

Letos vneto razpravljamo o 25.000 dinarjih kot spodnji meji osebnih dohodkov, ki jo je treba doseči s povečanjem storilnosti. Govorimo o tem, da je treba odpraviti nenačrtno investiranje in vlagati denar tja, kjer se bo najhitreje in najlaže vračal. Hkrati ugotavljamo, da je treba delitveni sistem, ker ga je razvoj že prerasel, prilagoditi novim pogojem. Sprehod skozi metliško Beti, tovarno trikotaja, ki je zrastle na nerazvitem področju skoraj dobesedno z beračenjem investicijskih posojil, ker Bela krajina pač nima gospodarske osnove, je lep dokaz, kako potrebno in nujno je vse, kar smo našli v uvodu. Nihče ne more 600-članskemu kolektivu odrekati prizadevnosti ter gospodarnosti. Toda kljub temu visj nad njim kot Damoklejev meč delitveni sistem, ki vzbuja strah, grozijo anuitete, ki jih bo težko odplačati, osebni dohodki pa so nizki in vpijejo po povečanju. Toda odkod vzeti denar?

kolektiv rasti, so se spopadali z našo zelo komplicirano investicijsko politiko in jemale posojila, ki so jim bila pač dosegljiva. Tako so za 262 milijonov investicij morali najeti 52 kreditov, večji del na odplačilno dobo od 13 mesecev do 3 let. Samo eden od teh kreditov se je glasil na 105 milijonov, vsi ostali pa so bili na leti za majhne zneske... Če pomislimo, koliko elaboratorjev je bilo treba pripraviti, koliko papirja popisati, koliko nepotrebnih korakov, potovanja, osebnih urgenc in prošenj je bilo potrebnih, bomo priznali, da so se pošteno naznojili!

Osebnih dohodkov v kolektivu niso razveseljivi. Lani je bil najnižji osebni dohodek 13.500 din, najvišji pa 90.000 din, povprečje je bilo 21.300 din. V I. četrtletju letos se ni veliko izpremenilo: najnižji OD je bil 18.400, najvišji 100.000 din, povprečje pa je bilo 23.400 din. Letos so po planu predvideni najnižji OD v znesku 21.500 din, najvišji 110.000 din in povprečje 26.000 din (v teh številkah niso zajeti delavci, ki so na priučitvi in imajo še nižje osebne dohodke!). Prav te dni v kolektivu veliko razpravljajo o spremembah, ki jih bo treba narediti v pravilniku o delitvi OD. Kako iz zagate, ne vedo. Če si oglekamo strukturo kalkulacij v kolektivu in

ugotovimo, da predstavljajo bruto osebni dohodki 4 odst. vsega, kar kolektiv ustvari, dajatve (federaciji, republik in ostalim teritorialnim enotam ter prometni davek) 19 odst., vse ostalo pa odpade na material, režijo, ostale stroške in čisti dohodek, moramo priznati, da stanje ni rožnato. Dajatve so 5-krat večje kot izdelavne plače, in če kolektiv za četrtino izboljša delo, mu bo ostal pri 100 tako ustvarjenih dinarjih le 1 dinar... In če dodamo še to, da jih močno bremenijo kratkoročne investicije (1 investicijski dinar bi moral dati 1 dinar čistega dohodka, da bi lahko zadostili odplačilom), bomo razumeli, da težko pričakujejo izpremembe v delitvenem sistemu. Veliko lažje bo bodo zadihali, če jim uspe vse kredite, najete pod nemogočimi pogoji, združiti v enega, s primernim vrtilnim rokom. S tem bi se stanje v delitvi med skladi in OD v kolektivu znatno izboljšalo. Morda ne bo preveč, če na koncu rečemo, da prav primer Beti dokazuje, da je lahko naš gospodarski sistem tudi do kolektiva, ki dobro gospodarji in pametno vliaga s sedanjih načinom delitve mačehovski...
MILOŠ JAKOPEC

73 m bo visok novi dimnik tovarne stekla v Novem mestu. Gradi ga specialna ekipa za postavljanje dimnikov, ki je zdaj že v višini kakih 30 metrov. Črna pika ob levem zgornjem robu dimnika je zidar, ki se je pravkar sklonil iz notranosti dimnika na zunanjo stran mogočnega objekta

Za II. stopajo rekonstrukcije potrebujejo v Beti letos približno 140 milijonov dinarjev posojil. Od tega bodo prispevali kot lastna sredstva 30 milijonov, 30 milijonov bodo dobili od Jugobanke, izvozniki jim bodo nudili 35 milijonov dinarjev posojil, področje komunalne banke pa 45 milijonov. V zvezi s posojilom, ki ga nudi Jugobanka, je že sklenjen dogovor za izvoz v Švico, Holandijo, Češko in Švedsko. Kot je videti, bo Beti že letos namesto planiranih 84000 dolarjev, sodeč po uspehu v I. četrtletju (dosedaj so 54 odst. letnega plana izvozi), izvozila za okoli 300 tisoč dolarjev blaga.

1962 so ga ustvarili pri 744.250.000 dinarjih proizvodnje 168.709.000 din, 1963 pri 1.088.344.000 din proizvodnje 292.644.000 din in letos bodo pri 2.098.976.000 proizvodnje ustvarili 533.324.000 din dohodka. Na enega zaposlenega so 1962 ustvarili 392.000 din, leta 1963 717.000 din, letos pa je po planu predvidenih 836.000 din dohodka na 1 zaposlenega.

Osebnih dohodkov v kleščah odplačil in delitvenega sistema

Beti je preobložena z odplačili investicijskih posojil. V zadnjih letih, ko je začel

Gasilska slavnost v Žlebiču

V nedeljo je gasilsko društvo Sušje slavilo 55-letnico ustanovitve. Jubilej so lepo proslavili, prireditev pa pripravili s pravo gasilsko vestnostjo. Ob tej priložnosti so izročili namenu tudi novo motorno brigadno, za katero so zbrali sredstva (les, denar) prebivalci vasi Sušje, Slatnik, Žlebič in okoliških vasi ter

Praškiški spet cenejši

Na ponedeljkovem sejmšču v Novem mestu ni bilo posebnega prometa. Kupci so pokupili le 705 pujskov, napredaj pa jih je bilo 1256, zato so živinorejci s ceno popustili in so zahtevali tokrat od 6500 do 22 000 tisoč din

Napotki za letošnjo turistično sezono

Priporočilo sevniskega sveta za gospodarstvo, turizem in blagovni promet — Trgovine in vsa gostinska podjetja naj prilagodijo poslovanje potrebam turistov

Turistična sezona je pred vrati in vendar trgovci in gostinci niso povsod pripravljeni njanjo. V občini Sevnica sta tržna in sanitarna inspekcija pregledali vse trgovske in gostinske lokale in ugotovili precej pomanjkljivosti. O teh ugotovitvah sta poročali svetu za gospodarstvo, turizem in blagovni promet. Svet je v zvezi s tem sprejel priporočilo, za katerega je glasovala tudi občinska skupščina. Priporočilo je namenjeno trgovskim in gostinskim podjetjem ter zasebnim gostiščem v občini. Po njem naj bi se ravnali od maja do septembra.

V tem času naj bi bila ena samopostrežna trgovina odprta tudi ob nedeljah dopoldne. Ob delavnikih pa naj bi bila vsaj ena trgovina v Sevnici ali Šmarinah odprta neprekinjeno od 7. ure zjutraj do 19. ure zvečer. V popoldanskem času bo morala obratovati tudi mesnica. Vsi gostinski obrati, tudi tisti, ki

nimajo pogodb z občinsko skupščino, ter obrati družbene sektorja naj bi prodajali gostom razglednice, znamenja in turistične spominke. V družbenih in zasebnih gostiščih mora strežno osebje izdajati gostom obračunske bloke, če postreže z več pijanci. Povsod naj bi v poletni sezoni povečali skrb za čistočo. Strežno osebje v gostiščih in prodajalnah je dolžno nositi čisto delovno obleko, pa tudi lokali naj bi bili bolj higienski. To priporočilo velja še prav posebej za sanitarne prostore, ki jih tako v mestih kot na podeželju marsikdaj zanemarjamo. Vendar je to slaba legitimacija naših turističnih sposobnosti in treba jo bo povsod zamenjati z bolj šo.

Če hočemo privabiti turiste, je treba poskrbeti za reklamne table ob cestah, za lepe in vabljive table na lokalih in podobno. Tu naj sodelujejo turistična društva. V lokalih naj na vidnih mestih razobe-

sijo cenike, da bo vsak gost lahko prebral, po čem je kaj. V krajih, kjer imajo vodovod, naj bi v gostinskih obratih napeljali toplo tekočo vodo.

Vsa gostišča družbenega in zasebnega sektorja so dolžna upoštevati delovni čas, ki je zanje določen. Točenje alkoholnih pijšč mladostnikom ni dovoljeno in te prepovedi naj bi nikjer ne kršili. Občinska skupščina Sevnice nadalje priporoča, naj bo vsak dan od 17. ure dalje odprta tudi sevnška kavarna. V Sevnici in Krmelju je potrebno zagotoviti stalno prodajo bencina izven delovnega časa. Gostišča in trgovine so dolžne skrbeti za red v neposredni okolici in na parkirnih prostorih.

Priporočilo vsebuje le najosnovnejše ukrepe, ki naj bi jih gostinski in trgovski delavci dopolnili še s prenekatimi drobnimi službami in načini za prijetno počutje tujcev med nami.

T. J.

Statuti ne sodijo v zaklenjene predale!

Če ste katero izmed teh načel že začeli oživljati.

— Precej razprav je bilo o starejših delavcih in delavkah. So takšni, da zaradi starosti ne morejo več opravljati odgovornih nalog na višjih delovnih mestih. V našem obratu imamo na primer delavko, ki ji je pri nas opešal vid in smo jo morali presteliti na lažje, vendar slabše plačano delovno mesto. Kolektiv je v razpravi o osnutku statuta sodil, da je starejšim in pri delu v tovarni zdravstveno prizadetim delavcem, ki ne zmorejo več nekdanjega dela, treba omogočiti premostitev na lažja delovna mesta in jim hkrati iz posebnega rezervnega fonda omogočiti nadomestilo za razliko v prejemkih. Pri tem nas je vodila misel, da pač ne moremo dopustiti, da bi bil kdo na primer prizadet najprej zaradi bolezni in nato še zaradi nižjih prejemkov. Ko smo o tem razpravljali, nam je bilo pojasnjeno, da bo konkretna določila o tem vseboval eden izmed novih pravilnikov. Na seji DS in na neki komisiji pa smo po sprejetju statuta o tem že razpravljali in zadeva torej teče.

prednostne liste. Zdaj nimamo nobene prošnje, čeprav je precej samskih, ki bi potrebovali garsonjero. Razpravljali smo že o skupni gradnji stolpiča z Beti in Kometom, kaj natančnejšega pa ne vemo. Prav bi bilo, ko bi konkretno našli tudi vprašanje samskih stanovanj. Če bo ta razgovor objavljen v Dolenjskem listu, lahko pričakujemo praveca, daž prošnja za stanovanja... — sta dodala oba tovariša in se nasmejala.

— Ste že kdaj razmišljali o dopustih in kako je s prehrano?

— Pri osebnih dohodkih za april je dobil vsak delavec po 10.000 din za dopust, poleg tega pa je lahko vsakdo deležen regresa po 500 din na dan v našem počinškem domu. V našem obratu za slednje ni veliko zanimanja: od 200 delavcev se jih je prijavilo kvečjemu 20. Družbeno prehrano v obratu imamo v celoti rešeno, obroki so dobri in ceneni. Topla enolončnica stane 55 din, vsakdo lahko naroči malico in jo dobi po nabavni ceni, kosilo v naši menzi pa stane 120 din.

— Pri zaposlenih, večinoma ženskah, prav gotovo niste pozabili na zaščito zaposlenih žensk?

— Za ureditev otroškega vrta v Metliki prispevamo letos 1 milijon dinarjev. Do sedanjih vrtec je deloma premanjen, njegov delovni čas od 7. do 15. ure pa za ure delavke, ki začno ob 6. uri, ni najboljši. Tudi sedanja lokacija v Metliki ni najboljša, saj bi morale naše delavke in one iz Beti nositi otroke mimo tovarne v Metliko in se vračati spet sem. Zadeva bi se dala lepo rešiti z montažno stavbo in s prostovoljnimi delom. Tu pa se že srečujemo z urbanisti, ki rinejo takšne stavbe ven iz mesta. Sicer velja načelo, naj bodo stanovanja čim bliže tovarni, toda ko smo lani izbirali prostor za montažno stavbo, je urbanistični strokovnjak, ki je prišel iz Ljubljane, trdil, da jo moramo postaviti čim dlje od tovarne... —

— Informiranost kolektiva postaja vedno bolj pomembna. Kaj govori o tem vaš statut in kaj praksa?

— Obdržali smo dosedanje oblike obveščanja: zborni enot, oglasno desko, glasilo kolektiva in ostale oblike. Posebej je odgovoren za obveščanje kolektiva sekretar delavskega samcpravljanja. Oglasna deska je po naši sodbi najboljša oblika obveščanja. To razbiramo iz tega, ker vsi zapisniki z nje kmalu izginejo in krožijo iz rok v roke. Razprave na sestankih so žive in temeljite.

— Lotimo se še standarda. Kako je s stanovanji?

— Ta problem je načel že posvetil komunistov tekstilec v metliški občini. Mi razpolagamo z 10 družinskimi in 2 enosobnimi stanovanjema. Stanovanjsko vprašanje strokovnega osebja je v celoti rešeno, saj smo dodelili nekatero stanovanje tudi delavcem. Svet ekonomske enote je pristojen za zbiranje prošelj za stanovanja in za izdelavo

— cl.

Prej kot čez mesec dni bo v naših trgovinah že možno nabaviti prvo avtomobile iz uvoza. In sicer Moskvice, Skode in Wartburga. Razen avtomobilov bo Jugoslavija uvozila iz Sovjetske zveze tudi hladilnike. Iz vzhodnih držav bo uvoženih tudi več televizijskih sprejemnikov.

Tudi zdravstvena dejavnost lahko bistveno vpliva na narodni dohodek v občini

Skoraj na vsakem koraku se srečujemo z najrazličnejšimi vprašanji z vseh področij vsakdanjega življenja. V imenu naših naročnikov in bralcev smo se tokrat obrnili na dr. Adolfa Špilerja, upravnika zdravstvenega doma v Novem mestu, in ga prosili, da nam je odgovoril na sedem vprašanj. Z njimi smo želeli seznaniti predvsem naše bralce v novomeški občini, v kakšnih pogojih deluje zdaj zdravstvena služba v tej občini in kakšni pogoji so potrebni, da bi bila zdravstvena pomoč za prebivalstvo lahko še učinkovitejša. Zdela se nam je potrebno vprašati tudi za ovire, ki hromijo še hitrejši napredek na pomembnem področju, kot je zdravstvo.

Tovariš upravnik, prosimo, obrazložite na kratko, kako je zdaj organizirana zdravstvena zaščita v novomeški občini prek vašega doma. Kaj vse je v zadnjih letih pozitivno in negativno vplivalo na razvoj ambulantno - poliklinične službe v občini?

Zdravstvena služba v novomeški občini je, kar zadeva izvenbolniške oziroma osnovne zdravstvene zaščite, pod okriljem samo ene zdravstvene ustanove, t. j. Zdravstvenega doma Novo mesto. Da smo do te oblike zdravstvene službe prišli, je bilo precej reorganizacij v smislu decentralizacije, centralizacije itd. Vsaka zdravstvena služba je tako doživela veliko organizacijskih sprememb, ki prav gotovo niso ugodno vplivale na njen razvoj in njeno rast. Sedaj ima prave razprave tako obliko, kot jo je imela leta 1953, ko je bila zdravstvena služba bivšega, manjšega okraja Novo mesto skoncentrirana v Okrajnem zdravstvenem domu. Ko pregledujemo razvoj zdravstvene službe v zadnjih letih, lahko ugotovljamo, da je bilo niz negativnih faktorjev, ki so zavirali razvoj zdravstvene službe. Predvsem mislim tu na pomanjkanje materialnih sredstev in ustreznih zdravstvenih kadrov ter seveda na splošno socialno stanje našega prebivalstva, ki prav gotovo tudi vpliva na efekt delo zdravstvene službe.

Sedaj je zdravstvena služba v novomeški občini enotna. Zdravstveni dom ima v svojem sklopu vse veje zdravstvenih dejavnosti, katere mora imeti ustanova takega tipa. Pod svojim okriljem združuje vse zdravstvene postaje (Zužemberk, Sentjerne, Straža-Dol, Toplice), zobozdravstveno službo ter kurativno in preventivno službo na območju občine Novo mesto.

Zanima nas, s katerimi glavnimi problemi se ukvarjate zdaj in kakšne spremembe bodo prinesli v vaše delo, ko bodo rešeni?

Zdravstvena dejavnost skoraj vseh vej osnovne zdravstvene zaščite se je razvijala vzporedno z gospodarskim razvojem v naši občini. Vendar to za zobozdravstveno službo ne velja. Ta od osvo-

boditve pa do danes dejansko v kadrovskem pogledu ni nič napredovala, prav tako so delovni prostori ostali isti kakor pred 17 leti. In to je tudi glavni problem, s katerim se ukvarjamo, da bi ga rešili. Jasno je, da je danes zobozdravstvena služba zelo insuficientna, in ko bo rešen kadrovski problem in problem prostorov, bo kvaliteta dela bistveno boljše. Tedaj ne bo treba Novomeščanom v trumah romati v druge kraje in si tam iskati prepotrebno zobozdravstveno pomoč.

Drugi važen problem, s katerim se zavod ukvarja, je vprašanje tako imenovane preventive, zdravstvene zaščite. Prav v dispanzerski službi in v patronažni zaščiti smo še zelo šibki, predvsem kar se tiče kadrov. Vemo pa, da je prav tukaj osnova vse naše zdravstvene dejavnosti. Pridobiti bomo morali še precej visoko, višje in srednje kvalificiranih zdravstvenih delavcev za zaščito matere in otroka, za protituberkulozno službo in ostale dejavnosti dispanzerjev ter precej veliko število patronažnih medicinskih sester, brez katerih si ne moremo zamisliti dobro urejene in učinkovite zdravstvene službe. Ko bomo rešili kadrovske probleme, se bo vidno izboljšalo tudi zdravstveno stanje v novomeški občini.

Ali ste na sejah vaših organov upravljani kdaj razpravljali o izboljšanju in poenostavljanju zdravstvene administracije v korist bolnika?

Zdravstvena administracija v naših ambulantah in dispanzernih je tako obsežna, da zavzema dve tretjini efektnega delovnega časa. Jasno je, da že pri tako skopu odmerjenih kadrih taka obsežna administracija ne more ugodno vplivati na obdelavo bolnika in zdravstvenih problemov nasploh. Žal imamo zdravstveni delavci in samoupravni organi naših zdravstvenih zavodov bore malo vpliva na zmanjševanju zdravstvene administracije. S tem problemom se ukvarjajo zvezni in republiški forumi, vendar so rezultati teh naporov malenkostni in se zdravstvena administracija še povečuje. Menimo pa, da bo treba nekontroliranemu širjenju zdravstvene administracije napraviti konec, kajti širjenje in večanje administrativnega dela v naših ambulantah in dispanzernih gre izključno v škodo bolnika.

Kakšne možnosti obstajajo za uvajanje zdravljenja na domu v naših razmerah?

Za uspešno zdravljenje bolnikov na domu morajo biti ustvarjeni določeni pogoji, predvsem: urejene stanovanjske razmere, urejeno socialno stanje in zadostno število nižjih in srednjih zdravstvenih delavcev. Znano je, da prav prvih dveh pogojev večinoma ne izpolnjujemo. Zato je tudi pritisk bolnikov na bolnice upravičeno večji kot normalno, tudi za bolezn, ki bi se sicer lahko zdravile doma. Kljub temu bo zavod napravil polož-

kus z osnovanjem centra za nego bolnika na domu. Vsekakor pa bo za uspešno nego bolnikov na domu potrebno veliko število bolničark oz. medicinskih sester, če naj bi bili vsi bolniki primerno zdravstveno oskrbljeni.

Kakšno je vaše mnenje o tem, kako se na našem področju v praksi uveljavlja načelo o prosti izbiri zdravnika?

Prosta izbira zdravnika se v praksi uveljavlja, vendar ne popolnoma. Naši delavci, ki so še v delovnem odnosu pri določenih podjetjih, si vseeno ne morejo prosto izbirati zdravnika, ki bi ocenjeval njihovo delovno zmožnost za časa bolezni. Mislim predvsem tako imenovane obratne ambulante, kjer so delavci vezani na obratnega zdravnika, predvsem glede bolniških dopustov. Sicer pa se načelo proste izbire, kot rečeno, vedno bolj uveljavlja. Težave so edino pri prosti izbiri specialistov, katerih je še premalo, da bi lahko ugodili vsem željam naših občanov.

Ali se v sistemu nagrajevanja, ki ga imate, že upošteva kvaliteta zdravnikovega dela, ali pa tega načela morda še ne morete uveljaviti?

Sistem nagrajevanja v zdravstvenih zavodih nasploh ne upošteva kvalitete dela zdravstvenega delavca. Nimamo namreč še meril za nagrajevanje po kvaliteti dela. Po kvantiteti pa v zdravstvu ne moremo nagrajevati, kajti pri nas gre vendarle za največjo človeško dobroto - zdravje. Smatramo, da sami ne bomo mogli priti do meril za nagrajevanje po kvaliteti dela in da bo to lahko plod intenzivnega študija zdravstvenih delavcev v republiškem in zveznem merilu.

Kateri ukrepi so po vašem mnenju najvažnejši za program dela vseh zdravstvenega zavoda in kako jih boste uresničili?

Za izvršitev optimalnega programa dela našega zavoda je predvsem potrebno, da odpravimo pomanjkljivosti, ki še obstajajo, v prvi vrsti pa, da vse organizacijske enote naše ustanove izpopolnimo z ustreznim kadrom. Temu pa seveda moramo nuditi najosnovnejše življenjske pogoje (nastanitev in ustrezno stimulacijo). Zavod stipendira oziroma kreditira večje število različnih zdravstvenih kadrov, vendar imamo s stipendisti zelo slabe izkušnje. Leti namreč po končanem študiju enostavno nočejo priti na delo v našo ustanovo. Sicer pa je to splošen pojav v vseh dolenskih zdravstvenih ustanovah. Sodimo, da način stipendiranja oz. kreditiranja obvezuje v glavnem ustanovo, ki stipendira, medtem ko se stipendisti na različne načine in največkrat zelo poceni umakne svoji obveznosti. Zato bo treba te zadeve urediti z ustreznim pravnim aktom.

Drugo vprašanje, ki bistveno negativno vpliva na delo ustanove, pa je vprašanje prostorov. Tukaj mislim predvsem na zobni oddelek, zdravstveno postajo Sentjerne in Dol. Toplice. Vprašanje prostorov teh naših organizacijskih enot se rešuje že skoraj dve leti. Smatramo, da bi bilo treba z večjo resnostjo lotiti se teh stvari in dati tem problemom prioriteto.

Brez ustreznih delovnih prostorov ne bomo mogli dobiti zobozdravstvenega kadra oz. namestiti tistega, ki ga že štipendiramo, ne bomo mogli urediti zdravstvene službe v Sentjerneju, ki dela v nemo-gočih pogojih, in prav tako ne bomo mogli zadostiti potrebam v zdravstveni zaščiti na področju Dol. Toplice, ki se gospodarsko dosti hitro razvijajo.

Zdravstvena služba mora iti v korak z gospodarskim razvojem v naši občini. Zato je nujno potrebno razumevanje vseh odločujočih faktorjev za probleme in težave zdravstvene službe. Tudi zdravstvena dejavnost lahko bistveno vpliva na narodni dohodek v občini. Predvsem je važen činitelj preventivna zdravstvena dejavnost, ki preprečuje obolenja, nesreče pri delu itd. Veliko število izguljenih delovnih dni lahko prihranimo naši družbi, če je zdravstvena služba zadostna, dobro organizirana in dela v primernih in dobrih delovnih pogojih. Zato ne smemo gledati na zdravstveno dejavnost kot na postransko dejavnost manjšega pomena ampak kot gospodarsko dejavnost, ki še kako lahko vpliva na materialni razvoj v občini.

DR. A. SPILER

Najprijetnejše zatočišče malčkov je v topleni naročju tovarišice Bete

Topla zahvala krvodajalcem v črnomaljski občini

6., 7. in 8. maja so v črnomaljski občini odvezali kri. 152. 415 kub. cm krvi je bilo odvzeto 519 ljudem, prijavilo pa se jih je dosti več, vendar so bili iz zdravstvenih razlogov odklonjeni. V tej akciji so se zlasti izkazale organizacije krajev RK iz Adlešičev, Vinice, Starega trga, Dragatuša, Crmošnjic in Črnomlja, razen teh pa nekatere delovne organizacije v občini. Semiška »Iskra« ter tovarni »Belt« in »Belsad« sta nudili svojim članom krvodajalcem na dan

odvzema krvi plačan, dela prost dan.

V črnomaljski občini sicer niso dosegli plana, po katerem bi moralo oddati kri 700 ljudi, kljub temu je akcija uspela po zaslugi organizacij, ki so sodelovale pri pripravah. Občinskemu odboru RK so precej pomagali občinski odbor SZDL, sindikalni svet ter občinski komitej ZMS.

Vsem krvodajalcem črnomaljske občine gre najtoplejša zahvala vse naše javnosti!

V varnih rokah čakajo na mamice

Otroški vrtec v Kandiji je aprila sprejel v varstvo prve dojenčke, za katere v Novem mestu doslej nismo imeli organiziranega varstva. Po dobrem mesecu dela z najmlajšimi so se pokazali uspehi in težave, ki jih kaže dobro preštudirani, da bi imeli pri nadaljnjem razvoju takega varstva čim manj težav.

Sredi maja je bilo v vrtcu 13 dojenčkov. Ker vseh ne prinašajo redno, imajo z njimi težave vzgojnega značaja, po drugi strani pa vodstvu vrtca to ugaja, saj je sicer prevelika gneča, če je navzočih vseh 13. Pred kratkim se je kolektiv te ustanove odločil nabaviti ultravijolično luč, s katero vsak dan razkužujejo prostor, določen za varstvo malčkov. To se je izkazalo za zelo koristno. Odkar imajo luč, med otroki skoro ni več bolezni, prej pa so kar naprej bolevali. Mesečna oskrba za varstvo dojenčka od 6. do 14. ure stane 4.000 din, kot smo izvedeli, pa bodo morali ceno zvišati iz razlogov, ki jih je upravnik Lojzka Potrč utemeljila takole:

— Računi so pokazali, da s sedanji cenami spriče občutne podražitve nekaterih stvari, predvsem pa mesa, ki ga otroci morajo jesti, ne shajamo. Zvedeli smo, da od občine ne moremo pričakovati nobenih dodatnih sredstev, zato ne moremo dopustiti da bi se tovarišice, ki se resnično trudijo pri delu z otroki, znašle konec leta brez dohod-

kov. Stojimo na stališču, naj bo oskrbna cena realna, podjetja, pri katerih so zaposleni, starši otrok, pa naj prispevajo za varstvo iz svojih skladov. Na lepo razumevanje smo naleteli pri tovarni zdravil »Krkas«, ki je prevzela patronat nad našo varstveno ustanovo, nam doslej že darovala 40.000 din, obdarila nekatere otroke za 1. maj, razen tega pa prispeva celotno oskrbino za 2 otroke svojih delavk, za dva otroka pa delno prispeva k oskrbi.

Tudi iz vrst Novolesovih delavk imamo otroke, vendar tam niso voljni prav nič prispevati. Mislim, da to ni prav!

Kolektiv te varstvene ustanove se je trdno odločil še naprej razvijati otroško varstvo za dojenčke, ki je pri

nas najbolj pereče. Iz sedanjega stanja bodo šolske otroke preselili v Trdinovo ulico, št. 1, kjer bo zanje urejena posebna soba, njihov sedanji prostor pa je namenjen varstvu najmanjših. Najeti bodo posojilo za nabavo opreme in menijo, da bodo 1. septembra lahko sprejeli že več otrok, starih do tri leta.

Razumljivo je, da se starši silno zanimajo za sprejem dojenčkov, saj morajo za varstvo pri zasebnikih plačevati dosti več kot v vrtcu. Vseh za enkrat še ne bodo mogli sprejeti, zato so se odločili, da bodo pri sprejemanju dali prednost dojenčkom mater samohranilk, dojenčkom, ki žive v slabih stanovanjih, in tistim, ki so socialno ogroženi.

R. B.

Kri, ki rešuje življenja

V zadnjih treh tednih so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Olga Janežič, Mira Tomec, Nežka Nemanjčič, Jože Bratkovič, Božidar Ostaneč, Angela Rešetič, Zofija Jerman, Ljudmila Šterk, Marina Plut, Fanka Virant, Nežica Cigler, dijaki! ekonomske srednje šole v Novem mestu; Ana Hrovat, gospodinja iz Birčne vasi; Lado Jane, Bojan Čeh, Stane Bobnar, člani kolektiva Novoteks, Novo mesto; Fani Zagar, gospodinja iz Birčne vasi; Irena Mavrin, dijakinja novomeškega učiteljskega; Jože Čaničelj, član kolektiva Dolenjka, Mirna peč; Stanko Jurečevič, ključavničar iz Rosalnice; Jože Jakofčič, član kolektiva Kovinar, Črnomelj; Milan Mar, član kolektiva Avtoobnova, Ljubljana.

Karel Košir, Tugo Leblič, Marjan Filipič, Ivan Kočever, Jožica Ribič, Slavoljub Ferjančič, Anica Oražem, Marta Florjančič, Anton Furlan, Amalija Podražaj, Anica Florjančič, Martina Kovačič, Anton Ribič, Hasan Prošič, Alojz Tomažin, Franc Junter, Jožica Smolčič, Roman Jevšek, Stanko Poslek, Jože Kastelic, Janez Judež, Marjan Kos, Bora Marinovič, Anton Strahan, Redžep Krovin, Rajko Milović, Ahmet Guca, Jovo Raško, Hasip Manutović, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Anton Srebrnjak, član kolektiva IMV Novo mesto; Martin Bedek, član kolektiva Novoteks, Novo mesto.

Milan Znidaršič, Ludvik Bartelj, Janez Črtalič, Franc Krašovec, Bogdan Stanešič, Boris Guštin, Zvonko Campa, Alojz Erbežnik, Alojz Krašovec, Franc Košela, Bernard Windisch, Ivan Gorenc, Ivan Mežan, Jože Cvelbar, Leopold Zarabec, Franc Jenko, člani kolektiva Elektro Novo mesto; Karel Andrušičičen, član kolektiva Gozdni obrat Novo mesto; Jože Bašelj, posestnik iz Gornjega Kamenja; Ciril Bašelj, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Alojz Metelko, član kolektiva Gozdna uprava Hmeljnik; Marjeta Pečnik, Albin Jerle, Marija Mali, Marija Dolnar, Franc Kirn, Martin Cigler, člani kolektiva hotel Grad Otočec; Alojz Kestkor, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; Franc Hrovatič, član kolektiva IMV Novo mesto.

KOOPERACIJA – TESNEJŠE IN TRAJNEJŠE SODELOVANJE

Kmetovalec Janko Pečarič iz Čuril št. 4 pri Metliki zastavlja takšno vprašanje:

Zdi se mi, da strojno delo v naših kmetijskih zadrugah ni prav organizirano. Kmetijski stroji za usluge kmetovalcem bi morali biti na vasi, vsaj nekateri. Mar bi bil greh, ko bi zadruga pustila kakšen traktor nekemu kmetičemu okolišu v uporabo? S tem bi postali kmetijski stroji kmetu dosegljivi. Iz svoje izkušnje vem: če bi bil traktor vedno pri roki, bi imel v hlevu samo enega konja. Grem na primer v Metliko po traktor, ker se mi mudi z delom. Že prej sem raztrosil gnoj, ker bi rad oral. Povedo, da bo prišel. Čakam 5 dni, gnoj se je medtem osušil in seveda se jezim. Nato pa začne deževati, in spet ni nekaj dni mogoče orati.

Vsaj nekaj traktorjev naj bi bilo za kooperacijo. Stare traktorje bi lahko zadruga dala vaški skupnosti. Pri nas smo že imeli v vaški skupnosti kosilnico za seno, škropilnico za sadje in poljščine in obračalnik za seno. Vsi smo se naučili delati s temi stroji in smo jih s pridom uporabljali. S tem se na vasi pač ne bi mogla začeti kapitalizem in izkoriščanje, kmetu, ki težko dobi delavca, ker mladi rod beži iz vasi, pa bi bilo zelo pomagano. Kaj pravite k temu?

Vprašanje bomo razširili še na probleme v zvezi s kooperacijo. Sodimo namreč, da je problem, ki ga načena tovariš Janko Pečarič, tesno povezan s kooperacijo. Ker smo v zvezi s tem zabeležili na terenu več nejasnih vprašanj, se nam zdi potrebno, da o tem obširneje spregovorimo, ne da bi si seveda delali utvare, da bo naš odkrit razgovor razjasnil vsa nejasna vprašanja. Zato pozivamo k nadaljnji razpravi še druge naše bralce, predvsem predstavnike zadrug in kmetijskih posestev. Njihovi prispevki naj bi dopolnili našo morda malce preveč splošno razpravo s konkretnimi pogledi in predlogi za ureditev posameznih aktualnih problemov. Zlasti pa jih prosimo, da povedo svoja mnenja o Pečaričevem predlogu.

Stroji morajo biti rentabilni

Pečaričevo mnenje je po svojem zanimivo, le da po našem mnenju predlog ni v celoti uresničljiv. V razgovoru s kmetijskimi strokovnjaki smo zvedeli (in se tudi prepričali), da pri taki uporabi stroji ne bi bili rentabilni. Pri sedanjem stanju kooperacije je treba kombinirati uporabo kmetijskih strojev tako za obdelovanje družbenih površin kakor tudi za delo na zemljiščih v kooperaciji. Stroji morajo upravljati kvalificirani ljudje, ki morajo biti prav tako polno zaposleni. Danes je še praktično neizvedljivo, da bi dala zadruga traktor v uporabo vaški skupnosti, kjer bi upravljal z njim zdaj ta in potem spet drugi kmet. Tu

stroje, ker niti ni pogojev za to. V okviru z zakonom določenega zemljiškega maksimuma uporaba takih strojev za zasebnega kmetovalca ne bi bila rentabilna. V nasprotnem primeru, če bi opravljali strojne usluge svojim sosedom, bi to pomenilo, da se ukvarja s pridobitveno dejavnostjo in da torej stroji ne služijo

Letos so rigolni plugi s traktorsko vprego zaorali tudi v zemljišča pri Vidošičih, kjer že nastajajo terase. Na sliki: desno v ospredju in v ozadju že zrigolani del, na levi strani v ozadju pa je del hriba, ki ga je treba še zrigolati in na njem narediti terase

izključno samo osebnemu delu. Da bi preprečili vsakršne možnosti za izkoriščanje, ustava jamči osebno lastnino samo takih sredstev za delo, ki služijo izključno osebnemu delu – v pogojih in mejah, predpisanih z zakonom. Tako, kot so kmetove lastninske pravice omejene samo na površine, ki jih lahko sam obdelata, tako so te pravice omejene tudi samo na taka sredstva za delo, ki olajšujejo in povečujejo produktivnost njegovega dela, a onemogočajo, da bi lahko z njimi izkoriščali druge delovne ljudi.

Povrnimo se k vprašanju, kako zagotoviti, da bodo stroji kmetu dosegljivi. To ni odvisno samo od nadaljnega povečevanja obsega naše industrije kmetijskih strojev in pocenitve njene proizvodnje, pa tudi ne samo od dobre volje in materialnih možnosti zadrug, temveč tudi od samih zasebnih kmetijskih proizvajalcev, namreč od njihove pripravljenosti, da vstopajo v trajnejše in trdnejše oblike sodelovanja z zadrugami oziroma kmetijskimi posestvi. Ko bo zadruga na daljši rok lahko načrtovala sodobno kmetijsko proizvodnjo ne le na svojih lastnih površinah, temveč tudi na čedalje večjih kompleksih zemljišč v kooperaciji, bo lahko imela več traktorjev. Tedaj bo tudi lahko, če bo to potrebno, namenila ustrezno število kmetijskih strojev samo za kooperacijo, kakor to predlaga Janko Pečarič, ker bodo na voljo zadostne

površine zemljišč, ki bodo zagotavljale ustrezno rentabilnost strojev.

S tem, kar smo prej zapisali, kajpak ne izključujemo tudi določenih subjektivnih slabosti v odnosih med zadrugami in kooperanti. Morebiti se res kje zgodi, da mora kmetovalec, čeprav je sklenil pogodbo, po kateri mu mora zadruga zagotoviti strojno obdelavo zemljišča v kooperaciji, čakati pet in še več dni, preden pride na vrsto, čeprav so mu obljubili, da bo prišel traktor takoj. To se lahko zgodi tam, kjer ne uporabljajo mehanizacije po določenem, vnaprej pripravljenem načrtu in kjer so premalo občutljivi za točno izpolnjevanje pogodbenih obveznosti.

Vendar velja to samo za kooperante. Kmet, ki ni v kooperativnih odnosih z zadrugo, seveda ne more pričakovati, da mu bodo kmetijski stroji vedno pri roki. Treba je odkrito priznati, da imajo prednost družbene zemljišča in površine v kooperaciji. Zakaj? Zato, ker so to površine, s katerimi lahko družba zaneslji-

zlasti če nimajo svojih podružnic, zares nekolkaj odmaknjene od kmeta. V tem smislu je treba pritruditi kmetovalcu Pečariču, da bi morali biti kmetijski stroji kmetu dosegljivi. Z nadaljnjim povečevanjem obsega zemljišč, zajetih v trajnejše in trdnejše oblike kooperacije, bi morali okrepiti že obstoječe podružnice z novo mehanizacijo. Kjer še ni takih postaj, bi jih bilo treba ustanoviti, tako da bi bila mehanizacija čim bližje kmetu oziroma zemljiščem, zajetim v kooperaciji.

Na plenumu glavnega odbora SZDL, kjer je bilo govora o aktualnih problemih kmetijstva in naše vasi, je bila v razpravi dana tudi pobuda za ustanavljanje obratov specializiranih kooperacijskih služb – kooperacijskih postaj s potrebnimi strokovnjaki, mehanizacijo, reprodukcijskim materialom itd. Ob taki postaji naj bi deloval svet kooperantov, ki bi pripeval k temu, da bi se bolj zainteresirali zasebni proizvajalci za sodobno kmetijsko proizvodnjo.

Čeprav je imel diskutant, ki je govoril o obratih specializiranih kooperacijskih služb, v mislih predvsem svoje območje, torej posebne razmere, s katerimi se srečujejo v njegovi občini, bi vendarle kazalo razmisliti o tej pobudi. Morda tiči vzrok za to, da se kooperacija ne odvija tako, kot bi bilo treba in kakršni so pogoji, tudi v tem, da so nekatere zadruge preveč oddaljene od kmeta. Vzrok je najbrž tudi ta, da so ponekod zaposleni predvsem s pridobivanjem novih zemljišč za družbeni sektor kmetijstva. To je seveda zelo pomembna naloga, ki zasluži prednost, vendar vseeno ne bi smeli zamenjati tudi razvijanja in poglabljanja oblik kooperacije z zasebnimi kmetijskimi proizvajalci. Treba je vedeti, da bo kljub izrednemu razmahu družbenega sektorja kmetijstva v naslednjih letih še zmeraj 70 odstotkov obdelovalnih površin (ponekod več, drugod manj) v zasebni proizvodnji. Družbi ne sme biti vseeno, kaj in koliko se proizvaja na teh površinah, zlasti če spriči nezadostne preskrbljenosti tržišča s kmetijskimi pridelki. Tržišče pa ne potrebuje le pšenice, mleka in mesa (čeprav tudi vsega tega še ni dovolj), ampak tudi razne vrtnine, zelenjavo in podobno. Zasebni kmetovalci bodo tudi čez nekaj let, ko bo družbeni sektor kmetijstva še veliko močnejši, kot je danes, s svojo proizvodnjo za trg – v sodelovanju, dolgoročneje seveda, z modernimi socialističnimi gospodarstvi – koristno dopolnjevali proizvodnjo družbenih posestev in zadrug.

Zadrugo približati kmetu!

Čeprav se to sliši, kakor da se ogrevamo za ponovno decentralizacijo zadrug, v resnici ne mislimo na kaj takega. Dobro se zavedamo, kako nespametno bi bilo vnovič drobiti zadruge, se pravi ustvarjati nekdanje majhne, ekonomsko šibke in neučinkovite zadruge. Močne zadruge, kakršne obstajajo sedaj, so najboljša poročila za nadaljnji uspešni razvoj kmetijstva in socializacije naše vasi. To pa nikakor ne pomeni, da zaradi tega ne more in ne sme biti aktualno vprašanje, kako približati zadrugo kmetu – tudi v prostorskem smislu. Sedaj so nekatere zadruge,

nja za vsako vas posebej. Na tej osnovi bi se pogovarjali s kmeti in sklepali z njimi dolgoročneje pogodbe. Kmet – kooperant mora, kot je bilo rečeno v razpravi na plenumu glavnega odbora SZDL, v jasno začetnem programu kmetijskega razvoja komune najti konkretne možnosti za vključevanje v naprednejši razvoj. Da pa bi to dosegli, je treba zagotoviti tudi dobro informiranost kmetovalcev, oblike njihovega strokovnega izpopolnjevanja, načine njihove povezanosti z zadrugami in podobno. Prizadevati si je treba tudi za pravilno nagrajevanje kmetov – kooperantov, ki morajo čutiti ugodne rezultate svoje višje proizvodnje, kvalitete pridelkov itd. Kmet je v proizvodnem sodelovanju delovni partner, ki ima vse pravice, da pri tem uveljavlja načela nagrajevanja povloženem delu.

Zakaj govorimo o tem? Zato, ker se nam zdi, da je rešitev vprašanja, ki ga načena Janko Pečarič v svojem pismu, odvisna od bolj razvitega in razširjenega proizvodnega sodelovanja med modernimi kmetijskimi gospodarstvi in individualnimi kmeti. Potem bodo proizvodne podružnice, kjer bodo na razpolago kmetijski stroji, reprodukcijski material in seveda tudi strokovna pomoč, razvejane bolj na gosto, tako da bodo kmetu vedno pri roki. Toda takih proizvodnih podružnic ni mogoče ustanoviti, kjer bi želeli, dokler se kmet in zadruga dogovarjata za sodelovanje samo od danes do jutri ali pa tega sodelovanja sploh ni, oziroma je vsebinsko še vedno razmeroma na nizki stopnji.

Bili pa bi krivični, če bi iskali vzrok za prepočasno razvijanje in razširjanje proizvodnega sodelovanja samo pri individualnih kmetovalcih. Razlog je tudi ta, da za organiziranje zasebne proizvodnje marsikje še ni čvrste organizacije, ki razpolaga z reprodukcijskim materialom in s sposobnimi strokovnjaki, ki bi bili tesno povezani s kmetijskimi proizvajalci. Tu pa tam je vzrok tudi v nerednem izpolnjevanju pogodb v proizvodnji, neredni dobavi umetnih gnojil in podobno. Vse to je treba popraviti, če hočemo, da bo kmet verjel v perspektivo svojega sodelovanja z zadrugo oziroma posestvom. Z dolgoročnejsimi pogodbami je treba zagotoviti kooperantom odkup pridelkov, reprodukcijski material, strokovno pomoč, garantirano ceno itd. Take pogodbe je treba potem vestno in točno izpolnjevati. Zakaj od tega je odvisno, ali bodo kmetje o praviem času in pravilno razumeli preprosto resnico, iz-

raženo v materialih plenuma glavnega odbora SZDL:

- »Od lastnega dela, proizvodnje in produktivnosti, ki jih bodo delovni kmetje ostvarjali na svoji posesti, pri tem pa čedalje tesneje sodelovali tudi z družbenim sektorjem kmetijstva, bodo odvisni tudi njihova perspektiva, večji življenjski standard in spajanje njihovega osebnega interesa z interesi družbe.«

Kmetu olajšati delovne razmere

Na koncu je treba odgovoriti še na vprašanje, ali ne bi kazalo omogočiti individualnim kmetijskim proizvajalcem, zlasti tistim v hribovitih predelih, nakup malih kmetijskih strojev, torej delovnih sredstev, ki služijo izključno osebnemu delu. Mislimo, da to ne bi bilo v nasprotju z našo kmetijsko politiko in s socialistično perspektivo razvoja kmetijstva. Res je, kot pravi Janko Pečarič, da s tem na vasi pač ne bi mogli začeti kapitalizma in izkoriščanja, kmetu, ki težko dobi delavca, pa bi bilo zelo pomagano. Korenine kapitalizacije kmeta so bile spodrezane z agrarno reformo, z zakonom o zemljiškem maksimumu in z zakonom o odpravi vničarskih in podobnih razmerij.

Kakor smo v našem listu že poročali, je bilo govora o tem tudi na že večkrat omenjenem plenumu glavnega odbora SZDL. Tako je poslanka za naše območje Pepca Perovšek v svoji razpravi na plenumu menila, da bi bilo treba za naše slovenske hribovske kraje nabaviti iz voza potrebno število motornih enosmernih kosilnih strojev s priključki, da bi istočasno izboljšali tudi kmetove delovne razmere. Tudi predstavnik tolminske Socialistične zveze je sporočil željo tamkajšnjih kmetov, da bi omogočili nabavo lažje mehanizacije, take, ki bi služila izključno samo osebnemu delu.

Sedaj, na tej stopnji razvoja naše industrije, bi bil že čas, da začno proizvajati take lažje stroje tudi pri nas. Ker so za razvoj take proizvodnje potrebna sredstva skupnosti, je razumljivo, da bi smeli dovoliti nakup takih malih strojev samo kmetovalcem, ki bi se povezovali v kooperacijo z zadrugo na dolgoročnejših in trdnejših osnovah. Skupnost mora imeti pač zagotovilo, da bodo ta sredstva koristila pospeševanju moderne kmetijske proizvodnje in razvijanju novih odnosov, ne pa konserviranju zastarelega, zastalega načina kmetovanja, ki daje premalo sadov.

ODKRIT RAZGOVOR

di tedaj, če bi bili kmetje usposobljeni za to, bi bilo vzdrževanje kmetijskih strojev ob taki uporabi zelo problematično. Razen tega pa še ni na voljo toliko strojev, da bi jih lahko dali na razpolago sleherni vaški skupnosti.

Možno je tudi, da tovariš Pečarič ni tako mislil. V tem primeru pa se nam ponuja vprašanje, od česa je odvisno to, da bi bili kmetijski stroji, na primer traktor, obenem s kvalificiranimi ljudmi, ki upravljajo z njimi, vedno pri roki. Res je: kmetijski stroji morajo postati kmetu dosegljivi. Naš razvoj ne gre v tej smeri, da bi si zasebni kmetički proizvajalci sami nabavljali velike kmetijske

Tudi kooperacijska proizvodnja ne sme biti rezultat naključja

Ker že v glavnem vemo, v kakšnem obsegu in kje se bodo razvijali sodobni kmetijski obrati, nam morajo biti tudi znane meje med zemljišči, ki jih bo zajel proces podružbljanja, in površinami, ki jih bo treba vključiti v moderno organizirano proizvodnjo v obliki kooperacije. Kmetovalci morajo vedeti za podrobne načrte razvoja kmetijstva. Zaradi tega bi morali izdelati konkretni načrt proizvodnega sodelova-

V današnjem ODKRITEM RAZGOVORU, ki ga s tem zaključujemo, smo bili resda precej načelni. Naš namen je bil samo razširiti vprašanje tovariša Pečariča in ga osvetliti še z druge plati. Zdaj pričakujemo, da se bo na tej osnovi lahko razvila nadaljnja razprava. Želimo, da bi prispevale svoja mnenja in predloge zlasti zadruge in kmetijska posestva. K sodelovanju jih bomo povabili še s posebnim dopisom, tako da bi si zanesljivo zagotovili nadaljevanje te razprave v eni izmed prihodnjih števil Dolenjskega lista – prav tako v rubriki ODKRIT RAZGOVOR.

D. L.

Samo konkretne razprave so lahko koristne

Posvet komunistov tekstilne industrije, ki je bil pred zadnji teden v Metliki, je pokazal, da komunisti metliške občine še niso vajeni problemov konkretno načenjati in se o njih pogovarjati odkrito, pač pa imajo raje samo načelno razpravo. Tekstilna panoga je v občini najpomembnejša, zato ni nič čudnega, če se je občinski komite ZK odločil sklicati tak posvet.

Referat je ugotovil, da je premalo narejenega na področju dolgoročnega planiranja razvoja industrije (le Beti ima načrt rekonstrukcije izdelan, Novoteksov obrat

sploh ne predvideva razvoja, Komet pa je začel pripravljati načrte za razširitev). Komunisti so, kot se je pokazalo v razpravi, samozadovoljni; prepričani so, da ni neizkoriščenih notranjih rezerv, da je dovolj pogovarjati se o gradnji stanovanj, o skrbi za družbeno prehrano in o standardu nasploh. Poglavlje zase so nizki osebni dohodki (v Beti naj bi bili letos najnižji 21.000, v Kometu 20.000 in v Novoteksu 24.000 din na mesec), ki jih v vseh treh kolektivih skušajo opravičiti s trditvijo, da delavci živijo na kmetijah in zato manj potrebujejo. Poročilo je ugotovilo, da je treba najprej za-

gotoviti v industriji večje osebne dohodke, šele nato bomo lahko od delavcev zahtevali, da bodo vse sile vlagali v svoj delavnik v tovarni. V pravnih delitvi osebni dohodkov je natančno predvideno, kakšne kazni naj dolete delavca, če se pregreši pri delu, ni pa primerov, da bi odgovarjali tudi drugi, čeprav so že bili zastoji zaradi pomanjkanja surovin, zaradi slabe organizacije dela in podobnega.

Večino teh napak je treba pripisati kadrovski politiki. Z eno do trimesečnim izobraževanjem delavcev, ki so komajda pričeli delati v industrijski proizvodnji, pač ni

mogoče opraviti vsega. Lani so v Beti izkoristili 20,6, v Novoteksovem obratu 60,9 in v Kometu 14,5 odst. razpoložljivih sredstev za kadre. Letos bo za to na razpolago 8 milijonov din. V Beti imajo 2 strokovnjaka z višjo in 21 s srednjo izobrazbo, potrebujejo pa še 3 z visoko, 6 z višjo in 15 s srednjo in jih prav toliko štendirajo. V Kometu imajo enega z višjo in 3 s srednjo izobrazbo, 6 pa jih štendirajo na srednjih šolah ter trdijo, da več kadrov ne potrebujejo. Pri 170 zaposlenih potrebujejo torej samo 9 ljudi s srednjo in 1 z višjo izobrazbo, hkrati pa razpravljajo o povečanju obrata, ki bo nato zaposloval 500 ljudi in ustvarjal poldrugo milijardo dinarjev vrednosti. V Novoteksovem obratu trdijo, da ne potrebujejo nobenih novih strokovnjakov, čeprav imajo le nekaj ljudi s srednjo strokovno izobrazbo...

Prenehati bo treba z dosedanjim kadrovsko politiko, ki so jo opravljali vodilni uslužbenci kar mimogrede. Samo dovolj izobrazili strokovnjakov, ki jih bo morala industrija pridobiti s preudarno in načrtno kadrovsko politiko, bo lahko zagotovilo rast proizvodnje in hkrati s tem reševanje vseh ostalih problemov, med njimi tudi razvoj družbenega standarda. Z dosedanjim načinom, ko so vabili v občino strokovnjake tako, da so jim obetali boljše zaslužke, pa je treba enkrat za vselej prenehati.

Komunisti so na posvetu kljub vsemu ugotovili, da so se tokrat prvič resno in odkrito lotili razprave in da bo treba takšne posvete v bodoče pogosteje sklicevati.

Delavci ne potrebujejo advokatov

Občni zbori oz. konference sindikalnih podružnic v delovnih organizacijah brežiške občine so za nami. Na zunaj so potekali v redu, vendar je prav, da zapišemo nekatera opažanja, ki niso preveč optimistična. Zaskrbljujoč je zlasti pojav otopenosti delavcev v sindikalnih organizacijah in samoupravnih organih. Dogaja se, da govorijo na sestankih posamezniki kot zastopniki delavcev v vlogi nekakšnih advokatov. To priča o nazadovanju samoupravljanja. Morda so takšni nastopi posledica preveč skonstruiranih, strokovno pripravljenih sestankov, na katerih govorijo razni finančni in drugi strokovnjaki v jeziku, ki ga večina delavcev ne razume. Ni čudno, da se v imenu manj večjih govornikov oglasijo tisti, ki zna besedo najbolje zastaviti.

Takšen ton sestankov bi morale sindikalne organizacije prve odpraviti in se zavzemati za večje uveljavljanje volje celotnega kolektiva. Napakam, ki jih delovni ljudje opažajo, bi bilo treba bolj odgovorno prisluhniti in jih sproti odpravljati. V podjetjih marsikdaj tudi ne vedo, katere probleme naj bi obravnaval delovni kolektiv in katere sindikalna organizacija. Slaba stran sestankov je tudi ta, da so preveč informativni in dopuščajo le malo soodločanja kolektiva. Poročevalci razlagajo gospodarjenje preveč učeno. Delavci jih ne razumejo, zato marsikdaj brez pripomb sprejmejo predloge »pametnejših in odgovornejših«.

Lep primer preproste obrazložitve gospodarskega in finančnega uspeha smo zasledili pri kmetijski zadrugi Brežice. Direktor je na sindikalni konferenci najprej raztolmačil posamezne pojme in šele nato v številkah nazorno prikazal gospodarjenje zadruga. Za takšno pojasnjevanje bi se morale zavzeti vse sindikalne organizacije in samoupravni organi. Šele potem bodo delavci lahko pogumneje zastavili besedo. Poguma pa brez razumevanja in znanja od njih ne moremo pričakovati!

PRIPRAVE NA VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV OBČINE TREBNJE

Majhne sence še ne pomenijo noči

V dosedanjih pripravah na volitve v samoupravne organe so si nekateri vodilni posamezniki v nekaterih gospodarskih organizacijah trebanjske občine izpolnili precej nečestne legitimacije. Kot take omenjamo vodilne v upravi gozdnega obrata v Mokronogu, ki so zadnje čase dokazali, da niso pripravljene sodelovati s kolektivom. To se je pred dnevi zgodilo dvakrat, zadnjič 20. maja, ko je bil sklican zbor delovnega kolektiva, da bi razpravljali o nezdravih odnosih v kolektivu in izbral kandidata za samoupravne organe.

Kot sledi iz navedenega dejstva, gre v tem primeru ne le za nerazumevanje in gluha usesa nekaterih vodilnih, ampak verjetno tudi za samovoljo. Vprašati bi se morali, zakaj tako? Ali lahko sodimo, da jemljejo taki posamezniki samoupravljanje dovolj resno, primerno tistim, katerim je zaupano vodstvo socialističnega obrata? Ali pa morda menijo, da

smejo volitve v samoupravne organe mimo njih kot formalnost? Če je tako, si lahko mislimo, kako bodo skušali taki posamezniki tudi v prihodnje razvrednotiti vlogo delavskih svetov in uveljavljati stvari, kakor bo njim prav.

Na srečo je takih primerov v trebanjski občini silno malo, tako da so pripravne v predvolilnem obdobju zadovoljive. V vseh gospodarskih organizacijah so volitve v delavske svete na splošno razpisali v zakonitem roku. V nekaj manjših podjetjih vprašanju res niso posvetili posebne pozornosti in so nalogo opravili šele na opozorilo pristojnih organov, vendar so bile v glavnem predvolilne priprave skrbne. V podjetjih so se zdaj pripravili na zборе delovnih kolektivov, na katerih bodo obravnavana poročila dosedanjih delavskih svetov in izbrani kandidati za nove. Ponekod so taki zbori že bili. V Iskrinem obratu v Mokronogu je bil zbor delovnega

kolektiva zelo uspešen. Pri izbiri kandidatov ni bilo težav, ker so se posamezniki o njih pogovorili že pred sestankom. Ta primer tudi potrjuje, da zaposleni zelo razmišljajo o volitvah in samoupravljanju ter da vedo, zakaj morajo v delavski svet kot parlament podjetja izvoliti res najsposobnejše predstavnike kolektiva. Drugod bodo datume za zbere delovnih kolektivov določili do 5. junija.

Priloge torej teko v vsej občini, v predvolilnih razpravah pa sodelujejo najrazličnejši organi in organizacije. Tudi občinskemu sindikalnemu svetu je veliko do tega, da se izoblikujejo taki samoupravni organi, ki bodo resnično kos svojim nalogam. Te pa niso majhne. — »Da pa jih bodo zadovoljivo izvršili, morajo delavski sveti razpravljati o programskem delu za bodoče,« je poudaril predsednik občinskega sindikalnega sveta Darko Krištof.

Z RAZŠIRJENE SEJE OKRAJNEGA ODBORA SZDL V CELJU

Manj pokroviteljstva, pa več pomoči!

Na razširjeni seji okrajnega odbora SZDL v Celju so prejšnji četrtek z vso prizadevnostjo razpravljali o vzgoji, izobraževanju in družbenopolitičnem uveljavljanju mladih ljudi. V približno 5-urni stvarni razpravi je bilo mnogo tehtnih besed in napolnil za prihodnje delo. Ne bo odveč, če bomo podobna posvetovanja pripravili tudi v vseh občinah. Iz dobro pripravljene poročila in razprave je bilo razvidno, da se v občinah pojavlja vse več vprašanj, ki vplivajo tudi na življenjske pogoje mladih ljudi, na njihovo usposabljanje in uveljavljanje. Delo mladine še ni dovolj prilagojeno dinamičnemu gospodarskemu razvoju, skrb za mladino pa je vse preveč prepuščena mladinskim organizacijam. V marsikateri šoli so zadolžili le posamezne vzgojitelje, da skrbijo za mladinske in pionirske organizacije. Preveč je pokroviteljske miselnosti, razredne in šolske skupnosti še niso povsod zaživele, aktivnost mladine vseh preveč vrednotijo po raznih kampanjskih akcijah, na splošno pa mlade ljudi premalo usposabljaajo kot upravitelje.

Med temi problemi so omenili tudi prepočasno reševanje šolskih problemov. Največ težav je v tistih šolah, ki se postopno razvijajo v popolno osemletke in zaradi slabih materialnih in kadrovskih pogojev ne dajejo dovolj znanja za nadaljnje šolanje mladih ljudi. Na splošno pa šibka materialna osnova šol močno vpliva tudi na delo šolnikov, saj se ne morejo v celoti posvetiti učnim in vzgojnim problemom.

Pereče je tudi poklicno usmerjanje mladih ljudi in vključevanje v srednje šole zaradi premarjnih zmoglj-

vosti letih. Tako se je lani vključila v uk, proizvodnjo in nadaljnje šolanje le polovica vseh tistih mladincev in mladenč, ki so končali osnovno šolo.

Med drugim se bo v prihodnje treba bolj zavzeti za vprašanja študentov. V celjskem okraju dobiva skoraj polovica vseh študentov le 5.000 do 10.000 dinarjev študentskega, k temu pa je treba dodati še dejstvo, da je stanje glede strokovnega kadra in študentov v celjskem okraju pod republiškim povprečjem.

Ob koncu so poudarili, da je o teh in drugih vprašanjih bilo že toliko razprav in ana-

liz, da ni potrebno z nadaljnjim govorjenjem zavlačevati reševanje posameznih problemov. Zdjaj je treba v občinah še enkrat pretehtati, kako so sredstva razdeljena, in se lotiti stvarnega dela. In končno: če mlade ljudi v bistvu tarejo isti problemi kot odrasle, potem so za reševanje teh odgovorni vsi. To velja tako za šole kot za delovne organizacije, samoupravne organe in družbene organizacije, vloga mladinskih organizacij pa naj bi bila predvsem v tem, da vzgaja mlade ljudi v samostojne politično misleče občane in upravitelje.

Srečko Pratner

INLES pred volitvami

Proizvajalci pri ribniškem Inlesu bodo 13. junija izvolili nove samoupravne organe, deset svetov ekonomskih enot, šest obratnih delavskih svetov in centralni delavski svet. Na ta pomembni korak se že dalj časa vneto pripravljajo, tako da b volitve potekale v najlepšem redu in bi bili v organe samoupravljanja izvoljeni res najboljši proizvajalci. Delo v teh organih zahteva celoga človeka in primerno družbeno in ekonomsko razgledanost, zato je izbira kandidatov toliko pomembnejša in odgovornejša naloga. Izvoljeni naj bodo tisti, ki bodo s svojim delom opravičili zapuščeno delovnih ljudi.

Novi centralni delavski svet bo štel 31 članov, od tega jih bodo na obratu v Kočevju izvolili 10, v Ribnici 9, v Dolnji vasi 2, Sodražici 3, Loškem potoku 4 in Podprečki enega, uprava s skladiščem v Beogradu ter gradbeno skupina pa dva člana. Po-

slej bodo vsako leto izvolili polovico članov samoupravnih organov.

Do volitev bodo na sestankih delavcev po ekonomskih enotah predlagali kandidate in sestavili listo ter se podrobneje pogovorili o dosedanjem delu organov upravljanja, o proizvodnji, investicijah, posebnosti pa o standardu, osebnih dohodkih in skrajšanem delovnem času. Z junijem bodo prešli na nov način kompleksnega nagrajevanja, pri čemer bo glavni poudarek na nagrajevanju po delu. Tako naj bi bil najnižji osnovni osebni dohodek 22.880 dinarjev, z izpolnjevanjem oziroma presežkom norme pa bi se povečal. Večanje produktivnosti je pogojeno tudi z 42-urnim delovnim tednom. Z 1. maja so novi normativi v preizkusu in kakor se bodo obnesli, bodo stopili v veljavo in s tem tudi skrajšan delovni čas.

FRANC GRIVEO

Kako se pripravljajo v KEMO-OPREMI

Vinko Papež, predsednik delavskega sveta v »Kemo-opremi« (Trebnje), je v razgovoru o pripravah na volitve samoupravnih organov povedal naslednje:

— Naš delavski svet je že večkrat razpravjal o volitvah, na katerih bodo izvoljeni novi samoupravni organi. Bodoči delavski svet bo sestavljalo 15 najboljših članov delovnega kolektiva. Zastopani bodo iz proizvodnje in uprave, moški in ženske, starejši in mlajši. Kandidate bomo izbrali 15. junija.

— Kakšne naloge bodo morali samoupravni organi predvsem reševati?

— Najprej se bodo morali naučiti svoje vloge. Ne pravim, da predvideni kandidati niso sposobni, toda samoupravljanje je težka in odgovorna naloga.

Pri nas je toliko težje, ker je podjetje mlado in delovni kolektiv še nima zadosti potrebnih izkušenj. Kot veste, je podjetje v rekonstrukciji, se pravi, da boče sodobno proizvajati. Naloga samoupravnih organov je, da pri

tem maksimalno pomaga. Ne zadnja njihova skrb je tudi uveljavljanje samoupravljanja v kolektivu.

— Kaj pa ostane podobne naloge?

— Prav na to mislim. Menim, da je treba samoupravljanje uveljaviti tudi navzven. Odveč je poudarjati, kako potrebno je rešiti vprašanje življenjskega standarda zaposlenih. Ta ni več merjen le z osebnimi dohodki. Če si sam delavec ne more zgraditi stanovanja, mu ga je dolžno zagotoviti podjetje. Tu je misljena zunanja vloga samoupravnih organov. »Kemo-oprema« trenutno še ne zmore vsega tega, ker je v rekonstrukciji. Ko bo ta končana, bodo prišla na vrsto stanovanja, obrat družbene prehrane in še marsikaj.

— Kaj pravite o ugotovitvi kongresa sindikatov, da podjetja večkrat precej nenačrtno trošijo sredstva?

— Za marsikatero delovno organizacijo je ta ugotovitev točna. Za naše podjetje pa pravim, da znamo koristneje porabiti sredstva. Omenim naj le sklad za izobraževanje kadrov, čemur posvečamo pri nas največjo pozornost.

— Kaj bi še sami dodali?

— Vprašanje: koliko časa bomo še govorili o polproletarcih v delovnih organizacijah? Moj odgovor je: toliko časa, dokler ne bomo od zaposlenih dobili ustreznih odgovorov, ali hočejo biti proletarci ali polproletarci. Mislim, da bo na njihovo odločitev dokončno vplivalo podružljanje zemlje s arondacijo in na druge načine.

IVAN ZORAN

Zakaj šele zdaj obveznice za skopsko posojilo?

Šele tri mesece potem, odkar smo vplačali zadnje obroke posojila za Skopje, so prispel obveznice. Ziva nam je še v spominu enotna in hitra pripravljenost vseh delovnih ljudi Jugoslavije na neposredno pomoč, ki smo jo nudili Skopju takoj po katastrofi in o poznejši akciji za vpis posojila za obnovo porušene Skopje. Vpis posojila je zahteval veliko priprav. V njih je sodelovalo mnogo aktivistov iz vseh družbenih organizacij. Ni šlo za prepricavanje, da je treba porušeni Skopju pomagati, pač pa boji za tekmovanje, ker smo povsod želel preseči okvirne vsote posojila. Tudi pri nas smo bili ponosni na poročila, da smo okvirne zneske preseglili. To je bilo lepo spričevalo naše človečnosti in bratske povezanosti naših narodov. Človeku pa je grenko pri srcu, ko vidi, da nismo znali speljati do konca tako humane akcije, najbrž zato, ker sta posrdni papir in birokracija. Kljub tisočim obrazcem, ki so bili popisani, kljub številnim naročilnicam in podobnemu, kar so zahtevali organi, ki bi morali zagotoviti obveznice, so le-te prispelše šele 3 mesece po tem, ko so bili vplačani zadnji obroki posojila, čeprav je od takrat, ko je bil vpis zaključen, minilo že 7 mesecev in pol! Ljuba birokracija in brezdušnost sta najbrž spet krivi, da se ljudem nismo oddolžili za isto, kar so dali odprtih src in rok. Vprašujemo se: mar so res lahko takšen problem nekaj ton papirja, tisk in raznečevanje, medtem ko smo bili v vsej Jugoslaviji sposobni v 15 dneh zbrati več kot 40 milijard posojila? Mar je res potrebno dopuščati pikre opazke tistih, ki so prispelvali posojilo in morali tako dolgo čakati na obveznice? Brezdušni je tak odnos, toliko bolj brezdušen zato, ker so se ljudje v vpisanem znesku brez odlašanja odpovedali marsikomu, nato pa morali tako dolgo čakati na koček papirja, ki jim je bil obljubljen takoj. Nič ne pričakoval diplom in s zlatim tiskom obročljenih potrdil, tiskano obveznica pa je pričakoval vsak vpisnik! Omajali smo zaupanje preprostih ljudi, tega pa ne bi smeli prezreti tisti, ki so bili dolžni zagotoviti obveznice v roku, določenem z zakonom!

D. L.

GOSTINCI: »Mi nismo krivi!«

O objektivnih vzrokih za podražitev cen v gostinstvu

Upravni odbor sindikalne podružnice gostinskih delavcev v Novem mestu nam je kot odgovor na uvodnik »Vrsta neupravičenih podražitev« (Dol. list od 21. maja 1964) poslal naslednji sestavek:

V zadnji številki Dolenjskega lista je bil objavljen članek »Vrsta neupravičenih podražitev«, ki bralce le enostransko informira o vzrokih podražitev hrane v novomeških gostinskih obratih. Zato dovolite, da osvetlimo še druge momente, ki so vplivali na podražitev hrane. Precej moramo poudariti, da so se letos močno povečali poslovni stroški, ki jih bremenijo zlasti razni prispevki in dajatve. Za ponazoritev vzemimo hotel Metropol in primerjamo poslovne stroške prvih štirih mesecev letošnjega leta s istim obdobjem minulega leta.

Tako se je letos amortizacija zaradi višje stopnje povečala za 79 odst., članarina zbornici za 122,8 odst., vodarina za 43 odst., dodatna stopnja prispevkov za socialno zavarovanje, ki je do letos niso plačevali, bremeni hotel samo v prvih štirih mesecih za 275.000 dinarjev; stroški elektrike so letos za 187,6 odst. večji, kot so bili lani, stroški raznih obrtniških del so narasli za 60 odst. itd. V skupnem znesku je imel hotel Metropol do konca aprila za dobre 4 milijone dinarjev več stroškov kot lani v tem času. Tu pa še niso všteti

materialni stroški, ki so se povečali za dobrih 14 odst. Dodati moramo, da so letos precej narasle tudi cene nekaterih prehrabnenih artiklov. Oglejmo si še nekaj teh:

Goveje meso je hotel Metropol lani maja plačeval po 480 dinarjev, letos po 880 ali za 83 odst. dražje; goveje meso brez kosti lani 680, letos 1.060 ali za 56 odst. dražje; telečje meso lani 600, letos 900 ali za 50 odst. dražje; razna drobovina (jetra, možgani in vampi) je prav tako za 50 odst. dražja; sveže svinjsko meso lani 600, letos 850; suho svinjsko meso se je podražilo od 720 na 1.050 dinarjev; mleko od 62 na 80 dinarjev; za 10 do 12 odst. se je podražila tudi mast, olje in surovo maslo; sir celo za 27 odst., riž za 17 odst. itd.

Ob vsem tem pa se je hrana v hotelu Metropol podražila povprečno le za okoli 12 odst., kar je v primerjavi z zgoraj navedenimi ugotovitvami pravzaprav minimalno. Podobne ugotovitve pa veljajo domala za vsa gostinska podjetja socialističnega sektorja v novomeški komuni. Podražitev mesa je ukrepe za rentabilnost poslovanja torej le pospešila.

Iz članka zveni tudi ožitek zaradi večjih osebnih dohodkov gostinskih delavcev. Res je, da so v gostinstvu osebni dohodki precej nižki, saj so v Metropolu lani znašali povprečno osebni dohodki 28.200 dinarjev, letos pa 31.800 dinarjev. Povečali so se torej le za 12,5 odst., kar je v skladu s povečanjem prometa, ki je porasel za 11,56 odst. Kljub temu pa je še precej takih, ki zaslужijo manj kot 25.000 dinarjev na mesec. V vsej občini je bilo takih v marcu letos med gostinskimi delavci še 28,6 odst. In če vrhu tega vemo še to, da delajo gostinski delavci več kot 3 ur na dan in da so še posebej obremenjeni ob vsakem prazniku in skorajda vsako nedeljo, ožitek glede osebnih dohodkov prav gotovo ni na mestu.

Ne bi se spuščali s piscem članka v polemiko o tem in onem. S tem pojasnilom želimo javnost le informirati, da na podražitev hrane ni vplivala samo podražitev mesa ali želja po večjih osebnih dohodkih gostinskih delavcev, temveč cela veriga raznih ekonomskih premikov, ki bi bržkone lonček slej ko prej napolnili tudi brez podražitev mesa.

Upravni odbor
Sindikalne podružnice
gostinskih delavcev
Novo mesto

Brežice: cene pod nadzorstvom

Danes razpravlja občinska skupščina v Brežicah o družbeni kontroli cen v obrtni in komunalni dejavnosti

V našem gospodarstvu težimo k ustavitvi tržišča, zato so cene vašjih izdelkov in storitev podrejene družbeni kontroli. Z zakonom o družbeni kontroli cen si je družba zagotovila pravico, da cene odobri ali pa jih ne odobri, če niso uskladene s tržnimi pogoji in splošno politiko cen. Skraja za družbeni nadzor so prevzeli zavodi za cene. Njihova naloga je, da skrbijo za življenjski standard državljana ter za smotrni razvoj trgovine in obrti. Se prav posebej pa so ti zavodi dolžni nadzorovati cene tistih proizvodov in storitev, pri katerih utegne priti zaradi pomanjkanja ali monopolističnih teženj do neupravičenega zviševanja.

Občinska skupščina Brežice bo danes razpravljala o predlogu odloka o evidenci in kontroli cen za obrtne in

komunalne storitve. Cene teh storitev so se v zadnjih letih svobodno spreminjale in jih občinski odbori niso nadzorovali. Izjema je bila v našem okraju občina Celje. Iz statističnih podatkov je razvidno, da so se v letih 1961 do 1963 obrtne storitve podražile približno za 40 odst., in sicer: 1961 za 20 odst., v 1962 za 12 odst. in 1963 za 8 odst. V prvih mesecih letošnjega leta so se pokazale ponovne tendence za podražitev nekaterih uslug celo za 35 odst. Prav zaradi tega je v obrtni stroki treba ustvariti popolnejšo evidenco in kontrolo cen za izdelke in storitve. Opaziti je velike razlike cen pri izdelkih iste vrste, kar je posledica splošne težnje za dviganjem cen.

Predlog odloka o kontroli cen v občini Brežice predvideva evidenco in kontrolo cen

za tiste obrtne in komunalne storitve, ki so pomembne za življenjski standard občanov. To so: krojaštvo, šiviljstvo, čevljarstvo, frizerstvo, dimničarstvo, kleparstvo, ključavnicaarstvo, mehanika, elektromehnika, radiotehnika, urarstvo, steklarstvo, zidarstvo, sobno slikarstvo, pekarstvo, mizarstvo, tapetništvo, žaganje drv, prevozne storitve z motornimi vozili in konjsko vprego, avtomehnika, avtokeparstvo in avtočarstvo. Družbeni kontroli so podrejene tudi tele komunalne dejavnosti: vodovod, smetarska služba, mlekarne, transport blaga, kino podjetja in servisi stanovanjske skupnosti. Neposredno kontrolo nad izvajanjem tega odloka bo opravljala tržna inšpekcija občinske skupščine Brežice.

Vse gospodarske organizacije, lastniki zasebnih obrti in druge pravne osebe, ki opravljajo navedene storitve, so dolžne dostaviti medobčinskemu zavodu za cene v Celju cenike po stanju 1. februarja 1964. Vsi, ki so po tem datumu dvignili cene svojih storitev, so dolžni opraviti z ustrežno dokumentacijo. Zavod za cene bo presodil, ali je v obvestilu navedeno zvišanje cen storitev opravičeno ali ne. O svojem stališču bo pisмено obvestil predlagatelje.

Priloge na volitve zadružnega sveta v Ribnici in Loškem potoku

Kmetijski zadruzi v Ribnici in Loškem potoku se z vso resnostjo pripravljata na volitve novih zadružnih svetov. Na območju KZ Ribnica je že okrog 400 kooperantov, v sodelovanje pa so vključene vse vasi, razen Vinic. 14. junija bodo delavci pri zadruzi skupno s kooperanti izvolili nov 30-članski zadružni svet, od tega bo 18 delavcev, kmetje pa bodo v sedmih okoliših izvolili 12 članov sveta; iz petih okolišev po dva, iz dveh pa po enega. Razen tega bodo iz-

Nad tisoč mladih proizvajalk in proizvajalcev iz vseh obratov ISKRE se je v nedeljo dopoldne zbralo na Planini pod Mirno goro. Proslavili so dan mladosti, rojstni dan predsednika Tita in zaključek svojega 8-mesečnega tekmovanja. Pridružili so se jim tudi mladi Belokranjci in mnogi starejših; s proslave so poslali pozdravno čestitko predsedniku republike za njegov rojstni dan. Na slaviu Iskrine mladine so sodelovali tudi semiški pionirji, mladi tamburaši iz Metlike s pevko Ivanko Krašovec, oktet belokranjskih študentov, humoristi, recitatorji in folklorne skupini iz Adlešičev ter Semiča.

Mar naj res Mesarija krije izgube v kmetijstvu?

Probleme je treba načenjati konkretno, čeprav so boleči. Samo to vodi k rešitvam. Tako nas že dolgo uči praksa.

Obiskal sem direktorja KZ Novo mesto tov. Staneta Semraka in povprašal, kakšni so bili prejšnji odnosi Mesarije do KGPK Novo mesto, kakšni so novi odnosi, odkar deluje Mesarija v okviru zadruge, če so ti odnosi boljši in če mesariji pribijajo maržo. Povedal je, da je bila Mesarija v KGPK samostojna enota. Ves dohodek je morala odvajati KGPK, plačati upravno režijo, direkcija KGPK pa je v zameno za to urejala njene kreditne odnose z banko. Mesarija je KGPK odvedla od 4 do 8 milijonov dinarjev dohodka na leto, kolikor mu je znano. Odkar deluje novomeška mesarija v okviru zadruge, je samostojen obrat s samostojnim obračunom s svojo bilanco, žiro računom in s svojimi skladi. Zadruga jim maržo za dobavljeno živino zaračuna, vendar ne po 15, pač pa po 10 din od kilograma.

V Mesariji so povedali še več: leta 1962 so odvedli KGPK ves preseček, ko so ga ustvarili: vsega okoli 20 milijonov dinarjev. Ob tega je bilo 3,5 milijona upravne režije. Lani so spet odvedli vse, okoli 12 milijonov din, od tega 4,5 milijona za upravno režijo. Celotni preseček, ki so ga odvedli lani, je znašal okoli 10 odst. vse režije, ki jo je Mesarija imela. Za kaj je porabil KGPK ta sredstva? Za kritje izgub v kmetijstvu! In kaj je dobila Mesarija v zameno za to? Vodila je samostojno knjigovodstvo, svojo personalno evidenco, delala bilanco, skratka, poslovala je popolnoma samostojno. Pri KGPK so zanjo le podpisovali za banko, in

pošiljali zapisnike sej DS in UO ter jih včasih vprašali, kako gre...

In zdaj, ko so v KZ Novo mesto? Odgovor o nižji marži smo našli v računih: KZ Žužemberk na primer zaračunava prašiče Mesariji po 320 din kilogram, KZ Novo mesto po 340 din; krave, odkupljene na drugih sejnih, plačujejo po 230 do 295 din, krave od KZ Novo mesto pa po 235 do 325 din; vole na zunanjih sejmih po 340 do 347 din, teleta papo 370 do 420 din. Volov in telet na področju KZ Novo mesto ni. Bebi-bif goveda jim kmetijski obrat KZ ponuja po 360 din kilogram, pa so predraga. Kako je z maržo, ne vedo, ker so cene v računih KZ Novo mesto fiksne in marža iz njih ni razvidna.

Končno pa še skladi. Nekaj jih bodo v Mesariji prav gotovo ustvarili, ostali pa jim ne bodo, ker bo treba sredstva iz njih posoditi kmetijskim entotam, ki bodo prav gotovo imele izgubo. Izguba se bo ponavljala še nekaj let, zato ni računati na vračilo takšnih posojil. Tako pravijo v Mesariji.

V zadevi gre za več stvari, ki niso najboljše zastavljene. Mar je mesarija res sodila v KGPK samo zato, da bo pomagala kriti izgubo v kmetijstvu? To vprašanje se naravnost vsiljuje!

In: ali s tem načenjamo vprašanje izgub v kmetijstvu s prave strani? Mar je res novomeški potrošnik dolžan pri nakupu mesa prispevati svoj denar za nekaj, kar je problem v celoti SFRJ in česar mi v Novem mestu pač ne bomo mogli rešiti? V čem je

prednost tega, da je Mesarija poslovala v okviru KGPK in zdaj v okviru KZ Novo mesto, ko pa imamo kljub temu najdražje meso v Sloveniji? Samo v zadnjih 2 letih je Mesarija odvedla 32 milijonov presežka, vse mesnice, razen one na tržnici, so še vedno prav takšne, kot so bile pred vojno,

ljudje pa se v njih nemalekrat gnetejo! Mar ne bi bilo boljše porabiti teh 22 milijonov dinarjev za modernizacijo mesnic, saj je ta denar končno prispeval potrošnik iz svojega žepa! Novomeška Mesarija pa je bila (zadnja leta) in je deloma še zdaj instrument za kritje izgub v kmetijstvu, toda žal na potrošnikov račun.

Miloš Jakopec

Obvestilo o spremembi delovnega časa

Uprava in uredništvo Dolenjskega lista sporočata vsem naročnikom, da sta s 25. majem uvedla nov delovni čas: vsak ponedeljek so pisarne lista odprte neprekinjeno od 7. do 16. (četrt) ure popoldne. Tudi v popoldanskem času lahko ob ponedeljkih plačate naročnino, mali ali drug oglas in opravite druge opravke v upravi ali pa v uredništvu lista. — Ob sobotah bomo zato poslej poslovali za stranke samo od 7. do 12. ure.

DOLENJSKI LIST

V prvem tromesečju letos se je precej povečal odkup kmetijskih pridelkov. V primerjavi s lanskim letom je bilo od zasebnikov odkupljenih za 18,7 milijarde dinarjev več pridelkov, od družbenega sektorja pa za 6,3 milijarde dinarjev več.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: ranjaka, gljoga-beloga trna, bele deteljice, rdeče deteljice, bozga, lipe, mačjih tače.

Listje: bršljina, šnarnice, lapuha, gljoga, beladone.

Rastline: krvavega mlečka, njivske mačebe, navadne ramšelo, grenke ramšelo, dišeče perle, vodno kreše, gladniška, plešča.

Korenine: gozdneja korena, repinca, trobenice, medvedovih tač, velikega divjega janeža, malega divjega janeža, beladone, srčne moči.

Lubje: krljike, češminovih palic, češminovih korenin, hrasta, brogotite.

Vrške: gljoga-beloga trna (medvedovih hruskič).

Gomolje: kukavica, jesenskega podleska.

NOVOMEŠKA KRONIKA

Seme: jesenskega podleska, odkupujemo še razne druge rastline. Cene in pojasnila dobite v vaši kmetijski zadruzi ali direktno v poslovalnici GOSAD, Novo mesto, Slakova ul. 8.

IRGOVSKO PODJETJE

»ŽELEZNINA«
NOVO MESTO
sprejme v službo visokokvalificiranega ali kvalificiranega - MEHANIKA

specializiranega za motorna kolosa »Tomoss». Nastop službe takoj, plača po dogovoru; pismente ponudbe je treba poslati na upravo podjetja.

PISMA UREDNIŠTVU

Samo štirje na delovni akciji

Javna pot od Gotne vasi do Crmošnjic je že dlje časa slabša in deloma zanemarjena, vendar je to javna pot in je že 24. VI. 1957 oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve občine Novo mesto izdal odločbo, da se mora trasa te poljske poti od gospodarstvega poslopja Janka Rajakoviča do mejnika njivske parcele zamejiti z vidnimi mejniki in da morajo mejasi dopustiti, da se del njihovega sveta dokoplje k cestišču.

Preko krajevine organizacije SZDL nam je občina obljubi-la pomoč pri popravilu te ceste, in sicer v obliki gramoz-a. Zvedeli smo, da lahko v nedeljo, 17. maja, odpeljemo iz kamnoloma 10 m³ gramoz-a, zato je tov. Kukovec obvestil vse tiste ljudi, ki pot najprej uporabljajo, da naj pridejo na delovno akcijo. Prišli pa smo le štirje možki, stari od 26 do 68 let: Kobler, Kukovec, Brulc in jaz. Z mojim ka-

mionom smo vozili iz kamnoloma gramoz in ga dajali na kupe ob cesti. Ni se nam zdelo prav, da smo samo štirje prišli delati in da od mladih ni bilo nikogar, vendar smo krepko prijeli in nam je šlo delo lepo od rok.

Nekaterim zasebnikom, ki imajo parcele tik poti, vse to ni prav. Že dolgo je tega, kar so količki—mejniki izginili, posamezniki orjejo prav na pot, med delom omenjene nedelje pa so nekateri teh mejašev vpili name in se jezili. Sem mar res to zaslužiti?

Res je, da to pot precej uporabljamo jaz, vendar sem doslej zanjo tudi največ prispeval. Pto pa je javna, uporabljajo jo tudi ostali občani, zato je grdo od vseh, ki so me pri delu zmerjali, namesto da bi prišli pomagat. Če bomo po vaseh pokazali tako malo sloge, prav gotovo ne bomo dosegli posebnega napredka!

Franc Rozman
Gotna vas 40

Zadnje dejanje hude nesreče v Hrastu

Anton Stariha, kmečki delavec iz Osojnika, se je lani pripravljaj na gradnjo hiše. V peskolomu v Hrastu je začel kopati pesek, pri tem pa najel za pomožna delavca Borisa in Matijo Hudorova. Dva dni je delo lepo potekalo, tretji dan pa se je zgodila huda nesreča.

2. aprila 1963 so odšli zjutraj zdoma Stariha in oba Čigana. Stariha jima je dal nahrbtnik s hrano in strelivom, sam pa se je odpeljal z motorjem na sejem v Metliko. S seboj je vzel tudi vžigalne kapice, in ko se je okoli desatih dopoldne pojavil v peskolomu, kjer sta Čigana vrtala luknje, jima je izročil še vžigalne kapice. Nato jima je, naj razstrelita kar sama, nato pa prideta večerjat na Osojnik.

Boris in Matija Hudorova sta se lotila naročenega dela. Zvrtala sta luknje, jih napolnila s strelivom in opravila vsa potrebna dela, nato pa se skrila. Prva vrtna se je lepo razstrelila, v drugi pa ni počilo. Nekaj časa sta čakala, nato pa odšla gledat. Pri tem sta premaknila vžigalno vrstico. V hipu je nastala dokaj močna eksplozija, pri kateri sta bila oba hudo ranjena: izgubila sta vid, rden je ostal brez ene roke, drugemu pa mahjkata obe.

Anton Stariha se je moral glede tega pred kratkim zagovarjati na novomeškem okrožnem sodišču, ki je ugo-

tovalo, da je obtoženec skrajno malomarno ravnal že s tem, da je prepustil vžigalne kapice in strelivo osebama, za kateri ve, da nista usposobljeni strokovno opraviti dela.

Stariha je naredil prošnjo za nabavo streliva na pristojni organ, podpisal izjavo, da prevzame odgovornost za morebitne posledice, rešitve pa

ni počakal, temveč si je strelivo izposodil pri sosedu.

Kaznovan je bil na 8 mesecev zapor, razen tega pa mora plačati občinski skupščini Crnomelj 726.107 din, ki jih je utrpela za zdravilne obeh ponesrečencev.

S strelivom je bilo v naših krajih že toliko nesreč, vendar se ljudje še niso spametovali!

OBČINSKA SODIŠČA

Odbor za organizacijsko-politična vprašanja zveznega zbora zvezne skupščine je pred kratkim obravnaval predlog temeljnega zakona o sodiščih.

Za predložene norme v zakonu o sodiščih splošne pristojnosti sta značilna osnovna elementa: prvi je težnja, naj bi postala osnovna sodišča v našem pravosodnem odpravljanju pomanjkljivosti in družbeno negativnih pojavov. Druga, zelo bistvena novost je, da predlagajo znatno razširitev pristojnosti občinskih sodišč, s čimer naj bi postala osnovna sodišča v našem pravosodnem sistemu.

Predlagajo, naj bi bila občinska sodišča pristojna tudi za kaznivá dejanja, za katera so predvidene kazni strogega zopora do pet let. Za ta dejanja so sedaj pristojna okrožna sodišča. Izjema bi bila kaznivá dejanja, kot so: zloraba pooblastil v gospodarstvu, ponarejanje in uničenje uradnih dokumentov, izdajanje službene tajnosti in nekateri druga, ki bi zaradi zamotanosti dokaznega materiala in potreba, da se v postopku zagotovi navzočnost javnega tožila, še naprej ostala v pristojnosti okrožnih sodišč.

V civilnih zadevah predlagajo, naj bi se pristojnost občinskih sodišč razširila na spore do 500 tisoč dinarjev (zdaj do 200 tisoč dinarjev), pristojnost sodnika posameznika pa na spore do 100 tisoč dinarjev (sedaj 50 tisoč dinarjev).

Med razpravo so opozorili tudi na potrebo, da bi za sodnike uporabili načelo ponovne izvolitve oziroma ponovnega imenovanja.

Ni ji res podaril plašča

Uprava hotela Grad Otočec je 2. novembra lani sporočila postaji Ljudske milice v Novo mesto, da je bil Angležinja J.P. ukraden iz garderobe hotela plašča. Kaj kmalu so odkrili plašča in taticol. Na razpravi, ki je bila nedavno tega na občinskem sodišču v Novem mestu, se je izkazalo, da je plašča smuknila Ana Bojč, gospodinja iz Ljubljane, ki je takrat prenočevala

la v hotelu z nekim Italijanom. Kmalu zatem je prodala plašča svoji prijateljici v Ljubljani za 3000 din. Pri njej so ga miličniki našli in vrnilo Angležinji.

Bojčeva je krivdo vztrajno zanimala, zatrjujejo, da ji je plašča podaril omenjeni Italijan zato, ker je šla z njim na izlet. Italijan pa je že kmalu po dogodku prišel v Ljubljano, kjer je zvedel da ne ljubo zadevo in se hudo razburil, češ da dovolj zasluži in da mu ni treba krasti. Izjavo so preverili in ugotovili, da je možak res pri denarju in da je kaj malo verjetno, da bi on kradel.

Bojčeva je prejela milo kazno: 1 mesec zopora pogojno za 2 leti, upošteva se njeno doseganje nekaznovanosti, bolezen in to, da je mati nedoletnega otroka.

NESREČE

Tovornjak se je prevrnil

23. maja ob 16.23 se je na avtomobilski cesti pri Ivančni gorici prevrnil tovornjak NS 103-37, ki ga je vozil Zivan Letić. Tovornjak je vozil proti Zagrebu, pred odcepom v Ivančno gorico je voznik zapeljal na desno in vozil nekaj časa po občestnem jarku, nato pa je sunkovito zavil v levo nazaj na cesto, zaradi česar se je tovornjak prevrnil. Voznik ni bil poškodovan, na tovornjaku pa je za 300 tisoč dinarjev škode.

Motorist v nezavesti

21. maja ob 16.15 je obležal v nezavesti motorist Ivan Vide, ki se je po avtomobilski cesti peljal proti Ljubljani. Pri Karteljevem je z motorjem LJ-21770 iz nepojasnjenega vzroka zapeljal na travnati pas ob cesti, odkoder ga je zaneslo na cesto, kjer je padel in obležal v nezavesti. V novomeško bolnišnico ga je odpeljal Vladimir Knežević iz Zagreba. Vide je dobil manjše rane na glavi. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 dinarjev.

S podstrešja je smuknil suho meso

V začetku februarja letos sta bila zakonca Marija in Franc Radovan iz Žalovič doma. Po kosilu je žena opravljala hišna dela, mož pa je stopil pred hišo. Radovanova je slišala nekoga lesti na podstrešje, slišala je, da je odprl pokrov skrinitve, v kateri sta imela spravljeno suho meso, vendar je bila prepričana, da je šel na podstrešje njen mož.

Nedolgo zatem je Franc Radovan prišel v kuhinjo, žena pa ga je takoj vprašala, kaj je iskal na podstrešju. Ko ji je zatrđil, da je ves čas na podu pripravil krmo za živino, sta spoznala, da je moral biti na podstrešju neznanec. Šla sta pogledat in ugotovila, da je iz skrinitve izginilo 20 suhih klobas, pleče in še en velik kos prekajenega mesa. Tatvino sta takoj prijavila LM, ki je storilcu kmalu prišla na sled.

Prav tedaj je v bližini vasi taboril s svojo družino Jože Brajdič, za katerega je bilo ugotovljeno, da se je splazil pri Radovanovih na podstrešje in ukradel meso. Omenjeni Čigan je bil že večkrat kaznovan, znan pa je tudi po svojih nasilnostih, saj je strahoval že več kmetov in zahteval od njih mesa.

Tatvino mesa je nedavno tega obravnavalo novomeško okrožno sodišče, ki je Jožetu Brajdiču prisodilo 3 mesecev zopora, Radovanovima pa ukradeno meso. Ugotovljeno je bilo, da je obtoženec storil to kaznivo dejanje v vjnem stanju, kar je senat pri odmeri kazni upošteval, razen tega pa tudi to, da mora skrbeti za 4 nedoletne otroke.

rina Stricelj. Pred sodniki, ki so to prometno nesrečo pred kratkim obravnavali na novomeškem sodišču, je Stricelj trdil, da je spil v Ljubljani le brizganec, medtem ko so miličniki že na kraju nesreče ugotovili, da je možak dišal po pičaju, in tudi analiza krvi je pokazala, da je imel 1,08 promila alkohola.

Okrožno sodišče je obsodilo Ivana Stricelja na 6 mesecev zopora, pogojno za 2 leti, in na odvzem voznškega dovoljenja za dobo 1 leta. Oškodovanec dr. Željček zahteva 1.035.000 din odškodnine, o čemer pa bodo razpravljali na civilnem sodišču.

Karamboliral z novim 1300

Jože Berkovič, študent iz Novej mesta, je lani decembra vozil nov Fiat-1300 s tablico preizkušnjas iz Novej mesta proti Ločnu. Ker tudi on ni drugače vozil, kot navadno vozi mladi fantje, ki hočejo svoje šoferske sposobnosti dokazati s pretirano naglo vožnjo, se je na ovinku pred veterinarsko bolnišnico zaletel v konja, vpreženega v voz, ki se je pomikal po cesti pred njim.

Zaradi magle in nagle vožnje je Berkovič naenkrat zagledal vprego pred seboj in se ji ni mogel več izogniti. Pri trčenju je voznik vprege padel pod konja in se tako hudo poškodoval, da je nekaj dni zatem v novomeški bolnišnici umrl.

Pred okrožnim sodiščem v Novem mestu je obtoženi študent za svoje priznanje, hkrati pa je podarjal, da se ne čuti krivega. Sodišče pa je bilo nasprotnega mnenja! Če bi vozil tako počasi, kot zahtevajo pravila vožnje v megli in na zasneženih cestih, bi lahko vprego prehitel ali pa vozilo ustavil. Berkovič je bil kaznovan na 1 leto in 6 mesecev zopora, pogojno za 3 leta. Na civilni pravdi pa bo določena odškodnina, postavljena v zahtevku 177.500 din.

Nesreča zaradi opitega voznika

Ivan Stricelj, poljedelec iz Sel pri Semiču, je 20. okt. 1963 vozil osebni avtomobil NM 27-84 po avto cesti iz Ljubljane proti Novemu mestu. Pri Dol. Podborštu sta stala eden za drugim ob skrajnem desnem robu cestišča dva fička, ki sta se malo prej ustavila zaradi okvare. Ko je Stricelj v nepazljivi vožnji pripeljal do zadnjega Fiatu 600, se mu ni zbal izogniti. Trčil je vanj, ga zbil izven cestišča, kjer je na strehi obležal. Voznik narobe ležeeega avtomobila dr. Gustav Zelček se je pri tem hudo poškodoval, lažje poškodbe pa je ob trčenju utrpela tudi obtoženčeva žena Kata-

Na Suhorju bodo zgradili kulturni dom

Kulturno-prosvetno življenje na Suhorju, ki je bilo skoraj ves čas po vojni dokaj razgibano, je pričelo zadnja leta vidno pesati. Igralska družina se je naveličala tesnega odra v šolski učilnici, mladini so odvzeli sobico, v kateri se je zbirala pri šahu, televizor se je pokvaril, tako da je bil ljudem več ali manj edino razvedrilo potujoči kino, ki jih je od jeseni do spomladi obiskoval vsakih štirinajst dni.

Vendar pa Suhor ni kaka odročna vas v hribeh, saj teče skozi naselje nava asfalt- na cesta, in lesna industrija Lepis v njegovi neposredni

bližini zaposluje čez sto delavcev in delavk. Vas ima lepo šolo, pošto, vodovod, in na raznih poslopih je vzidana vrsta spominskih cbeležij, ki govore o lepem deležu, ki ga je vas prispevala v narodnoosvobodilnem boju.

Dani so torej osnovni pogoji za gospodarski in tudi turistični razvoj naselja, prebivalci pa so zadnji čas želeli več kulturnega in družabnega življenja. Zato so v vasi že pred leti začeli misliti, da bi šoli prizidali manjšo dvorano. Prve priprave so stekle že predlanskim, vendar so šele letos v marcu pričeli kopati temelje za manjši kulturni

dom, ki bo stal v neposredni bližini šole. V prtiliču bo dvorana z odrom, igralškima garderobama, sanitarijami in večjo garderobo za obiskovalce, v prvem nadstropju pa bo kabina za obiskovalce. V podaljšku zgradbe bodo zgradili še eno enosobno in eno dvosobno stanovanje. Načrte za zgradbo je izdelal gradbeni tehnik Niko Zupančič, gradbeni in obrtniška dela pa je prevzela Komunalna uprava iz Metlike. Vsa dela so preračunana na 16 milijonov dinarjev, od katerih je občina navela 10 milijonov posojila, 3 milijone bodo prispevali prebivalci Suhorja in okoliče, ostalo pa bo priteklo iz drugih virov.

Kulturni dom na Suhorju naj bi bil izročen svojemu namenu 26. novembra, to je na letošnji občinski praznik.

V Sevnici manjka otroško igrišče

Starši so že večkrat poudarjali, da bi bilo treba v Sevnici urediti otroško igrišče. Imajo ga celo v Radečah, ki so manjši kraj! Sevnica se razvija v industrijsko mesto, starši so večinoma zaposleni, otroci pa ne morejo biti prepusteni zgolj tekanju po ulicah. Urediti jim je treba koteček, kjer se bodo lahko po mlili volji igrali in jih ne bo ogrožal promet. Lep in za to primeren prostor bi bil ob železniški progi v Smarjah, kamor so navozili zemljo, ki so jo izkopali pri gradnji sevniske šole. Prostor že ureja-

jo, in kot je slišati, bo tam, če bo dovolj denarja, otroško igrišče. Nekaj bi lahko prispevali občinsko vodstvo DPM, krajevna skupnost, turistično društvo in občinski sindikalni svet.

Sevnica pa pogreša razen igriča tudi park. V drevoredu ob Savi je nekaj slabo oskrbovanih klopri, prostor pa za počitek v senci ni primeren, ker je tod usmerjen promet z vpregami. Samo dve klopi na trgu in 2 pred bloki na postaji sta premalo, zato naj razmislija o tem turistično-olepševalno društvo.

Kaj je z novomeškim nogometom?

Tako se sprašujejo ljubitelji te dinamične igre v Novem mestu. Nogomet, ki je bil na zavidljivi višini, vse bolj tone pod vpreče. Zadnje tekmo z Usnjarem so v nedeljo Novomeščani izgubili kar 13:2. Vse kaže, da je situacija več kot kritična. Skrajni čas je, da se klub predvsem organizacijsko utrdi, ker je to ena najšibkejših točk Elana. Potrebno pa bo tudi, da kdo od starejših igralcev prevzame trenerske posele in začne vaditi mladino. Le tako bomo lahko spet videli dober nogo-

met. Na zadnjem turnirju v malem nogometu smo videli mnogo mladih igralcev, ki kažejo precej veselja in talenta. Tu mislim posamezne igralce z učiteljske in osnovne šole, predvsem pa z gimnazije, ki je premagala ekipo Otočca in IMV, kjer je igrala večina elanovcev. Ti igralci bi z mlajšimi nogometiški, ki že igrajo pri Elanu, prav gotovo tvorili čvrsto in borbeno celoto, ki bi, potem ko bi si pridobili dovolj izkušenj, prav gotovo novomeškemu nogometu povrnili ugled.

Finalist je PARTIZAN (N.m.)

Rokometiški novomeškega Partizana so postali finalisti pokalnega tekmovanja na Dolenjskem, potem ko so premagali ŠSD učiteljske za rezultatom 16:8 (10:2). Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:
Partizan: Perko, Medle 2, L. Bele 5, M. Bele, Blažič 4, Stokanovič, Smerdu 1, Vovk, Spilhal 4.
Učiteljske: Zlobko, Degen 5, Kramar, Frolt, Kobe 1, Jaklič, Cebin, Pečnik, Kočvar 2, Jarc, Košir.

Novomeščani so z lagodno igro pospravili še eno zmago. Učiteljsniki so se vsekoli borbeno branili pred hušim porazom, kar jim je tudi uspelo, saj so Novomeščani potem, ko so ob počasu vodili za osem golov, močno popustili. Kljub temu vprašanje zmagovalca ni bilo niti trenutek problem. Partizanovci so bili v vseh pogledih močnejši, učiteljsniki pa so z borbenostjo in poletom ustavljali njihove napade. Sodnik Kralj je sodil zadovoljivo.

Organizirano športno življenje tudi v Loki

V torek, 19. maja, je bil v Loki pri Zidanem mostu ustanovni občni zbor telesnoorganizacijskega društva Partizan. Za kraj pomeni to spet napredek. Vključevanje telesne kulture v vsakdanje življenje delovnih ljudi je v današnjem času nujna potreba, kajti splošni družbeni interes je, da so ljudje zdravi. Zdravje je osnova delovne sposobnosti in telesna kultura ga pomaga ohraniti. Takšni razlogi so vodili ljubitelje telesne kulture v Loki, da so dali pobudo za ustanovitev društva. Športno udeleževanje bo odsele organizirano. Gojiti nameravajo nogomet, namizni tenis, odbojko in kosarko. Med mladino je za te športe veliko zanimanje. Računajo, da se bo ob ustanovitvi vključilo v društvo okrog 50 mladincev in mladink. Za podmaček bi morala skrbeti šola in vepeljati mladini veselje do telesne kulture.

OSMOŠOLEC!
SI ŽE IZBRAL SVOJ POKLIC
Morda bi rad postal trgovski pomočnik

Če si uspešno končal osemletko, se lahko po triletnem šolanju pridružiš prodajalcem v eni izmed naših sodobno urejenih trgovin s tehničnim materialom v Ljubljani.

OGLASI SE PRI NAS ALI PA NAM PIŠI NA NASLOV:

metalika
PERSONALNI ODDELEK
LJUBLJANA-DALMATINOVA 2

Maturanti: »Da bi le že kmalu vse minilo!«

Tistega dne sredi maja se je toplomer v Beli krajini nepričakovano povzpela na 25 stopinj nad ničlo. Ni bilo prijetno hoditi po soncu, še manj pa delati z možgani. In vendar je delo za velikimi steklenimi okni črnomaljske gimnazije nemoteno potekalo. Prav v tem času, ko se približuje konec šolskega leta, imajo profesorji in učenci dela največ in si tudi oni kot kolektiv v podjetjih z vsemi silami prizadevajo za dosega čim boljših rezultatov ob zaključku leta. Najpomembnejši pa so zadnji dnevi za 22 dijakov zaključnega letnika. Čaka jih matura in izbira poklica! Kaj

menijo o tej težavni odločitvi dijaki in kaj ravnatelj gimnazije, so povedali sami:

»Preveč zlahka so jemali študij«

Ravnatelj gimnazije prof. Janez Kambič je zaradi letošnjih maturantov nekako zaskrbljen. O njihovem dosežanju delu je dejal:

— Po dolgih letih imamo letos spet zaključni letnik dijakov, ki je z redkimi izjemami bolj šibko podkovan v znanju. Na zadnji redovni konferenci v aprilu je bil dosežen le 23-odstotni uspeh. Več dijakov je imelo tudi po štiri ali pet slabih ocen. Od 22 dijakov v IV. letniku je 10 fantov in 12 deklet. Med njimi je ena odličnjakinja že vsa leta, ostali pa študij vse prelahko jemljejo. Razumemo dijake, ki imajo domače razmere neurejene in jih to ovira pri študiju, ni pa opravičila za tiste, ki nimajo doma kaj delati, so bistri in vendar imajo kopicco slabih ocen. Veliko so manjkali, pa ne vedno zaradi bolezni. Vse to kaže na neresnost.

Močno se bojim, da se vsi ne bodo niti zadnji mesec oprijeli učenja, kot bi bilo treba. Seminarske naloge pa so že oddali. Za temo iz zgodovine se je odločilo 8 dijakov, iz zemljepisa 2, iz slo-

venščine 4, iz angleščine 2, iz biologije 5, po eno seminarško nalogo pa smo prejeli iz

Odlličnjakinja Valčič bo študirala jezike

fizike in psihologije. Naloge že približno kažejo na njihovo usmeritev po srednji šoli.

Valerija Palik, hčerka železniškega uradnika iz Metlike, ki se vozi v šolo, je imela v vseh dosedanjih spričevalih same odlične ocene, le pri telovadbi je bilo kakšno leto zaslediti štirico. Tak uspeh pa je dosegla le z vztrajnim in napornim delom, kakor je povedala sama:

— Učenju sem vsa leta po-

svečala veliko časa. Letos porabim za šolsko delo najmanj 45 ur na dan, razen tega veliko berem, tako da o prostem času ni kaj razpravljati. Fizika in matematika sta mi delali preglavice, slovenščina in tuji jeziki pa me najbolj zanimajo. Temu nameravam posvetiti tudi študij na univerzi. Že zdaj sem zaprosila za štipendijo na domači gimnaziji, vendar odgovora še nimam. Šola se mi je tako priljubila, da bi res z veseljem poučevala.

— Kaj pa izvenšolska dejavnost?

— Prvič zato, ker se v šolo vozim, drugi pa zato, ker mi je učenje jemalo preveč časa, se v izvenšolskih dejavnostih nisem nikoli posebno udeleževala, razen pri dramski sekciji.

Ignac Črnič veselji politično delo in si želi, da bi s srednjo šolo čimprej opravil

— Vi menda nimate treme pred maturo?

— Seveda jo imam, saj pravijo profesorji, da bodo strogi. Že v majskih počitnicah sem se začela pripravljati na maturo in ponavljati snov, pa vseeno... Že od nekdanje je tako, da so dijaki pred maturo bolj slabih živcev, pa tudi meni ni prizaneseno.

»Ni mi vseeno...«

Ignac Črnič je še bolj v skrbeh kot njegova sošolka Valčič. Ob zadnji konferenci je imel 5 slabih ocen, vendar pa jih ne kaže pripisovati izključno na njegov račun.

— Učna snov mi gre lanko v glavo, vendar imam v gimnaziji že od prvega letnika dalje težave. Zaradi neurejenih domačih razmer... oceta nimam... ni mi vseeno. Letos, ko sem se nekako osamosvojil, sem naletel na težave finančnega značaja. Sam se moram vzdrževati, zato sem sprejel službo vzgojitelja v internatu. Menim, da je tu

Zbiranje sredstev za šolstvo je podobno moledovanju

Leta 1962, 1963 in letos sta nekdanji ObLO in občinska skupščina Novo mesto sprejemala priporočila, naj delovne organizacije prispevajo del svojih sredstev v družbeni sklad za financiranje šolstva. Takšna priporočila so bila sprejeta zaradi tega, ker proračun ni mogel zagotoviti niti sredstev za najnujnejše potrebe šolstva. 1962 so delovne organizacije (odzvalo se jih je samo 6) prispevale 401.606 din, lani pa se je odzvala samo ena, ki je prispevala 7108 din (predvidenih je bilo 2 milijona dinarjev teh prispevkov). Razen takšnega priporočila so letos odborniki novomeške skupščine predlagali še uporabo 11 milijonov dinarjev iz obvezne proračunske rezerve, ker sicer ni kritja za izdatke družbenega sklada za šolstvo po njegovem finančnem načrtu. Oddelek za družbene službe pripravlja razgovore s predstavniki podjetij, ker bi radi letos dosegli večji odziv.

Občinska skupščina nima dovolj sredstev; zato se zateka k delovnim organizacijam in prosi za prispevke. Brez dvoma so delovne organizacije zainteresirane za dobro delo šolstva, saj jim le-to zagotavlja kadre, ki jih potrebuje vsako leto. Res pa je, da je tak način zbiranja sredstev za družbeni sklad za šolstvo vse preveč podoben moledovanju. Celo več: nezakonito je terjati od delovnih organizacij, naj iz sredstev, namenjenih izobraževanju (leta gredo v breme materialnih izdatkov), prispevajo v družbeni sklad za financiranje šolstva. Takšni prispevki so dopustni le, če jih v šolstvu porabimo za investicije.

Tudi v naši družbeni ureditvi imamo oblast, čeprav je ta pojem za naše razmere že zastarel. Posamezni državljani in delovne organizacije odvajajo tej oblasti, ali boljše: družbeno-političnim skupnostim dobršen del tega, kar ustvarjajo. V zakonu o financiranju šolstva je zelo določeno povedano, kdo je dolžan zagotoviti sredstva, ki jih potrebuje šolstvo. V svežem spominu nam je še razprava, ki se je razvila na Gorenjskem, kjer so ponekod hoteli uvesti samoprispevek, namenjen šolstvu.

Vzroki za takšno stanje, kakršno je v šolstvu zlasti na našem področju, so izven komunne. Iskati jih je treba v proračunski delitvi. Le-ta je doslej zagotavljala vse preveč sredstev širšim družbeno-političnim skupnostim, do občine kot osnovne skupnosti pa je bila mačehovska. Kolikšno vrednost imajo 44., 96. in 100. člen zvezne ustave, če smo še vedno prisiljeni reševati šolstvo v komunni na načine, ki smo jih opisali? 11 milijonov dinarjev sredstev iz obvezne proračunske rezerve in prispevek delovnih organizacij — z obojem naj bi ublažili stisko v družbenem skladu za šolstvo občine Novo mesto, oboje je zelo malo, čeprav letos brez tega ne bo šlo. Prava, dolgoročno rešitev problema pa je v proračunski delitvi, ki jo je treba spremeniti tako, da bo občini ostalo dovolj sredstev za naloge, ki jih mora opravljati!

vzrok mojega letošnjega neuspeha.

— Ali upate, da boste kaj slabih ocen popravili?

— Ker sem imel ob koncu polletja samo eno slabo oceno, računam, da bom ostale štiri, katerih sem se nalezal v zadnjem času, čimprej popravil. Matematike pa se verjetno ne bom mogel naučiti dovolj. Če se ne zgodi čudež, mi popravnih izpitov iz matematike ne uide.

— Kaj nameravate študirati?

— Pravo! Za seminarsko nalogo sem izbral temo Organizacija klubov OZN v Slove-

niji, ker se že dalj časa udeležujem v tem klubu. Politično delo me veseli! Poletni odšel rad v mladinsko brigado. Še pred tem pa bom skušal končati razred, opraviti morebitne popravne izpite, za maturo pa se bom prijavil v jesenskem roku. Da bi le že vse to minilo!

Pogovor med drugim odmorom se je zavlekel še nekaj minut po zvonjenju, ki je dejake klicalo v razred. Tudi Valčič in Ignac sta odšla, preskakovala po več stopnic hkrati. Vesela mladost, pred katero so vsa vrata v življenju odprta na stežaj, pa je v Črnomlju prav tako kot kjerkoli drugje! M. B.

ZAPISKI S SEJE OKRAJNE SKUPŠČINE V CELJU

Stanje v srednjih šolah se bo izboljšalo

Na seji okrajne skupščine v Celju — bila je prejšnji torek — so razpravljali o delu sodišč in Zavoda za spomeniško varstvo v preteklem letu, o finančnem načrtu skupnega sklada za šolstvo II. stopnje celjskega okraja ter izven dnevnega reda še o problemih cestnih podjetij pri vzdrževanju okrajnih cest. Poudarili so, naj bi sodišča v prihodnje sproti posredovala važnejša vprašanja s področja sodne dejavnosti in s tem omogočila okrajni skupščini hitro in učinkovito ukrepanje proti škodljivim pojavom. Sklenili so tudi, naj bi podobno veljalo za občinske skupščine glede ugotovitve občinskih sodišč.

V celjskem okraju sta zdaj dva Zavoda za spomeniško varstvo: v Celju in v Kostanjevici. V razpravi so glede na dosedanje delo poudarili, da je treba zavoda čimprej kadrovsko okrepiti in jima s sredstvi omogočiti delo spričo mnogih kulturnozgodovinskih spomenikov, arheoloških in etnografskih pomembnosti v

celjskem okraju. Zavoda naj bi dejansko postala medobčinska zavoda. Zaradi tega naj občinske skupščine že zdaj razmislijo o tem, kako bodo delo teh financirali v prihodnjem letu. Ker sta v okraju dva zavoda za spomeniško varstvo, naj bi občinske skupščine v Posavju poskrbele za uspešnejše delo Zavoda v Kostanjevici ali naloge v zvezi s spomeniškim varstvom prenesle na celjski Zavod.

Vse kaže, da se vzdrževanje okrajnih cest zaradi pomanjkanja sredstev pri cestnih podjetjih v Celju in Novem mestu letos najbrž ne bo izboljšalo. Ob tem vprašanju so se zlasti odborniki iz posavskih občin zavzeli za ureditev ceste med Sevnico in Planino, saj je cesta med Celjem in Zidanim mostom zaradi rekonstrukcije zaprta.

Pomoč krški tehniški šoli in brežiški gimnaziji

Šolstvo II. stopnje bo po vsem dosedanjem prizadeva-

nju le krenilo naprej. Letos ustanovljeni skupni sklad za šolstvo II. stopnje je prevzel financiranje 24 šol in domov ter sklenil z vsemi občinami celjskega okraja. Predvidevajo, da bo sklad zbral blizu 945 milijonov dinarjev.

V ta sredstva je všteti 45 milijonov dinarjev okrajne skupščine in 300 milijonov dinarjev gospodarskih organizacij za investicije srednjih šol. Da ne bi trpela osnovna dejavnost teh šol ali investicijska dejavnost, se je sklad odločil za srednjo pot. Letos bodo dogradili in v celoti opremili samo eno delavnico srednje tehniške šole, nov prizidek ekonomske srednje šole naj bi bil jeseni pod streho, za verifikacijo gimnazije v Celju je namenili 15 milijonov dinarjev, za ureditev gimnazije v Brežicah pa 20 milijonov dinarjev. Zdjaj bo treba v glavnem poskrbeti le za pravočasno dotekanje sredstev v sklad, da investicije zaradi pomanjkanja sredstev ne bi zastale.

ŠOLSKA REFORMA JE ŠE VEDNO PROCES

Cedalje več je v javnosti razprav o problemih šolstva in vzgoje sploh. O tem so obsežneje spregovorili tudi na zadnjem področnem posvetovanju komunistov dolenskih občin, na dnevne rede se občinjskih skupščin pa prav tako prihajajo težka in zapletena vprašanja, s katerimi se dnevno ubadajo šolski kolektivi. Obrnili smo se na tovariša prof. Veljko Troha v Novem mestu in ga prosili, naj nam kot prosvetni delavec in poslanec v kulturno-prosvetnem zboru slovenske skupščine odgovori na nekaj vprašanj. S tem hkrati razširjamo tudi poročilo s posvetovanja, ki ga je 21. aprila priredil Medobčinski zavod za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu za področje občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

— Kaj sodite o oblikovanju notranjih odnosov v šolskih kolektivih in hkrati s tem o oblikovanju ter delitvi dohodka v šolah?

Vprašanje oblikovanja notranjih odnosov v šolskih zavodih nujno terjaja odgovor, ki bo povezan s prehodom na oblikovanje delitve dohodka. To predvsem zaradi tega, ker tako oblikovanje delitve dohodka po delu kakor tudi uvajanje samoupravljanja v naše zavode postavlja pravo vprašanje o pravih odnosih do svojega last-

nega dela kot tudi do dela drugih v kolektivu. Ta odnos je seveda bistveno drugačen od tistega, ki je bil značilen za obdobje centralnega reševanja šolskih vprašanj. Prehodno stopnjo uvajanja nagrajevanja po delu je spremljala večja ali manjša skeptičnost v možnost realizacije delitve po delu, ki se je izražala v naslednjem:

— rezultati našega dela se ne dajo kvantitativno meriti, — za nagrajevanje po delu naj bo predvsem odločilna kvaliteta. Ker le-te ne moremo koll-

činsko ovrednotiti, lahko nagrajujemo nekaj, kar ni v skladu s tistim, kar smo želeli nagraditi. Poiskati je torej potrebno kriterije, ki so na zunanji sicer vidni in zato lažje merljivi, vendar niso vedno odraz dobre kakovosti. Tem dvomom o možnosti uresničitve principov nagrajevanja so se pridružile še izkušnje, ki jih imajo prosvetni delavci v zvezi z nagrajevanjem. Prosvetnega delavca v sedanjih družbenih pogojih ni mogoče nagrajevati po njegovem delu, četudi bi rezultate njegovega dela povsem objektivno ocenili, ker iz objektivnih in tudi subjektivnih vzrokov družbeno-politična skupnost ne more zagotoviti dovolj sredstev za to dejavnost ob taki delitvi narodnega dohodka, kakršna je. Jasno je, da ob delitvi osebnega dohodka, ki je nujno omejen, prihaja v šolskih kolektivih do določenih nerazumevanj med posameznimi člani, do malodušja o vrednosti poklica prosvetnega delavca, kar močno negativno vpliva

na uvajanje samoupravljanja v šolah.

Kljub tem težavam, ki spremljajo proces osvobajanja dela prosvetnih delavcev, pa ne moremo zanikati bistva, ki ga novi način nagrajevanja prinaša. Naša prizadevanja morajo biti usmerjena v zagotovitev večjih finančnih sredstev ter iskanju novih, realnejših kriterijev, ki bodo zagotavljali dejansko nagrado za uspešno opravljeno delo prosvetnega delavca.

Malodušje, ki spremlja prosvetno-kulturno dejavnost, pa ni odraz zgolj nagrajevanja po delu in materialnega stanja naših šol, temveč tudi ne realnega vrednotenja tega poklica. Mnenje, da šolstvo ni gospodarska dejavnost in da zato nič ne ustvarja, negativno vpliva, zlasti, če jo izreče osebnost, ki bi še kako morala čutili, da so marsikakšne pomanjkljivosti, ki grede vseh v milijone, plod nestrokovnega in neznanstvenega pristopa k delu. Mislim, da je vsem dobro mislečim

jasno, da bodo večje investicije v šolstvo prinesle bogate obresti.

— Kako se razvija samoupravljanje v naših vzgojno-izobraževalnih zavodih?

Samoupravljanje v šolstvu je ravno v zadnjem obdobju doživelo večji napredek. V statutih delovnih organizacij je močno poudarjena njegova aktivna vloga. Samoupravljanje naj bi pripomoglo k te-

Prof. Veljko Troha, poslanec kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS

mu, da bi delovni kolektiv samostojno obravnavali svoje notranje zadeve in bi ne bili vedno odvisni od direktiv od zunaj. Tako naj bi se med drugim usmerili k intenzivnejšemu reševanju nalog, ki jih prednje postavljajo družba z vzgojnimi in učnimi smotri.

Ker je družba močno zainteresirana, kako se ti smotri izpolnjujejo, samoupravljanje v šolstvu ne moremo razumeti v absolutnem smislu. Šolski kolektiv lahko samostojno obravnava le vprašanja notranjeorganizacijskega značaja. Seveda tudi v tem smislu šolski kolektiv niso povsem samostojni, saj je ta samostojnost omejena z materialno osnovo, ki je odvisna od družbene participacije sredstev za šolstvo. Težko pa je nekaj upravljati, če nimamo sredstev, ki bi to upravljanje omogočala. To pomeni, da je razvoj samoupravljanja močno odvisen od materialnega nivoja slehernega zavoda. Utrjevanje in razvijanje samoupravljanja v šolah je potrebno ocenjevati skozi prizmo teh okoliščin.

(Konec sledi)

Izobraževanje, ljubosumnost in stolčki...

(Nadaljevanje s 1. str.)

— Za nas je to edina ustanova, ki nam lahko v Novem mestu posreduje res dobro obliko strokovnega izpopolnjevanja. S tehniki, ki so nam jih dali doslej, smo zelo zadovoljni. Zal je za strojniški oddelek premao prijavljenov iz drugih podjetij, ker bi lahko bili stroški na 1 slušatelja zato manjši. Strojniški oddelek ne bi več živel, če se ne bi ni v IAV zavzeli in zahtevali od vodij oddelkov, da si pridobijo srednjo tehnično izobrazbo.

— Kakšen je kvalifikacijski sestav v vašem kolektivu?

— Imamo 34 tehnikov, 9 inženirjev, 26 ljudi s končano ESS in 54 visokokvalificiranih delavcev. Če upoštevamo še tiste, ki so bodisi polkvalifikacijo, kvalifikacijo ali visoko kvalifikacijo pridobili z delom, ter 7 študentov na visokih, 3 na višjih in 12 na srednjih šolah, 20 strojnikov, ki obiskujejo oddelek tehniške šole pri zavodu, šest, ki obiskujejo večerno ESS, 82

ljudi, ki obiskujejo tečaj za kvalifikacijo, in 54, ki obiskujejo tečaj za preddelavce, je slika še lepša. Zal je vse našeto še vedno premalo spričo potreb in se bo treba v izobraževanju še bolj zagristi. Čeprav je pri posameznikih v podjetju še čutili odpor do izobraževanja, lahko rečemo, da smo v 10 letih rasti IMV uspeli iz podgorskega delavca, ki je prišel v tovarno izza pluga, ustvariti proizvajalca, ki se že približuje ravni industrijskega delavca v avtomobilski proizvodnji.

To so besede tov. Dularja, vsi tisti, ki so pri sprejemanju programov in proračunov za izobraževanje v IMV na sejah komisij in samoupravnih organov s trmasto doslednostjo zbijali postavke, pa naj temeljito preberite vrstice. Tov. Dular o tem ni maral govoriti, zvedeli pa smo kljub temu.

»Z znanjem in zbranstvo se zdaj lotevam dela«

Ivo Petelinkar, diplomirani strojni tehnik iz IMV, ki je končal strojniški oddelek pri novomeškem zavodu:

— Kaj vas je vodilo k odločitvi za študij?

— Prej sem bil priučen kovačstrugar, do poklica pa sem čutil veselje. Zelo sem izpopolniti pomanjkljivo izobrazbo. Ko sem zvedel za razpis, sem se takoj odločil.

— Ste imeli pri študiju veliko težav?

— Hkrati s strojniškim oddekom tehniške šole pri zavodu sem moral obiskovati še osemletko, ker nisem imel predizobrazbe. Poleg tega sem po 8 ur delal v tovarni, čeprav so mi pred izpiti vedno odobrili dopust. Vrh vseh sem se vozil iz Straže v Novo mesto z vlakom, z avtobusom, z avtostopom, marsikdaj pa je bilo treba kar peš iz šole domov.

— Kako sodite o pouku in o pridobljeni izobrazbi?

— Pouk je bil precej zgoščen, zato je bilo treba veliko študirati, pa je kljub temu šlo. Predavatelji so se zelo potrudili in so nam res veliko pomagali. Zdal imam poklic, ki sem si ga želel, dela pa se lahko lotevam z znanjem in zbranstvo.

NOVOLES: novi stroji zahtevajo več strokovnjakov

Inž. Edu Tavčarju, obratovodji obrata drobnega pohištva pri Novolesu, smo zastavili takšno vprašanje:

— Kako sodite o strokovnih kadrih v proizvodnji s posebnim oziranjem na investicije v novem obratu v Straži in kaj menite o lesnoindustrijskem oddelku tehniške šole pri zavodu?

— Izobraževanje je velikokrat bolj odvisno od človeka kot od šole, ker v praksi večkrat ugotavljamo, da posamezniki ne pridobijo tistega znanja, ki ga od njih pričakujemo. Petra Drenika, diplomanta lesnoindustrijskega oddelka tehniške šole pri novomeškem zavodu, pa lahko pohvalim kot enega izmed najboljših vodij strojnega pododdelka. To mesto zaseda, odkar je končal šolo.

V zvezi z investicijo v novi obrat smo dolgo razpravljali o tem, kako zastaviti kadrovske politike. Ker se bo v novih prostorih delovno okolje močno izpremenilo, smo menili, da ne bi kazalo menjavati ljudi. Zato smo se odločili z izobraževanjem izpopolniti posamezne boljše delavce, ki morajo končati bodisi srednjo tehniško šolo, bodisi našo delovno šolo ali pa doseči najmanj visoko kvalifikacijo. Zelo prav nam bo prišlo 5 diplomantov lesnoindustrijskega oddelka tehniške

šole pri zavodu, ki bodo končali deloma letos, deloma prihodnje leto. Za nekatera vodilna delovna mesta pa bomo porabili obstoječi nepotrební kader in delavce, ki obiskujejo našo delovno šolo.

»Ta šola je namenjena ljudem iz prakse«

je povedal diplomant Peter Drenik iz Novolesa in nadaljeval:

— Moram reči, da mi je študij glede lesne stroke zelo razširil obzorje. Kot tehnična šola, ki vzgaja za industrijski način proizvodnje, nam je nudila največ iz organizacije dela. Prav tega je vsem, ki smo obiskovali lesnoindustrijski oddelek, naj-

mamo nikogar z višjo izobrazbo, prav tako ne v nabavnem in v računovodskem. Službo načrtovanja in analize šele ustanovljamo. Iz računovodstva študirata 2 na višji komercialno-ekonomski šoli — eden bo vsak čas končal — izobraževanje knjigovodskih kadrov pa razen tega pripravlja Društvo knjigovodij, ki se je že doslej s tem precej ukvarjalo. V računovodstvu stanje ni kritično.

Nabavno in prodajno službo bo treba izpopolniti, ker se vključujemo v izvoz in uvoz in bomo potrebovali nekoga, ki se bo s tem posebej ukvarjal, in tudi zato, ker se obe službi zaradi rastočih potreb morata povečati.

Ugotovili smo, da najraje uporabimo strokovnjake z

Lani je bilo v novomeški občini v gospodarstvu na razpolago za izobraževanje 64 milijonov dinarjev. 39 milijonov je bilo porabljenih, 25 milijonov pa je ostalo v blagajnah delovnih organizacij ali pa so jih porabili za druge namene.

Mesto referenta za kadre pri občinski skupščini ni zasedeno. Pri okroglo 11 tisoč zaposlenih v občini štendirajo podjetja na visokih šolah 96, na višjih 30, na srednjih 204 in na drugih šolah 18 ljudi. Vsega skupaj štendiramo 348 ljudi.

Zelo nam primanjkuje ekonomskih kadrov. Med 617 knjigovodskimi delavci na Dolenjskem jih je 9 ali 1,4 odst., ki imajo višjo ali visoko izobrazbo, 145 ali 23,5 odst., ki imajo srednjo izobrazbo, vsi ostali — 517 jih je — pa imajo nepopolno srednjo ali nižjo izobrazbo. V skupnem številu je 112 računovodij, ki štejejo med vodilne uslužbence! Na sekciji višje ekonomsko-komercialne šole pri novomeškem zavodu za izobraževanje pa študira le 40 ljudi...

Potemtakem nam res ni težko ugotoviti: naša kadrovska politika je dokaj primitivna, nemalokrat pa ji botruje ljubosumnost za lastni položaj, ki jo gojijo mnogi vodilni uslužbenci, ki so brez potrebne izobrazbe.

bolj manjkalo, saj nas je bila večina izšolanih na obrtniški in vajeniški način. Od organizacije dela v proizvodnji je danes v veliki meri odvisna produktivnost. Vsega sem, ker sem se odločil za ta študij, in ga vsem zelo priporočam!

NOVOTEKS: kadrovska zasedba ni najboljša

Razgovor smo začeli pri direktorju Novoteksa Miranu Simiču. Vprašanje:

— Kakšen je kvalifikacijski sestav v komercialnem, računovodskem in analitičnem sektorju in kako ga nameravate izboljšati?

— V prodajnem oddelku ni

višjo ali visoko izobrazbo, ki so v naši proizvodnji že delali in imajo tovrstno predizobrazbo. Zato nam bo zlasti pri višjih komercialnih kadrih lahko zelo dobro pomagala sekocija višje ekonomsko-komercialne šole pri zavodu, v kateri bodo naši ljudje izredno študirali.

V načrtovalno-analitičnem sektorju bomo potrebovali 2 ekonomista in več mlajših tekstilnih tehnikov. Enega ekonomista še štendiramo, tekstilne tehnike pa bomo kadrovali iz vrst teh, ki jih že imamo v tovarni.

Za priučevanje na delovnem mestu imamo v tovarni odsek za vzgojo kadrov, ki tem nalogam v celoti zadostja.

»Če bi bil količkaj mlajši, bi študij nadaljeval!«

— Slišati je, da ste imeli veliko težav, ko ste študirali?

Tako smo vprašali Franca Berlana, diplomiranega strojnika iz Novoteksa.

— Vožnja me je najbolj pekla, ker sem med študijem živel v Metliki. Ob 6. uri jutraj sem začel delati, ob dveh popoldne sem stekel domov na kosilo, ob pol treh na vlak v Novo mesto, ob 11. uri ponoči pa sem se pripeljal domov. Tako je bilo 4 do 5 krat na teden skozi 3 leta. Težko je šlo, treba se je bilo zagristi, danes pa mi ni žal, da sem študiral! Tovarna je plačala vse stroške študija — brez tega ne bi mogel začeti — v metliškem obratu pa nas je bilo takrat tako malo, da me dela niso mogli oprostiti.

Od diplome dalje delam kot vodja strojne delavnice v Novem mestu. V šoli sem veliko pridobil. Učni program je bil zelo zgoščen, profilu strojnega tehnika pa je v celoti zadostil, kot vičim zdaj v praksi. Če bi bil le količkaj mlajši, bi s šolanjem nadaljeval, tako me je zagrabilo!

Ni prav reči študentu: »Če ne misliš delati, beži!«

Inž. Avgust Fajfar, obratovodja zunanjih obratov v Novoteksu, je na vprašanje: — Kako sodite o izobraževanju v oddelkih za zaposlene srednje tehniške šole pri novomeškem zavodu? — odgovoril takole:

— Tak način izobraževanja je zelo primeren za naše razmere, čeprav je za študente precej naporen. Prav bi bilo, ko bi podjetja te, ki v takšnih oddelkih študirajo vsaj v V. semestru premeštila od fizičnega k umske mu delu. V perspektivi ti študenti le pomenijo za podjetje tehnike.

Zlasti v mlajših delovnih organizacijah imajo, kot se mi zdi, najslabši odnosi do teh mladih fantov, ki prenašajo velike napore na predavateljih so nekateri povedali celo to, da so jim podjetju gozali: »Če ne misliš delati, pa beži!« ko so prosili za študijski dopust ali za premešitev na lažje delo. Poleg tega pa fizično delo v delavnici spodbuja pri teh študentih že tako prenočno moštvo menata, ter jim odvzema tisto širino, ki je sicer lastna tehniki in redni šoli.

»Znanje lahko v proizvodnji samo koristi!«

Ivan Zajc, diplomirani elektrotehnik, ki dela v Iskrini

FRANCA BERLAN: »V šoli sem veliko pridobil!«

INŽ. AVGUST FAJFAR: »Podjetja naj bi svojim študentom še bolj pomagala!«

IVAN ZAJC: »To šolo priporočam vsem delavcem.«

tovarni usmernikov v Novem mestu, je bil zadnji, ki smo ga obiskali.

— Tov. Zajc, zakaj bi priporočili šolo, ki ste jo končali, tudi ostalim?

— Vsak pameten človek stremi za napredkom, zlasti danes pa lahko znanje v proizvodnji samo koristi. Vsa komur, ki je začel, pa nima podlage ali pogojev za redno šolo svoje stroke, so lahko oddelki za zaposlene najprikladnejše izobraževanje. Pouk je tu prilagojen slušateljem, ki so prišli iz proizvodnje. Res je, da se je treba študija resno lotiti, toda s trdno voljo se vse doseže. To šolo priporočam vsem delavcem, zlasti tistim iz manjših podjetij, ker tam srednje tehnične kadre najbolj potrebujejo!

JOZE GOSENCA: »Naši delavci nimajo potrebne osnovne izobrazbe«

ANDREJ DULAR: »Z izobraževanjem novomeškega zavoda smo zares zadovoljni...«

PETER DRENİK: »Študij lesne stroke mi je zelo razširil obzorje...«

IVO PETELINKAR: »Zdal imam poklic, ki sem si ga vedno želel...«

O prezidavah v Novem mestu

Tempu življenja in potrebam, ki jih le-ta sproti ustvarja, je danes podvrženo prav vse: od obrtniških storitev, kmetijske proizvodnje, industrije pa tja do gradbeništva, arhitekture, umetnosti in kulture sploh. Vse mrzlični hiti, proizvaja, gradi, ustvarja, trg in potrošnik sta zahtevna, razvajena, naglica, ki preveva vsa ta dogajanja, pa dostikrat ne dopušča več posrečenih rezultatov, kar zadeva kvaliteto, dejansko porabno vrednost ali v gradbeništvu estetske norme, nemalokrat pa celo osnovne zahteve gradbeništva oziroma arhitekture. Tako smo danes priča mnogim spodrsljajem prav v teh panogah, kjer neumljena postavka vse večje in večje naglice nemalokrat terja kar prehude posledice (gradbeniški spački, divje gradnje itn.). Adaptacijska dela, ki smo jim dandanes prav v Novem mestu pogostokrat priča, so ena takih občutljivih točk v našem tehnično-estetskem razvoju. Predvsem bi rad opozoril na nekatere posege iz teh vidikov zelo zahtevno in občutljivo staro mestno jedro Novega

mesta. Naj nakažem nekaj osnovnih značilnosti v razvojnem in arhitektonskem pogledu našega mesta. Za Novo mesto je značilna lega na »pomolu«, ki se dviga v okljuku Krke. To naravno dejstvo in pa doba visoke gotike, v kateri je mesto nastajalo, mu je pustilo značilno panoramsko zunanost in tloris, katerega je v glavnem ohranilo vse do danes. Pomembna za razvoj mesta sta bila mestno obzidje, ki je narekovalo svojevrsten notranji razvoj, in pa glavna prometna pot, ob kateri se je izoblikoval današnji Glavni trg. Ta prometna magistrala je postala temelj urbanistične zasnove, iz katere se razpredajo uličice z majhnimi trgi. Razgiban terenski relief in nanj prilagojeni objekti tvorijo zanimiv sklop planimetrijsko iregularnega mesta. Tlorisna mreža se je z večanjem števila prebivalstva in zaradi sutesnjnosti v obzidje vzpenjala proti vrhu pomola, kjer so si meščani postavili tudi svojo arhitektonsko dominantno — kapiteljsko cerkev. Vsa ta kipeča, na videz neurejena gmota stavb s svó-

jim širokopoteznim in temperamentnim zaključkom pa tvori zelo učinkovito, prostorsko — plastično razgibano, smiselno in prijetno panoramsko kompozicijo. Kot sem že v uvodu omenil, je vsako poseganje v tako pogojeni mestni sklop zelo tvegano in komplicirano zadeva. Pri oživiljanju starih mestnih jeder ne gre zgolj za ohranjanje zgodovinskih vrednosti, temveč tudi za obzirno prilagajanje sodobnim zahtevam, ki jih postavljajo bolj razviti življenjski pogoji. Pri takih posegih bi morali nujno sodelovati ne samo neposredno prizadeti (lastniki hiš, investitorji), ampak še arhitekt in zastopnik spomeniškega varstva, ki dobro poznata obravnavano področje, pa razni strokovnjaki (ekonomisti, sociologi, zdravniki). Površen sprehajalec po ulicah starega dela mesta bo opazil, da v Novem mestu takega sodelovanja največkrat ni bilo in ga na žalost tudi danes ni. Posledice: človek, ki prihaja s grmske strani proti mestu, zajame s pogledom južno stran mesta. Ni mu potrebno biti pretirano pozoren, da opazi nekaj nesrečnih tvorb, ki močno najedajo panoramsko sliko. Med njimi »kraljuje« stavba zdravstvenega do-

Založba MLADINSKA KNJIGA

ODPRTA OD 6. JUNIJA 1964 DALJE NEPREKINJENO OD 7.—19. URE
VABIMO VAS, DA NAS ČIMPREJ OBISČETE!

SPOROČA VSEM PRIJATELJEM, ZNANCEM, DOSEDANJIM NARÓČNIKOM IN KUPCEM, DA BO OBNOVLJENA POSLOVALNICA

NOVO MESTO — GLAVNI TRG 16

Zakaj kultura v občini le životari?

Na zadnji se sveta za prosveto in kulturo občine Črnomelj so razpravljali o kulturni politiki in dejavnosti ter ugotovili, da vse tri institucije, ki so v občini odgovorne za kulturno življenje, doslej niso opravile svojega poslanstva tako, kot bi želeli.

Da zadnje čase kulturno življenje v črnomeljski občini usiha, ne more nihče zanikati, morali pa bi polskati vzroke za tako stanje in jih čimprej odstraniti. Iz poročila o stanju kulture, ki je bilo podano na seji, povzemamo, da so za kulturno življenje v občini odgovorni trije organi: občinska skupščina, svet za kulturo ter svet Svobod in prosvetnih društev.

Občinska skupščina doslej še ni obširneje razpravljala o kulturni politiki, kulturni dejavnosti in o kulturnih potrebah. Prav tako so v občinskem družbenem planu zelo skopo odmerjena poglavja, ki govorijo o kulturi. Ker je bil do nedavnega občinski svet za kulturo združen s svetom za prosveto, se je dogajalo, da je ta obravnaval predvsem prosvetne probleme, kultura pa je bila nekako zapostavljena in njena problematika ni bila predložena v obravnavo skupščini. Zdaj obstaja poseben svet za kulturo pri občinski skupščini,

ni, zato lahko pričakujemo, da bo delo tega organa v prihodnje čutiti na vseh področjih kulture. Svojo vlogo pa bo lahko uspešno opravljal le, če bo razpolagal s potrebnimi sredstvi. Če občinski svet nima denarja, tudi ne more izvajati kulturne politike in opravljati svojega dela, saj člani tega organa ne morejo niti obiskovati podeželskih prosvetnih društev in pripravljati seminarjev za nosilce kulturne dejavnosti na vasi. Tako se dogaja, da občinski svet ni obveščen o kulturnih dogajanjih na vasi, kaj šele, da bi na tako dogajanje kakorkoli vplival.

Skromno kulturno življenje v nekaterih vaseh

Ugotovljeno je, da v Radenci, Sodevcih, Marindolu, na Stražnjem vrhu, v Bojancih, Stari Lipi, Preloki in na Sijem vrhu ni zaslediti nobenih oblik kulturnega življenja, predvsem zato, ker se mladina izseljuje. In vendar imajo tudi prebivalci teh vasi

kulturne potrebe.

V Semiču, Črešnjevcu, Štrekljencu, Tribučah, Adlešičih, Dragatušu in na Vinici kultura še nečisto životari. Najbolj uspešne so v teh vaseh dramske skupine, ki nastudirajo v letu dve do tri igre. Učenje poteka v zelo težkih pogojih, nimajo ustreznih prostorov ne sredstev, kljub temu pa se vaški igralci le predstavijo domačemu občinstvu, ki navadno v velikem številu obišče predstave. Občina nima sredstev, da bi podprla društva, ta pa nimajo drugih virov razen teh, ki izvirajo iz njihove lastne dejavnosti. Ta sredstva pa so prepela, zato ni čudno, če se v društvi oklepajo starih tekstov, starih kulis in ne napravijo koraka naprej.

Dosti slabše je z glasbeno dejavnostjo. Včasih so imeli po vaseh tamburaške in pevске zbornice, danes pa so zelo redki, ker nimajo pevovodij, po drugi strani pa potrebe po glasbi nadomešča radio. V občini obstajata le ženski pevski zbor in moški čet, razen tega še pevski zbori po osemletkah. Področje glasbene kulture pa ima velike možnosti za razvoj. Pri dobiti bi bilo treba le sposobne pevovodje in dirigente, ustanoviti v Črnomlju glasbeno solo, pa bi tudi ta vrst kulturne dejavnosti lahko kmalu zaživela. Pevska kultura ne potrebuje za obstoj in razvoj posebnih sredstev, zato bi jo kazalo v najrazličnejših oblikah razvijati povsod, kjer ni možnosti za druge oblike kulturnega delovanja.

Knjižnice in kinematografi

Knjižnice so problem zase. V Črnomlju posluje Ljudska knjižnica, ki ima po zadnjih podatkih 2450 obiskovalcev, od tega 748 odraslih in 1702 mladih ljudi. Vaske knjižnice obstajajo v Adlešičih, Dragatušu, Semiču, Staršem trgu in na Vinici. So siicer skromne, vendar še kar dobro obiskane. V vseh ostalih krajih pa knjižnice nimajo. Prebivalci si lahko izposojajo knjige le v nekaterih silno stromnih šolskih knjižnicah, zato je ponekod opaziti, da se določen krog

ljudi zateka po knjige k duhovnikom.

V občini Črnomelj so trije kinematografi: v Črnomlju, Semiču in Dragatušu, v ostalih vaseh pa je zaslediti tu in tam projektor za ozkočrne filme; potujočega kina ni. Vaščani imajo lahko odnos do filma tam, kjer si ga lahko ogledajo, odvisen pa je od tega, kakšne filme imajo na programu. Mladina ima več priložnosti za ogled filmskih predstav, zato ima zanj tudi več razumevanja.

Iz vsega povedanega izhaja, da je bila kultura doslej potisnjena na rob dogajanj. Res je, da je potrebno kulturno politiko v občini programirati v okviru materialnih možnosti, če pa upoštevamo sredstva, ki so v proračunu namenjena za vso kulturno dejavnost, lahko ugotovimo, da proračun raste mnogo hitreje kot delež sredstev za kulturo. Ker je v letošnjem letu v ta namen predvidenega več denarja, lahko tudi pričakujemo, da se bo povečala kulturna dejavnost v občini, čeprav predvidena sredstva še daleč ne ustrezajo potrebam, da bi se kulturno življenje dvignilo na tisto stopnjo, ki jo zahteva splošni razvoj.

- Sklepi, ki jih je sprejel nedavni IV. kongres Zveze Svobod in prosvetnih društev v Ljubljani, so pripomogli, da so se izoblikovala jasnejša stališča pri načrtovanju kulturne politike v občini, zato lahko upamo, da bo kulturno življenje tudi v črnomeljski občini le dobilo tisto mesto, ki mu v naši družbeni stvarnosti gre.

R.

Prpriave na razpravo o kulturi v Brežicah

Za plenum o kulturi v Brežicah pripravljajo gradivo 31 ljudi. Razdeljeni so na skupine in vsaka od njih proučuje drugo področje te dejavnosti. Na bližnji plenum bo občinski odbor SZDL Brežice povabil tudi zveznega poslanca Borisa Zihnerla in podpredsednika glavnega odbora SZDL Slovenije Franca Kimpovca — Zigo.

Božidar Jakac: Viniški godec

ma, ki s svojo nemogočo strešno konstrukcijo ruši ritmično soglasje breških hišic. V ospredju pogleda razsaja še nekaj v merilu zgrešenih stavb okoli mostu (Dom JLA, stavbi na Društvenem trgu) ter malo niže novogradnja Industrije perila s preveliko steno, katere neprijetno situacijo še poudarja temno rjava barva. Ta »gradnja« in pa stavba na Društvenem trgu, v kateri je Delavska menza, sta »greh«, ki sta nastajala kar takole pred našimi očmi (demokraciji in samoupravnimi). Vzemimo stavbo na Društvenem trgu, s katere so šele pred nedavnim odstranili zidarske odre. Ne samo da ta stavba s svojo nemogočo strešno konstrukcijo, ki jo je dobila z nadzidavo, žali panoramsko podobo okolja in da je klasičen primer povsem razglašene stavbne mase. Tudi sama adaptirana stavba zase je prava nakaza.

Društveni trg s svojo okolico je ambient stilsko precej neenakih stavbnih mas, ki pa so vseeno kolikor toliko vraščene v urbano celoto. V tem primeru so dana pota v svojevrstno kompozicijo, ki bi morala preko kreativnega prijema ohraniti ali pa celo potencirati in obogatiti značilne ambientne vrednote. Aksiomi kreacije v

takem okolju, ki se morajo upoštevati, so zelo določeno oblikovani posamezni sestavni elementi zgradbe, kot so oblika strehe, oblika odprtih (okna, vrata) pa še razmerje med velikostmi odprtih in ploskvijo fasade in svedra ritem, ki ga ustvarjajo odprtine na fasadi. Če gremo po vrsti, vidimo, da ta osnovna določila niso bila upoštevana, kar ima za posledico popolnoma neustrezno oblikovanje zgradbe. Z zidavo mansard na podstrešju je streha popolnoma izmalicihena. Z mansardami pa je dobila zgradba še eno velikost oken. Tako ima sedaj vsak od treh značilnih neorgansko spojenih delov stavbe (stara stavba, prizidek Delavske menze in nadzidek) svojo velikost oken. Z zavidavo enih in odprtjem novih okenskih odprtih kot posledico notranje prezidave je tudi okenska kompozicija fasade še bolj neurejena kot pred adaptacijo. Stavba je dobila s strani Društvenega trga še ena vrata, po velikosti in oblikovanju neustrezna, poleg tega pa so vkomponirana poleg starih glavnih vrat, le da stojijo malo višje. Do teh novih vrat se pride po betonskih stopnicah z zelo neokusno oblikovano železno ograjo. Ko takole gledaš nekaj časa to »visoko peseme gradbeništva, se ti zdi

najprej nemogoče, da se da narediti tako slaba stvar, in kmalu dojameš smisel izraza »rakasta tvorba«, ki je za take spake že nekaj časa v rabi v svetu arhitekturnega pisanja, in to ne brez vzroka.

Pri tem brezobzirnem adaptacijskem posegu ni govora o kakršnem koli sodelovanju niti z arhitektom niti z zastopnikom spomeniškega varstva. In vendar imamo v Novem mestu tako enega kot drugega. Kaj nas bo peščica neustrezno kvalificiranih ljudi takole mimogrede pehala v slabo luč pred svetom, zanamci? Ali nismo za rast mesta odgovorni vsi meščani? Kaj je mogoče, da grede take stvari mimo družbenih in upravnih teles?

Nam je res vseeno, da se nam eden temeljnih pogojev bivanja — kar takole pači in adaptira po svoje? Po mojem nam ne more biti. Vsi smo lastniki mesta. Upravljamo z njim, odgovorni smo zanj pred družbo, pred samim seboj, pred zanamci. Mislim, da je skrajni čas, da se dosledno izvaja družbena kontrola nad takimi domisljicami nekaterih neodgovornih posameznikov.

PETER SIMIC

Tržaški gledališčniki v Ribnici in Novem mestu

21. maja so v Ribnici v nabit polni dvorani Partizana gostovali člani SNG iz Trsta z igro Arsenala Dikliča Na zeleni reki čoln, 31. maja pa se bodo ponovno oglasili, tokrat z delom Iz take smo snovi kot sanje, ki so ga pripravili v počastitev 400-letnice rojstva velikega pesnika in dramatika W. Shakespeara. Prav gotovo Ribničanje tudi te prireditve ne bodo zamudili. Tržačani so prej gostovali tudi v Kočevju.

V ponedeljek zvečer so toplo pozdravili ansambel Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta tudi Novomeščani v nabit polni dvorani prosvetnega doma. Dikličeva drama Na zeleni reki čoln in njene izvajalce so sprejeli hvaležno in z bogatim aplavzom, gostom pa so podarili cvetje. Posebno navdušenih

pozdravov in priznanj so bili deležni igralci Sever, Starešinič, Nakrst, Rodoškova, Raztresen in drugi.

Na Obrežju imajo klub

V gasilskem domu na Obrežju imajo prijeten klubski prostor, v katerem se odvija družbeno življenje. Imajo svoj televizijski sprejemnik, ki privablja veliko gledalcev. Obiskovalcem so na razpolago šahovnice in časopisi. Klub je odprt vsak dan razen torka. Obisk je zadovoljiv. Največ ljudi se zbere ob sobotah zvečer in ob nedeljah popoldne. Vodja kluba je tovariš Zokalj. Zelo je prizadeven. Delo bi radi še popestrili, a žal primanjkuje strokovnega kadra. Potrebovali bi še en prostor, ker bi se potem laže zvrstili sestanki vaških organizacij in ne bi ovirali klubskega dela. To delo bo sčasoma vedno bolj zahtevno.

Razveselite svoje in znance v tujini z Dolenjskim listom!

Na razpotju poti, ki jih vodijo v življenje

Tokrat bo »Naš obiska nekoliko drugačen kot doslej, saj ne bomo govorili o posamezniku, ampak o skupini mladih, ki se prav te dni razgledujejo na križišču poti, ki vodijo v življenje. To so mladinci osmih razredov, ki bodo v manj kot mesecu dni dali slovo osnovnošolskim klopi in skušali napraviti prve korake v življenje.

Izbira poklica ni lahka stvar, saj je od tega odvisno kasneje v življenju marsikaj, predvsem pa dobro počutje na delovnem mestu. Le tedaj, če človek izbere pravi poklic in se mu resnično preda z vsem mladostnim žarom, bodo njegove sposobnosti popolnoma izkoriščene, če mu pa poklic, ki ga je izbral v mladostni nepremišljenosti, ne »leži«, se le muči in kesa. Možnosti je veliko in vrata so na široko odprta na vse strani, le prava je težko najti.

V maju, mesecu poklicnega usmerjanja, je kočevski Zavod za zaposlovanje delavcev v sodelovanju z delavsko univerto pripravil za osme razrede vrsto predavanj z najrazličnejših področij življenja, da bi mladim pomagali pri pravilni izbiri poklica in jim nudili nekaj koristnih nasvetov za življenje. Vse jim bo gotovo še prav prišlo.

Učenci osmega razreda iz Sodražice ter enega izmed treh osmih iz Ribnice, s katerim sem se razgovaral, so se odločili za vrsto poklicev, na-

kateri pa se bodo že po končani šoli vključili v proizvodnjo. Medtem ko se je precej ribniških učencev odločilo za gimnazijo, ni v Sodražici nobenega takega.

Jože Oražem in Peter Lovstek iz Sodražice sta se odločila za srednjetehtnično solo, Olga Prijatelj in Anica Milavec za gospodinjstvo, Domin Kovačič se bo zaposlil v žičnem tkalstvu, Marinka Štupica se je namenila v gradbeno solo, Mara Gregorič v srednjo medicinsko, Jelka Skulj pa bo postala učiteljica. Učiteljici bosta tudi Marica Dejak in Angelca Ilc iz ribniške šole, Valerija Pirnat pa se je odločila za administrativno solo. Lojzka Miklič bo nadaljevala šolanje v gimnaziji, Alojza Dezordo veseli avtomehanični poklic, Milena Okoren pa se nagiblje trgovskemu poklicu.

To so le nekateri iz dveh razredov v Sodražici in Ribnici, prav gotovo pa so si precej podobne poti izbrali tudi ostali. Morda njihove odločitve še niso dokončne, saj pri izbiri bodočega poklica marsikje igra odločilno vlogo denar, vendar si bo vsak skušal izbrati to, kar ga najbolj veseli. Kljub mladosti se pač zavedajo, da je izbira poklica hudo resna zadeva, ki zahteva tehten premislek. Po njihovih besedah: »Veseli me! smo lahko prepričani, da so dobro izbrali...

F. Grivec

V osmem razredu osnovne šole v Sodražici

Robert Merle SMRT JE MOJ POKLIC

24
Izdal sem svojo dolžnost. Vrnil sem se v pisarno in poskušal delati. Toda glavo sem imel prazno in se nisem mogel zbrati. Kadil sem cigareto za cigareto. Ob pol osmih me je sofer odpeljal domov.

Elsie in Frau Müller sta otrokom dajali večerjo. Poljubil sem vse otroke po vrsti in rekel: »Dobro večer, Elsie.«

Malce je počakala, a že je odgovorila s popolno naravnim glasom: »Dobro večer, Rudolf.«

Nekaj časa sem poslušal čebljanje otrok, nato sem vstal in odšel v svojo pisarno.

Malo pozneje je potrkalo na moja vrata in oglašila se je Elsie: »Večerjat, Rudolf.«

Slušal sem, kako so njeni koraki zamrli. Odšel sem iz pisarne in stopil v jedilnico. Sedel sem, za mano Elsie in Frau Müller. Bil sem zelo utrujen. Nalil sem kozarce kakor ponavadi in Elsie je rekla: »Hvala Rudolf.«

Frau Müller je sprožila pogovor o otrocih in Elsie se je pogovarjala z njo o njihovih sposobnostih. Čez nekaj časa je Elsie rekla: »Ali ne, Rudolf?«

Dvignil sem glavo. Nisem poslušal njunega pogovora in kar na slepo sem rekel: »Ja, ja.«

Pogledal sem Elsie. Ne, nič ni bilo moč prebrati iz njenih oči.

In čisto naravno je obrnila glavo stran.

»Če dovolite, Herr Kommandant,« se je oglašila Frau Müller, »tudi Karl je zelo inteligenten. Toda bolj kakor ljudje, ga zanimajo mrtvi predmeti.«

Prikimal sem in prenehaj poslušati.

Po večerji sem vstal, se poslovil od Elsie in gospe Müller in se zapri v svojo pisarno. Knjiga o dresurji konj je še vedno ležala na mizi. Odprl sem jo in kar na slepo sem pričel brati. A kmalu sem si sezul skornje ter pričel hoditi po sobi gor in dol.

Ob desetih sem zaslišal, da je gospa Müller voščila Elsie lahko noč in odšla po stopnicah. Nekaj minut kasneje sem prepoznal korake svoje žene, ki je šla po stopnišču navzgor. Slušal sem, kako je električno stikalo svoje skrinjice, ko je ugasnila luč, potem pa se je vsa hiša potopila v tišino.

Priglasil sem cigareto in na vse odprlo okno. Lune ni bilo, vendar pa je bila noč svetla. Nekaj časa sem slonel na okno, potem sem sklenil, da odidem k Elsie in se pogovorim z njo. Pritisnil sem cigareto na pepelnik, stopil v vežo in se začel počasi vzpenjati po stopnicah.

Položil sem roko na kljuko, pritisnil in nalahko odprl vrata. Vrata so bila zaklenjena. Najprej sem potrkal enkrat, kolikor mogoče potihoma, nato pa sem dvakrat potrkal močneje. Nič odgovora. Z obrazom sem se približal vratom in prisluhnil. Nič. Soba je bila tiha, ko da bi v njej ležal mrtič.

1945
Krematorij III. in IV. sta bila dozidana do določene datuma in od januarja pa do konca tega leta še vsi štirje krematoriji obratovali v svojo paro.

Decembra 1943 sem bil imenovan za inšpektorja vseh taborišč in z družino sem se naselil v Berlinu. Toda v Auschwitz sem se še vračal. Tam sem na primer prebil dober del poletja 1944, da sem svojem nasledniku pomagal rešiti problem, ki je nastal ob povelju, da je treba na specialni postopek poslati 400.000 madžarskih Židov.

Zadnje inšpektorsko turneje sem opravil v marcu 1945: obiskal sem Neungamme, Bergen-Belsen, Buchenwald, Dachau in Flossenbürg. Komandantom teh taborišč sem osebno prinesel reichsfürerjevo povelje, naj prenehajo z uničevanjem Židov in umrlih v taboriščih čim bolj odločno.

Predvsem v Bergen-Belsenu je bil položaj strašoten. Zmanjkalo je vode, zmanjkalo hrane, nesnaga v latrinah je prestopala robove, na taboriščnih poteh je pod milim nebom gnilo več kot 10.000 trupel. Jetnikom je bilo nemogoče dojavljati hrano, ker je urad za preskrbo tistega okrožja gladko odklonil, da bi še kar koli pošiljal v taborišče. Komandantu sem zapovedal, da mora v najkrajšem času narediti red, razen tega sem ga naučil, kako je treba sežigati trupla v jarkih. Kmalu so se sanitarne razmere izboljšale. Hrane pa je kljub temu primanjkovali in jetniki so cepali kakor muhe.

Ob koncu aprila 1945 je položaj postal tak, da se je morala »administrativna skupina D«, katere uslužbenec sem bil tudi jaz, preseliti v KL Ravensbrück. Avtomobili s šefi SS in z njihovimi družinami, kakor tudi kamioni z arhivi in drugim materialom so se v dolgi koloni odpravili po glavni cesti proti Ravensbrücku. Vse ceste so bile polne civilnega prebivalstva, ki je bežalo pred bombnimi napadi. Iz Ravensbrücka smo se premestili v Reusburg in vse, kar sem tam mogel najti za svoje ljudi, je bil neki hlev. Naslednji dan pa sem ženske in otroke namestil v neki šoli.

Od tistega trenutka dalje se je beg sprevrgel v pravo morasto življenje. Rusi so prodirali z ene strani, Angloameričani z druge in nenehno smo se morali umikati pred napredovanjem sovražnika. V Flensburgu sem se nenadno spomnil, da je bila Frau Müller, naša nekdanja vzgojiteljica, iz Apenrade. Takoj sem odpeljal tja Elsie in otroke in Frau Müller je bila tako dobra, da jih je rade volje vzela pod streho.

Sam z Dietzom sem nadaljeval pot v Murwicz in tam sem v družbi z drugimi šefi »administrativne skupine D« posledično videl Himmlerja. Izjavil je, da nam ne more dati nobenega povelja več.

Pionir Janez pri tovarišu Titu

V nedeljo zjutraj malo pred sedmo uro je pionir Janez Senica iz Brežic dobre volje stopil iz brzovlaka na brežiški železniški postaji. Vračal se je iz Beograda in za seboj je imel veliko doživetje. S skupino slovenskih pionirjev je bil v gosteh pri tovarišu Titu.

Janez obiskuje V. razred osnovne šole II v Brežicah. Ta šola ima najboljši pionirski odred v občini, zaradi tega si je pridobila pravico, da izbere predstavnika za obisk predsednika republike iz svojih vrst. Ta čast je doletela Janeza. Zelo je ponosen, da so ga izbrali.

»Boš bralca? Dolenjskega lista povedal kaj o svoji poti v Beograd?« sem ga nagovorila ob srečanju.

»Seveda bom povedal. Veliko zanimivega sem videl, najbolj pa sem bil vesel trenтков, ki smo jih preživeli skupaj s tovarišem Titom.«

»So te izbrali, ker si odličnjak?«

»Da, pa tudi zaradi tega, ker rad pomagam drugim v stiski; pionirjem pri učenju, na cesti pa stariim ljudem, če se ne znajdejo. Na šoli sodelujem v raznih krožkih, največ v šahovskem.«

»Kdaj ste obiskali tovariša maršala?«

»V soboto dopoldne. Sprejel nas je v dvoranji zveznega izvršnega sveta v Novem Beogradu. Iz Slovenije nas je bilo dvajset. Po en pionir iz vsake republike je tovarišu Titu čestital ob njegovem prazniku in mu izročil darilo. Ostali so mu dali samo roko in mu na tihem želeli vse najboljšo. Okrog njega smo se strnili v pokrogro. Nato smo posedli po saloni in tovariš Titu je obiskal vsako omizje posebej. Ko se je ustavil pri Črnogoričih, sem slisal, da je vprašal: »Kje so pa Slovenci?« Takoj zatem je bil že med nami. Vstal smo, da bi zapeli, pa nam je dejal, naj sedemo. Tudi on je prisedel. Zapeli smo pesem Titu za rojstni dan!

Spremljal nas je naš harmonikar Matjaž. Ko smo odpeli, je pionir iz Ljubljane izročil tovarišu Titu

»Veliko smo videli, najlepše pa je bilo, ko smo bili skupaj s tovarišem Titom...« nam je povedal brežiški pionir Janez Senica

ušel smrti. Pionirka Marija ga je vprašala, kdaj je bil najbolj vesel. Malo je pomislil, ker je bil najbrž velikokrat vesel in žalosten, nato pa je dejal: »Najbolj vesel sem bil takrat, ko smo pregnali Nemce!«

Prijeten pogovor je kmalu minil in tovariš Titu se je poslovil od nas. Na vrsti je bilo fotografiranje v dvorani, kjer smo ga na začetku obiska pozdravili. Slikal se je v vsako skupino posebej. S tem je bil naš obisk zaključen. Ob odhodu je vsak pionir dobil za darilo bomboniero.

»Kaj ste tovarišu Titu podarili Slovenci?«

»Šopek nageljnov in velik album z najlepšimi slikami slovenske dežele.«

»Kako ti je bila všeč naša prestolnica?«

Beograd je veliko in lepo mesto. Se posebno lepo je na Avali. Njegove znamenitosti so nam razkazali gostitelji, pionirji osnovne šole Rade Kalakič. Po mestu smo se vozili z avtobusom. Ogledali smo si

zbrani mladini spregovoril Miro Thorževski, novomeški mladinci so pa pripravili kratek, a prisrčen spored. Na Bazi 20, kamor je mladina nadaljevala pot, so pripravili lep spored na novo sprejeti mladinci iz Kočevja. Nad vse zadovoljni, saj so spoznali iz ust udeležencev NOB zgodovino Roga in razvoja NOB na tem področju, so se vrnili domov, polni prijetnih spominov na letošnji praznik mladosti.

Strah in pogum ob »povprečnem« vinu

● V vinu je resnica.
● Ko pijemo, ne vemo, kaj se po čem ravna:
ali resnica po vinu ali vino po resnici.
● Vino je belo ali rdeče, čisto ali kalno, slabejša okusa ali plemenitega, naravno ali narejeno iz. Resnica pa je ena, naj bo vino takšno ali takšno. Resnica, ki jo imamo v mislih, se nanaša samo na vino, ki ga točijo potrošnikom iz za gošilniškega pulca. Poglejmo, kako je s to rečjo!

medjal s svojimi, jih hvallal ali grajal in poskušal oceniti. Seveda je veljala ocena komisije, in preden je ta javila točke na osnovi organoleptične lestvice (čemu vse mora ustrezati dobro vino), so kar zapravljajo nosili kozarce s po bližji vzorci vseh vin v prometu, da bi jih lahko na nekem mestu poskusili in ocenili. Taka vina poskušnja je ni občinske skupščine v Novem mestu. Zraven so poklicali zasebne gostilničarje in predstavnike družbenih gostinskih obratov. Vzorce je ocenjevala posebna komisija, ki so jo sestavili: Jože Lampret (direktor hotela Grad Otočec), Jože Prelog (kletar na Grmu), Zvonko Perc, Tit Doberšek (kmetijski referent občinske skupščine) in Ivan Kastrevc (upojani grmski kletar).

Prijetno je bilo sedeti med družino, ki je okušala vinsko kapljico. Stoklenice vzorčnih vin so se tako pomakale tudi po mizah, okoli katerih so sedeli gostinci. Tako je lahko vsak druga vina pri-

Srečanje mladine na Rogu

Približno 300 mladincev, mladink in pripadnikov JLA iz Novega mesta in Kočevja je preživel 25. maj, dan mladosti, v prijetnem srečanju na Podstenicah in Bazi 20 v Partizanskem Rogu. Občinska komisija ZMS v Novem mestu in Kočevju sta jim pripravila srečanje v spomin na 17. maj 1943, ko se je v Podstenicah zbral novoustanovljeni glavni iniciativni odbor Zveze slovenske mladine. Pri spominskem kamnu, ki so ga odkrili poleti 1959, je

Strokovno komisijo so sestavljali (od leve proti desni): Jože Lampret, Jože Prelog, Zvonko Perc, Tit Doberšek in Ivan Kastrevc. Vino jim je nalival Jože Škof

kurirsko mesto, ki je vse v zelenju. Pionirji taborijo tam v počitniških dneh. V pionirskem mestu so velika igrišča za šport in razvedrilo. Videli smo tudi novi Beograd. Tam rastejo mogočne zgradbe. V naši prestolnici smo se vsi dobro počutili. Gostitelji prej omenjene osnovne šole so nam ob prihodu priredili narodne plesne, mi pa s smojimi zapeli nekaj slovenskih pesmi. Dobro smo se razumeli z njimi in ob slovesu smo drug drugemu obljubili, da si bomo dopisovali.»

JOZICA TEMPEY

Uspeh »Dovršene« umora»

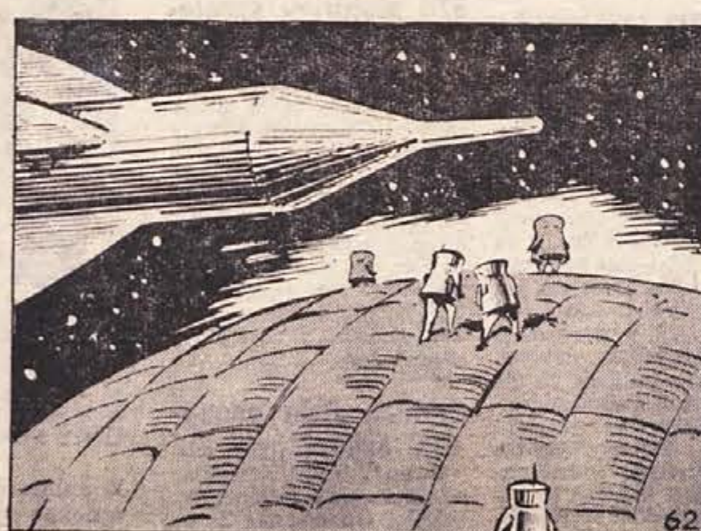
V četrtki zvečer se je gledališka skupina DPD Svoboda Dušan Jereb predstavila Novomeščanom s Tonkovo tridejansko kriminalko DOVRŠENI UMOR in požela hvalečne aplavze številnih gledalcev, ki so napolnili dvorano. Posebno je ugajala igra Marije Šali, Milana Bratoža, Franceta Kraja in Iva Pavičiča, ki so strnili napeto kriminalno zgodbo v zaokroženo dejanje. — Popoldne so igro pripravili mladinci, s kriminalko pa bodo novomeški igralci se nastopili in bomo o uporičnosti več poročali prihodnji teden. — Igro si je ogledala tudi republiška komisija, ki obiskuje amaterje pred letošnjo republiško dramsko revijo.

Da bi ohranili stare ljudske običaje, ki še žive po nekaterih vaseh Bele Krajine, hkrati pa privabiti čimveč turistov, so se v Črnomlju odločili za Jurjevanje. Priredili bo letos 6. in 7. junija, poslej pa vsako leto prvo nedeljo v juniju. Poseben odbor pod predstvom Janeza Zuniča je s sodelovanjem Zveze

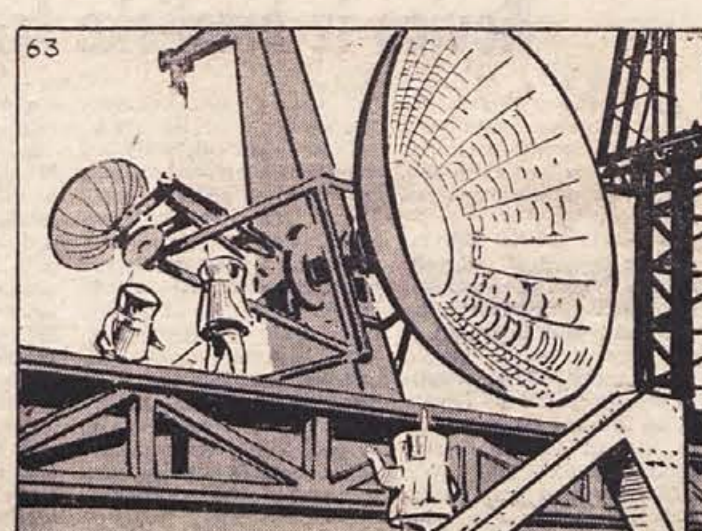
DEČEK DUB V VESOLJU

61. »Venera« bo prinesla v vesolje nove dele vesoljske postaje in pripeljala nove ljudi, ki jo bodo gradili, takrat ko se bo prva posadka urodila. — Zične kletke ni bilo težko sestaviti. Vse žice so bile točno prikrojene, vse je bilo treba zgolj zložiti in pritrčiti. Največ težav jim je povzročalo to, da se še vedno niso znali gibati v breztežnem prostoru. Včasih so se vrteli naokrog kot vrtavke, in če so iztegnili za orodjem desno roko, jih je zasukalo v levo.

62. Začele so prihajati tudi druge tovorne rakete. Četrta je prišla »Andromeda«. S seboj je pripeljala orjaško montažno halo iz plastične mase, podobne tisti za dežne plašče, le da je bila mnogo odpornjša. Halo so napihili z zrakom in sedaj je spominjala na otroški balon. Ko bodo stopili vanjo skozi posebno celico, bodo lahko odložili maske za kisik in delali v njej brez vesoljskih oblek. Delo bo tako hitreje napredovalo. Ko bodo znatraj balona dogradili vesoljsko postajo, bodo zrak izpustili.

63. »Andromeda« je pripeljala s seboj tudi potrebno za logo zraka, tako da so halo kmalu napihili. Potem so se lotili stroja za uporabo električne energije. Njegove dele je pripeljala raketa »Rigel«. Sestavni deli tega stroja so bili zračni za zbiranje sončnih žarkov, naprave za proizvodnjo električne energije in za varjenje kovin. — Z Zemlje so kar naprej prihajale rakete. Nekatero so se pripeljale že po štirih urah petkrat. Vsi sestavni deli so bili točno označeni, treba jih je bilo le spojiti.

6. in 7. junija gremo v Črnomelj!

6. junija bodo kresnice — Belokranjci v narodnih nošah — v mraku vabile na kres po črnomeljskih ulicah, ob 20.30 pa bo kresovanje, na katerem bodo nastopile kulturne skupine iz posameznih belokranjskih vasi s starimi ljudskimi pesmimi, tamburškimi zbori ter kresnim kolum, ki ga poznajo v okolici Vinice.

7. junija bo ob 9. dopoldne šel skozi mesto spored Zelenege Jurija. Ta običaj je zelo star in se je ohranil med prebivalstvom skozi dolga stoletja. Zelenege Jurja bodo spremljali številni pisкарji in trobentači vse do zelenice pri postaji, kjer bodo zatem prikazali več starih kol, ki jih znajo zaplesati se Meličani, Vinčani, Preločani, Adleščani, Tribučani in ljudje z Bojanec. S svatbenimi običaji iz Poljanske doline in znano semniško ohebtjo bo kulturni spored zaključen.

Vsi, ki bodo ta dan obiskali Črnomelj, pa se bodo lahko zabavali na veseličnem prostoru. Na številnih stojnicah bodo nudili belokranjske specialitete pri pristna domača vina, napredaj pa bodo tudi vsakovrtni spominčki iz Bele Krajine.

Pred tremi tedni je tale medvedek še plezal po drevu na vrhu Ljuzeta Konde v Gabru nad Semičem. Obetal se mu je živalski vrt ali pa svoboda. Že je nekako kazalo, da bo mladček — bila je medvedka — svet spuščen v gozd, ker bi živalski vrt v Ljubljani raje imel samčka kot pa samičko. Končno so se v Ljubljani le odločili in mala medvedka je na žalost semiških otrok odpotovala v ujetništvo v Ljubljano. Zda ji bodo lahko srečevali obiskovalci v vedno večji medvedji družini ljubljanskega živalskega vrta. O stari medvedki in drugih dveh njenih mladih ni v Semiču nič več slišati; najbrž jo je mahnila kam v Rog...

Pojasnilo

V članku »Za znanje o polkih odlična ocenala, objavljenem v zadnji številki Dolenjskega lista, se je vrnila neljubna pomota. Oddaje o polkih ni organiziral Zavod za izobraževanje kadrov in proučevanje produktivnosti dela, kakor je bilo objavljeno, ampak Zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu. Bralce prosimo, da napako oprostijo. Uredništvo Dolenjskega lista

Maturanti srednje kmetijske šole na Grmu so se minulo soboto poslavljali od šolskih klopi. Naloženi na traktorske priklolece so na razne načine izražali svoje veselje pred vstopom v nov poklic. Od njih si gotovo lahko veliko obetamo, saj so že zgodaj napovedali, da si bodo prizadevali urediti razmere v kmetijstvu. (Primer geslo: VSE ZA MESO). — Na sliki: sprevod maturantov na novomeškem Glavnem trgu

Cvetke iz tujih logov

Pisatelj Dickens je potoval po Ameriki. V mestu, kjer se je za dalj časa ustavil, je izročil perici perilo v pranje. Ko mu ga ženska vrne, pisatelj opazi, da mu manjka šest srjač. Ko se zanima, kaj se je zgodilo, mu perica pravi, da jih je sicer oprala, potem pa so izginile brez sledi. Pisatelj jo opozori, naj v prihodnje bolj pazi.

Nekaj dni pozneje prinese perica račun, v katerem je zaračunano pranje onih izgubljenih šestih srjač. Dickens se začudi in reče:

»Kako pa to? Najprej izgubim zaradi vaše nepazljivosti šest najboljših srjač in zdaj naj še plačam zanje?«

»Imate čisto prav,« se oglašila žena, »toda pomislite, da so jih ukradli šele potem, ko sem jih že oprala. Tako grdi pa spet ne boste, da bi ogojufali revno žensko za težko prizužen denar.«

Kaj je hotel pisatelj drugega: plačal je račun.

Avtor »Oliverja Twist« je ravnal s svojimi postavi zelo lepo, včasih se je z njimi tudi pošalil. Nekega dne je kuharica postavila na mizo na italijanski način pripravljene makarone. Pisatelj je v njih našel las, ki je bil začuda podoben lasem dobre kuharice. Ko se je ta vrnila v sobo, se ji je Dickens prijazno nasmehnil:

»Uršula, če boste opazili, da vam kak las manjka, ne bodite preveč žalostni; našel sem ga med makaroni!«

Angleški biolog Thomas Huxley (brat slavnega pisatelja) je mnogo potoval. V manjšem italijanskem hotelu se je vpisal v knjigo tujcev in pri tem našel v njej stenico. Besen je pobral hoteljca, kaj naj to pomeni. Lastnik se je na vse kriplje izgovarjal, Huxley pa ga je pobil z naslednjo ugotovitvijo:

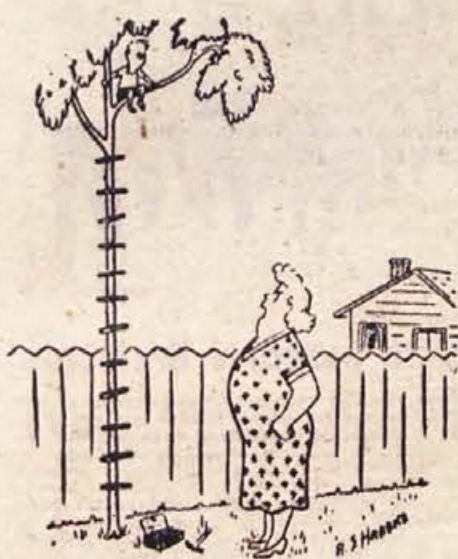
»Ne samo da morate imeti precej teh živali, vaše steniце so celo dobro organizirane; tale je šla v vpisno knjigo gledat, v katero sobo pojde ta ali oni gost.«

V angleškem parlamentu se je priglasil k besedi škof, ki je bil znan po svojih neskončnih govorih. To pot je celo vnaprej povedal, da bo svoj govor razdelil na dvanajst poglavij. Znam politik lord Salisbury je zaprosil škofa, naj mu dovolj, da pred tem pove kratko anekdoto.

»Pijanec je stal pred katedralo sv. Pavla v Londonu in se zaman trudil, da bi videl, koliko je ura. Nenadoma je na stolpu začela biti: enkrat, dvakrat, trikrat in tako dalje. Nazadnje je odbilo dvanajst. Ko je pijanec naštel dvanajst udarcev, se je razhujdi in dejal:

»Pojdi k vragu, zakaj mi nisi tega nenkrat povedala?«

Ves parlament je bruhnil in smeh in škof je odpovedal svoj govor.

— Hočeš, da pridem gor?! —

Novice iz bizeljske torbe

Več članov bi rada pridoda krajevna organizacija SZDL. Na sestankih podružnic vneto razpravljajo o tem, razen tega pa hitijo pobirati članarino.

Sekcije pri KO SZDL so poživilo delo. Pred nedavnim so na sestanku predstavnikov družbenih organizacij razpravljali o kinu in zvedeli, da bo prišel z rednim programom konec junija. Sekcija za gradnjo bencinske črpalke je že organizirala začeta dela. Vsa sredstva za črpalke še niso zagotovljena, kot je videti, pa bodo prvi vozniki v pozni jeseni že lahko natočili bencin tudi na Bizeljskem. Odbor za gradnjo vodovoda je že sestavljen, vendar z delom še ni pričel. V načrtu je, da bi do jeseni speljali organizacijo: zbrali interese, pripravili načrt napeljave, vplačali odmerjene vsote in se obvezali za prostovoljno delo.

O cestah je veliko razprav na vseh sestankih. Ljudje razpravljajo o cesti Bezejsko-Pišce. Pišceanom bi za celih 10 kilometrov približala železniško postajo. O gradnji se bo treba pogovar-

jati tudi v obeh krajevnih skupnostih: v piščki in v bizeljski. Ta cesta bi omogočila avtobusne zveze, ki jih zdaj ni. Veliko se govori o asfaltiranju ceste Brežice-Bizeljsko-Klanjec, ki bi povežala avtocesto Ljubljana-Zagreb in Kumrovec-Zagreb. Če bi uredili in asfaltirali 30 km dolgo cesto od Mestinja do Bizeljskega, bi s tem nastala sodobna prometna žila, ki bi povezovala Stajersko, Dolenjsko in Zagreb. Ljudje vedo, da je potrebnih precej sredstev za to, vprašujejo pa se, kdaj bo načrt o asfaltiranju te ceste postal stvaren.

O arondaciji zemljišč in o pogodbenem sodelovanju razpravljajo ljudje na doma- liah vseh sestankih. V teh dejavnostih bizeljske zadrage je SZDL odigralo veliko vlogo, ljudje pa poudarjajo, da bi morala SZDL odločneje posegati tudi v kulturno, gospodarsko in politično življenje kraja.

Solska mladina je v Jugoslovanskih pionirskih igrah, v tekmovalju kolesarjev (Karel Mihelin, Cenko Pavlin in Dušan Rožman) zasedla 1. mesto in dobila 40.000 din

nagrade, v oddaji Pokaži, kaj znaš o prometu (Cenko Pavlin, Sorja Balon in Karel Mihelin) so zasedli 3. mesto in dobili nagrado 30.000 din, pionirska ekipa učencev iz podružnične šole v Orešju pa je v tej oddaji zasedla 5. mesto in prejela 15.000 din nagrade. Solska mladina je sodelovala tudi v tekmovalju mladih matematikov in v razstavi ročnih izdelkov. Za dosežene uspehe zaslužijo prizadevni šolarji vso pohvalo!

Za zaključek šolskega leta pripravljajo v šoli razstavo ročnih izdelkov ter zaključno prireditev. Z zaslužnimi nagradami in s prostovoljnim delom bodo uredili igrišče. Prizadevnost šolske mladine bi kazalo spodbuditi z denarnimi prispevki.

Rk.

370 pionirjev sprejetih v mladinsko organizacijo

Proslavljanje dneva mladosti so na osnovnih šolah v brežiški občini združili s sprejemom pionirjev v mladinsko organizacijo. Sprejeti so bili v soboto, 23. maja, in v ponedeljek, 25. maja. Tem slovesnostim so skoraj povsod sledile pogostitve. V občini Brežice se je v teh dneh vključilo v vrste Zveze mladine 370 pionirjev.

Analiza dela osnovnih organizacij ZK

25. maja je bila v Brežicah seja občinskega komiteja ZK. Pretežni del razprave je bil namenjen analizi volilnih konferenc osnovnih organizacij Zveze komunistov. Člani komiteja so se dogovorili tudi za dnevni red in datum občinske volilne konference.

Z zaključne razstave pionirskega odreda druge osnovne šole v Brežicah, ki je bila odprta od 27. aprila do 3. maja: desno - maketa novega naselja, zgoraj - likovni izdelki (Foto: Baškovič)

O čem je razpravljala danes občinska skupščina v Brežicah?

Danes je bila v Brežicah seja obeh zborov občinske skupščine, na kateri so obravnavali oosečen dnevni red. Najprej je bila na vrsti razprava o izvršitvi družbenega plana v prvem tromesečju letosnjega leta. Rezultati so za to ob-

dobje še kar ugodni, čeprav so se posamezne delovne organizacije, n. pr. Tovarna pohištva, znašle v precejšnjih težavah. Skupščina je na seji sprejela tudi okvirni program dela v prvem polletju 1964, ki ga je dobesedno del že uresničila. Sprejela je odlok o kontroli cen za storitve, o likvidaciji podjetja Novokroj, potrditev zaključnega računa proračuna in skladov, potrditev statuta šol in drugih izobraževalnih ustanov ter razpravo o poročilih občinskega sodnika za prekrške, veterinarske, tržne in gozdarske inšpekcije. Zbora sta nadalje razpravljala o prevzemu poročil za posojila, ki jih bodo najela podjetja Brežice-Vino. Kmetijsko gozdarsko podjetje Brežice, Obrtno kovinarsko podjetje Dobova in Ljudska potrošnja Brežice. Podjetje Brežice-Vino potrebuje 23 milijonov posojila za nakup vina, in sicer samo za tri mesece. Kmetijsko gozdarsko podjetje namerava najeti 83 milijonov kredita za nakup zemlje za obdobje 15 let. Obrtno kovinarsko podjetje Dobova pa prosi za 14 milijonov obratnih sredstev in 5 milijonov 900 tisoč za nabavo tovornega avtomobila. Ljudska potrošnja bo najela posojilo v znesku 3 in pol milijona dinarjev za dobo petih let.

Skupščina je izrekla tudi soglasje k določitvi odstotka udeležbe občine pri prispevku v družbene investicijske sklade ter soglasje k sklepu skupščine Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Posavje o določitvi stopnje dodatnega prispevka za zdravstveno zavarovanje.

KRATKE IZ BREŽIC

Občinska zveza za telesno kulturo sprejema prijave posameznikov in lastnikov avtomobilov, ki bi prisostvovali zadnjemu kolu Stajerske rokometne lige na tekmi Brežice : Celje v Celju. Posamezniki bi potovali z vlakom na kolektivno objavo. Pristaši rokometu, pohištva s prijavi, da bo mogoče zagotoviti dovolj vstopnic!

Občinski komitej ZMS je imel svoj redni razširjeni plenem, na katerem so razpravljali o problemih okoli proslave dneva mladosti, vključevanju mladine v organizacijo ZK in SZDL ter o vsakdanjih organizacijskih težavah v posameznih aktivih. Na tem plenem so bili nekateri člani zaradi preobremenjenosti razrešeni dela v Obk ZMS, na njihovo mesto pa so izvolili nove. Novi predsednik Obk ZMS je Drago Ples.

0 čem je razpravljala danes občinska skupščina v Brežicah?

Danes je bila v Brežicah seja obeh zborov občinske skupščine, na kateri so obravnavali oosečen dnevni red. Najprej je bila na vrsti razprava o izvršitvi družbenega plana v prvem tromesečju letosnjega leta. Rezultati so za to ob-

Izvršni odbor občinskega odbora Počitniške zveze je pripravil v prosvetnem domu predavanje s naslovom »Lepa si, zemlja Slovenija.« Predaval je tov. Ciril Hubad. Tml.

Za praznik mladosti v Dol. Toplicah

Mladina iz osnovne šole v Dol. Toplicah je za praznik mladosti priredila razstavo ročnih izdelkov v izložbi trgovine »Pri vrbi«. 24. maja je bila v prosvetnem domu slovesnost, na kateri so sprejeli učence iz 7. razredov v mladinsko organizacijo in jih pogostili. D. G.

Tople želje mladih iz celjskega okraja

Pretekli dnevi so v celjskem okraju minili v znamenju prireditev v počastitev dneva mladosti ter sestankov v zvezi s pripravami na volitve novih samoupravnih organov v kmetijskih in drugih gospodarskih organizacijah.

Ni slučaj, da so letošnje priprave in praznovanja dneva mladosti potekala v duhu mladostnega poleta, pregleda uspehov in nenehne prizadevanja za lepše življenje, saj so v neposredni zvezi s pripravami za VIII. kongres ZKJ. S proslavo in zborovanjem so mladinci in drugi občani pošiljali pozdrave maršalu Titu za 72. rojstni dan z željami, da bi nas še dolgo vodil, in mu hkrati obljub-

ljali, da se bodo na svojih delovnih mestih, v šolah in povsod drugod vztrajno borovali za uresničitev prizadevanj v dobro naše socialistične skupnosti.

V vseh občinah celjskega okraja so bila v mestecu mladosti številna športna srečanja, občinske revije

BREŽIŠKE VESTI

mladinskih pevskih zborov, srečanja in zborovanja mladih, razstave tehniških izdelkov ob zaključku letošnjih Jugoslovanskih pionirskih iger, taborni ognji, pohodi po partizanskih poteh in razna tekmovalja. Mladi ljudje so množično sodelovali v štafeti mladosti, pionirji pa tudi pri prenašanju kurirčkov pošte.

Vse te prireditve so pokazale, da mladina zajema svoj polet iz duha naših borcev v najtežjih časih naše zgodovine, pokazale pa so tudi, kaj mladina zna in zmore ter da bo naša skupnost tudi v prihodnje imela dovolj strokovnjakov in predanih ljudi.

Umirjen promet na sejmišču

Preteklo soboto so pripeljali na tedenski prašičji sejem v Brežice 900 do 3 mesecev starih prašičkov, večjih pa 50. Povprečna cena za 775 prodanih mlajših živali je bila največ do 550 din za kilogram žive teže. Starejših prašičev so prodali 25, po 330 din kg žive teže. A. S.

Mladost na paradi v Brežicah

Za dan mladosti so v nedeljo v Brežicah priredili slovesno parado. Godba na pihala je že navsezgodaj zaigrala budnico in v zastavi ter zelenje odeto mesto je oživelo. Od vsepovsod so se začeli zbirati gledalci in udeleženci parade. Slovesen sprevod se je pričel pomikati ob 8.30 od gradu mimo častne tribune pred zgradbo občinske skupščine do stadiona. V mimohodu so se zvrstili športniki, planinci, taborniki, šahisti, cicibani, obvezniki predvojaške vojske, gasilci, padalci, mladi zadrugniki na traktorjih, soferji obrata IMV z avtomobili svoje tovarne, člani Avto-moto društva Brežice v vozilih Fiat 600 in številni gostje iz Samobora in Zapešča. Na stadionu je pospravil zbrane predsednik okrajnega komiteja ZMS Celje Stane Sničar. Nato se je začel medobčinski kros ter tekmovalju v nogometu, rokometu in odbojki. Priznanja in prehodni pokal so podelili ob 17. uri. Prehodni pokal je osvojila občina Samobor.

Lanski uspehi - kažipot za boljše gospodarjenje

SEVNIŠKE UGOTOVITVE: osebni dohodki ne odražajo povsod gospodarskega napredka - Proizvodne zmogljivosti so slabo izkoriščene zlasti v Mizarski zadrugi Sevnica

Komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah občine Sevnica je pripravila analizo poslovnega uspeha, pogojev gospodarjenja in delitve dohodka za vse gospodarske dejavnosti v 1963. letu. Njen predsednik Fico Vendel je povedal, da so bili poslovnimi rezultati lani za 14,8 odstotka boljši kot leta 1962. To pomeni, da je bil vzporedno s tem namenjen večji del družbene in lastne akumulacije za poslovna sredstva. Netoprodukt na delavca se je povečal za 4,1 odst., netoprodukt na angažirana poslovna sredstva pa za 20 odst. Celotni dohodek se je povečal ob 1 dinarju porabljanih sredstev za 7,4 odst.

Leto 1963 je bilo torej v primerjavi z letom 1962 kar uspešno. To dokazuje ekonomičnost poslovanja, dosežena z boljšo izkoriščenostjo delovne sile in poslovnih sredstev. Na ugodno gibanje gospodarjenja so vplivale predvsem nove proizvodne zmogljivosti in prizadevanje posameznih gospodarskih organizacij za uspešno poslovanje. Pogoji gospodarjenja so bili težji kot prejšnje leto. Samo opremljenost, ra-

čunajoč na 1 delavca se je zmanjšala za 20 odst. Poslabšalo se je tudi razmerje med delovnimi pripravami in osnovnimi sredstvi, narasel je prometni davek in ostale družbene davjate. Delitev osebnega dohodka kljub ugodnim rezultatom ni bila najboljša. Bruto osebni dohodki so se zmanjšali za 0,99 odst., čeprav se je narodni dohodek na zaposlenega povečal za 4,1 odst. Nekateri gospodarske organizacije so pri delitvi premalo upoštevale dosežene uspehe in splošna merila za delitev čistega dohodka, zato tudi osebni dohodek ni povsod odražal gospodarskega uspeha. Tako vsaj kaže primerjava med sorodnimi podjetji. Podatki za posamezne delovne organizacije bodo dopolnili gornje ugotovitve, zato jih na kratko navajamo.

Metalna v Krmelju je bila lani še v izgradnji, zato primerjava uspehov z letom 1962 ne pride v poštev. Obrat ni dosegel občinskega povprečja niti po učinkovitosti delovne sile niti po izkoriščenosti poslovnih sredstev. Opremljenost na delavca znaša komaj 204.000 dinarjev, kar je za polovico manj od splošne opremlje-

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše drage žene, mame in stare mame

FRANCKE VOLČANŠEK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami in nam kakorkoli pomagali v teh težkih trenutkih. Še posebna hvala gubernikom, godbi, pevskega zboru osnovne šole Artiče ter vsem, ki so našo drago mamo spremili na zadnji poti in ji poklonili cvetje in vence.

Mož Janez, sinovi Janez, Franci, Tone ter hčerke Anica, Milka in Francka z družinami.

nosti v občini. Kopitarna v Sevnici je imela 1963 občutno boljše pogoje za gospodarjenje in vložena vsota v poslovna sredstva se je na zaposlenega povečala za 32 odstotkov, opremljenost na zaposlenega pa za 7 odst. Povečal se je tudi delež prometnega davka v neto produktu, zato se je sorazmerno z ostalimi večjimi prispevki zmanjšal čistí dohodek v narodnem dohodku za 9 odstotkov. Kljub temu so se povečali bruto osebni dohodki za 10 odstotkov, bruto osebni dohodki na posameznega delavca pa so porasli celo za 27 odst. Ti podatki dokazujejo, da so bili osebni dohodki v pravilnem razmerju z gospodarskimi uspehi podjetja. Neto produkt na zaposlenega se je povečal za 27 odst., narodni dohodek na vložena poslovna sredstva na 6 odst., vzporedno s tem pa je komisija ugotovila, da je bila proizvodnja manjša kot leta 1962, zlasti pri polizdelkih, kopitih in petah.

Jugotani v Sevnici je lani za 71 odstotkov presegl poslovne rezultate iz l. 1962. To povečanje pa gre predvsem na račun finančnih uspehov,

Cesta od Primštala do Kala bo dograjena

čez dve leti

stroške gradnje v 1966. letu. Občinska skupščina Sevnice bo v jeseni ponovno sklicala komisijo, ki je minuli četrtek sklepala o nadaljevanju gradnje gozdne ceste

Predstavniki sevniske občine, medobčinskega gozdnega sklada, Kmetijsko-gozdarskega podjetja Brežice in KZ Krmelj pri komisijskem ogledu nedograjene ceste Primštala-Kal

Primštala-Kal. Njena naloga bo, da porazdeli stroške na občinski gozdni sklad Sevnica, medobčinski gozdni sklad Celje in Kmetijsko-gozdarsko podjetje Brežice. Nedograjeni del ceste bo Kmetijsko-gozdarsko podjetje Brežice zavarovalo, da ne bo še naprej propadal. Do začetka gradnje v letu 1965 bo podjetje skrbelo za redni odtok vode in tako sproti preprečevalo mo-

rebitno škodo. Ta dela bo financiral gozdni sklad občine Sevnica iz sredstev za vzdrževanje gozdnih cest.

Ko bo končana ta cesta, čakajo graditelje spet nove naloge. Kmetijsko-gozdarsko podjetje Brežice bo še letos napravilo perspektivni pro-

Planinsko srečanje pri Lovrencu

17. maja so se pri Lovrencu med Kozjim in Lisico srečali radeški in ljubljanski planinci. Radeških je bilo 10, gostov iz PD »Matica« iz Ljubljane pa 40. Planinsko zavetišče pri Lovrencu je obiskalo vse lansko leto 600 gostov, letos pa jih je bilo tam do sredine maja že 630. Planinci iz PD Matica so bili zadovoljni s postrežbo in razgledom. Ogleдали so si lahko zadnje cvetove encijana, ki že odcveta. Obojni planinci smo izmenjali izkušnje in se dogovorili, da se dobimo prihodnjič na postojanki Ljubljančanov v Julijah. Obisk zavetišča pri Lovrencu pa pripravljamo vsem, ki so željni svežega zraka, lepe narave in višav.

Urediti je treba odtok vode v gornjem delu Loke

Ob poti v Zirovnico že dolga leta teče voda, ki zlasti ob nalivih kviri pot. Okoličanom je še v spominu poledica od Loke do Zirovnice, po kateri je bilo nevarno hoditi zlasti ponoči. Vprašujemo se: mar se naj to letos ponovi? To ne bi bilo dobro in tudi posebno spričevalo za vaščane ne bi bila takšna pot. Stroški popravila ne bi bili posebno veliki. Kupiti je treba okoli 150 metrov cevi in jih zasuti. Sredstva za nakup cevi bi se dala najti: nekaj bi lahko prispevala bodoča krajevna skupnost, nekaj pa bi priznaknila občinska gasilska zveza. Gasilci bi namreč imeli nato vodo v bližini. Pogovor o tem je tekkel minulo sredo na posvetu na krajevni uradu. Na pomoč bi s prostovoljnimi delom prav gotovo priskočili okoličani.

SEVNIŠKI VESTNIK

Mnogi imajo v bližini zemljišča, prebivalci Loke in Zirovnice pa vozijo po tej poti vsako jesen in zimo drva. Za vzgled si lahko vzamemo Loko, v kateri smo uredili s prostovoljnimi delom trg, ki je bil prej zaradi nalivov močno opustošen.

V Tržišču ne spijo

Krajevna organizacija ZB v Tržišču se vneto pripravlja na proslavo za dan borca. Organizirali bodo tudi srečelov v veselico, katere dobiček je namenjen gradnji skupne spominske plošče na kulturnem domu. Na njej bodo vklesana imena padlih borcev in talcev iz okolice Tržišča. Organizacija ZB prosi ob tej priložnosti za razumevanje vseh delovnih organizacij v bližini, ki naj bi s prispevki podprle prizadevanja tržiških borcev. Na proslavi naj bi se srečali vsi nekdanji borci, zato jih že sedaj vabimo.

Za letošnji dan mladosti so organizirala društva DPM skupno proslavo v Krmelju, sodelovaje pa so vse okoliške šole. Ob tej priložnosti so pionirji vseh šol opravili

izpite iz pravil Zveze pionirjev. Na preizkušnjo so se dobro pripravili in so lepo odgovarjali na zastavljena vprašanja. S pesmijo, godbo, recitacijami in plesi je mladina s Telč, iz Tržišča, Krmelja, Sentjanža, Vel. Cirknika in Kala proslavila dan mladosti ter izrazila ljubljensmu maršalu Titu najlepše želje za njegov rojstni dan.

M.

NAŠ OBISK

»Tu imamo več srnjakov kot zajcev...«

Ciril Vidmar živi v Primštalu pri Sentjanžu. Osem let že predseduje krajevni organizaciji Murnice.

»Koliko vasi pa vključuje vaša organizacija?« sem se pozanimala. »Nih bom kar naštel: Leskovec, Gaberce, Primštala, Rađmanco, Podrupo in Murnice. Vseh članov je okrog 140. Članarino plačujejo zelo redno, bolj ko tisti v dolini.«

»Je res, da gradite cesto?« »Seveda jo gradimo, od Gaberce do Leskovca. To je velika akcija Socialistične zveze, ki smo jo začeli pred štiri leti. Letos bomo dokončali dva kilometra ceste, celotna razdalja pa je štiri kilometre. Opravljenega dela cenimo na dva milijona dinarjev. Od občine smo dobili preteklo leto 300.000 dinarjev. Občinska skupščina nam bo pomagala tudi letos. Do sedaj nam je nakazala 60.000 dinarjev. Kolikšna vsota je predvidena za to leto, ne vem točno.«

»Kako porabite denarno pomoč občine?«

»Z denarjem plačamo samo prevoze s traktorji. Vaščani delajo prostovoljno. Vsakdo pomaga, kolikor more. Sam sem dal za cesto že več kot 200 kubičnih metrov gramoza.«

»Imate v Murnicah tudi mladinsko organizacijo?«

»Ne, ker nimamo mladine. Po 15. in 16. letu mladi zapuščajo te kraje. Večina jih gre v uk. Starejši ostanejo sami na kmetijah. Mladina si želi boljšega življenja in ji ne kaže delati samo za davke. Nekaj že še ostane, vendar veliko premalo, da bi mlade ljudi privezalo na zemljo.«

»Kje sta pa vaša fanta?«

»Oba v šoli. Starejši je star 18 let. V krmeljski Metalni se je izučil za strugarja. Zdal bo šel še na tehniško srednjo šolo v Ljubljani. Mladši je dopolnil 16. leto. V Zvezarni v Storah se učil za kličavničarja.«

»Ubrala sta torej drugo pot kot vi. Gozdarski delovodja ste, če sem vas prav razumela. Gotovo se ukvarjate tudi z lovom.«

»Da, lovec sem in del prostega časa preživim v gozdu. Na tem območju nas je 19. Divjadi ne manjka, saj imamo več srnjakov kot zajcev. Lov na srnjake se prične

1. junija. Tuji ribiči so doma v teh krajih. V Hinji je veliko postrvi. Dokaj bogat bi bil tudi lov na rake žlahtnike v Studencu. Včasih jih je bilo mnogo več, pa jih je uničila kuga. Rake uživajo pri nas le redki domačini in nemara se jih tujci ne bi branili.«

»Kaj menite o cenah in plačah?«

Ciril Vidmar, predsednik krajevnega odbora SZDL Murnice

»Da plače ne dohitevajo podražitev, čeprav se povečujejo.«

»Zaide kaj turistov v vaše lepe kraje?«

»Bolj malo. Ob nedeljah se ustavi tu precej avtomobilov, a to so v glavnem naši ljudje, ki prihajajo na obisk k domačim.«

»Imate pri vas veliko gozdnega bogastva?«

»Gozdovi so še kar lepi. Največ imamo listavce. Bukov in hrast izsekujemo v glavnem za železniške prago-ve.« Tako je povedal tovariš Vidmar in z oprtnim nahrbtnikom ubral pot proti gozdu.

Zelo prizadeven človek je. To dokazuje velika vnaema v akciji za dograditev ceste od Primštala do Sentjanža. Od domačinov sem zvedela, da je bil med vojno izredno hraber. Bil je komandant jurišnega bataljona 15. partizanske divizije. Tista leta so mu zrahljala zdravje, vendar mu tudi bolezen ne more odvzeti vere v lepo in dobro. Ujel je korak z življenjem in v kraju, kjer živi, se prav rad vključuje v javno delo.

J. Teppey

O krajevni skupnosti v Sevnici

Krajevna skupnost v Sevnici ima devet servisov: pralnico in krpalnico, brivnico, krojaško delavnico, vodovodno inštalacijo, pleskarsko in avtomobilsko delavnico, zidarstvo službo, pokopališko službo in službo za odvoz sme-

ti ter obrat družbene prehrane. Pralnica pošilja obleke v čiščenje v Krško, ker v Sevnici še nimajo kemične čistilnice. Servisi imajo okoli 45 zaposlenih.

Med najvažnejšimi dejavnostmi je obrat družbene

prehrane, ki pripravi dnevno 250 do 300 toplih obrokov. Zadnje čase je čedalje pogosteje govor o novih prostorih v te namene, ker so dosedanji premajhni. Poslej bo imel obrat poleg precej večje jedilnice tudi sanitarne prostore.

Vodovodno - ključavničarski servis opravlja najrazličnejša dela, med drugim namešča tudi vodometre pri uporabnikih javnega vodovoda. Pleskarski servis vključuje tudi avtomobilarstvo. Ta oddelek pa bo kmalu uvedel tudi avtomobilska dela. Zidarska ekipa opravlja manjša ustrezna popravila in v Sevnici tudi pokopališčno in smetarsko službo.

Ena najvažnejših nalog je rešiti vprašanje preskrbe Sevnice s pitno vodo. V zadnjem času je kraj industrijsko zelo napredoval in porabi neprimerno več vode kot prej. Sedanji vodovod ne ustreza več. Krajevna skupnost je že naredila vse potrebno, da se reši to vpraša-

nje. Iščejo nov vir, ki naj bi zadostoval za 30 let. Ker bo do raziskave trajalo do dve leti, bodo sevniki vodovod začasno priklučili na železniškega.

Javno razsvetljava in cestno službo financira deloma že krajevna skupnost, deloma pa bodo krili stroške občinska skupščina oziroma delovni kolektivi.

Kazno je, da poskuša krajevna skupnost, ki jo vodita Smodej in Lipovšek, nuditi svojim interesom vse, s čimer jih lahko zadovolji.

S. SKOCIR

Ob koncu aprila so v Skopju izročili prometno novo avtomatsko telefonsko centralo s 4.000 priklučki. Centralo so montirali strokovnjaki iz »Iskres« in tehniška ekipa skopjske pošte. Zgradili so tudi nove naprave za medkrajevni FTT promet.

30. aprila so odprli odsek avtomobilske Ceste bratstva in enotnosti od Demir Kapije do Udova. Ta 22 km dolgi odsek predstavlja najtežavnejšo traso na avtomobilski cesti od Jesenice do Djevdelije.

Četrletni promet trgovine na drobno znaša 68 milijard 622 milijonov dinarjev, kar je za 34 odst. več kot lani v istem času.

Ureditev šole, vodovoda in ceste - velika želja ljudi na Primožu

Minuli četrtek so se na Primožu sestali predstavniki vseh krajevnih organizacij s predsednikom in podpredsednikom občinske skupščine ter predsednikom občinskega odbora SZDL Sevnica. Povabili so jih, da bi se pogovorili o problemih, ki tanjkajšnje občane najbolj težijo. Na Primožu bo treba adaptirati šolo, ker ima povsem neprimerne prostore. Obiskuje jo 34 do 38 otrok. Višje razrede obiskujejo ti učenci v Tržišču in v Sevnici. Prebivalci so ustanovili gradbeni odbor

in že zbirajo sredstva za obnovo stare šole oz. za gradnjo nove šolske stavbe. Na sestanku so sklenili, da bo treba zagotoviti denar še to leto, ker v razpadajoči šoli pouk ni več mogoč.

Na Primožu bi nujno potrebovali tudi vodovod. Projekta zanj še nimajo. Zanj se prav tako mudi in občani bodo prosili za pomoč občinske skupščine. Tretja njihova želja je ureditev ceste, ki bi njihov kraj povežala z drugimi kraji. Upajo, da bo vsaj nekaj želja uresničenih letos.

ker so bile prodane zaloge iz minulega leta. Na zaposlenega so v letu 1963 ustvarili za 83 odst. večji narodni dohodek, osebni dohodki pa so se povečali kar za 106 odst. Zaradi tega se je poslabšalo razmerje med skladi in osebni dohodki v škodo skladov. Podjetje je poslovalo pod dokaj ugodnimi pogoji, ovirale so ga samo težave pri nabavi surovin, pa tudi povečanje prometnega davka.

Konfekcija Lisca je lani komaj dosegla višino osebnih dohodkov iz prejšnjega leta. Poslovanje je bilo v primerjavi z l. 1962 manj ekonomično in netoprodukt na zaposlenega se je zmanjšal za 29 odst. Bruto osebni dohodki na zaposlenega so se zmanjšali za 7 odst., kar je zaradi rekonstrukcije delno razumljivo. Vložena sredstva je podjetje racionalno izkoriščalo, žal pa so se poslabšali pogoji gospodarjenja. Vložena sredstva na zaposlenega so bila lani kar za 40 odst. manjša in precej pod občinskim povprečjem.

Kmetijska zadruga Sevnica je lani prav tako povečala finančni rezultat. Na zaposlenega je bil dosežen za 28 odst. večji narodni dohodek, vendar s tem še ni bilo doseženo občinsko povprečje. Osebni dohodki so se zviševali realno, in sicer za 17 odst. Lani so se izboljšali pogoji poslovanja, kar se kaže predvsem v povečani vsoti vložnih poslovnih sredstev na zaposle-

nega. Neugodna je bila udeležba prometnega davka v netoproduktu, ki se je povečala za 300 odst., pa tudi delitev narodnega dohodka je šla v škodo gospodarske organizacije.

Kmetijska zadruga Krmelj je povečala narodni dohodek na zaposlenega za 4 odst. in je gospodarila lani pod znatno ugodnejšimi pogoji kot 1962 leta. Celotni delitev narodnega dohodka je bila v l. 1963 za zadrugo bolj ugodna, saj se je udeležba čistega dohodka povečala za 3 odst. in je bila za 7 odst. večja kot pri Kmetijski zadrugi Sevnica.

Trgovsko podjetje Sevnica kaže za preteklo leto ugodno sliko. Poslovni rezultat se je povečal za 8 odst., netoprodukt na zaposlenega za 18 odst., osebni dohodki pa za 9 odst. Podjetje je pri delitvi čistega dohodka upoštevalo sprejeta načela in merila. Gostinsko podjetje Sevnica je lani zabeležilo za 5 odst. slabše uspehe kot leta 1962. Rentabilnost vložnih sredstev se je zmanjšala kar za 18 odstotkov. Povečali so se skladi gospodarske organizacije, osebni dohodki pa so približno ustrezali gospodarskim uspehom podjetja.

Konfekcija Jutranjka je sicer povečala uspeh, netoprodukt se je zmanjšal za 5 odst. in v sorazmerju s tem so se zmanjšali osebni dohodki. Sklad je podjetje povečalo za 18 odst.

Mizarska Zadruga Sevnica je lani

znatno povečala število zaposlenih. Rekonstruirala je proizvodnjo, vendar uspeh ni bil tolikšen, kot bi pričelo povečanja vložnih sredstev moral biti. Poslabšala so se tudi delitvena razmerja in osebni dohodki so se zmanjšali za 4 odst. Še bolj kritično je bilo ustvarjanje skladov, ki so se v primerjavi z vložnimi sredstvi zmanjšali za 70 odst., na posameznega delavca pa kar za 54 odst. Vsi ti podatki dokazujejo, da se je kolektiv Mizarske zadruge znašel lani v neugodnem gospodarskem položaju. Naloge za leto so zato toliko večje. Podjetje ima olajšave pri izpolnjevanju družbenih obveznosti in izkoriščale majhen del razpoložljivih zmogljivosti, kar ni pravilno. Organi samoupravljanja se bodo morali zavzeti predvsem za boljše izkoriščenje kapacitet, sicer podjetje ne bo doseglo dobrih gospodarskih uspehov v tem letu.

Delovne organizacije v občini so lani premalo analizirale svoje gospodarjenje in se niso lotevale pripravljanih del za prehod na skrajšani delovnik, vendar tega ne bodo smele več zanemarjati. Potrditi se bodo morale za izboljšanje organizacije dela, za večjo ekonomičnost poslovanja in temeljitejšo izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Ugotovitve komisije za izvajanje predpsov o delitvi osebnih dohodkov naj jim bodo kažipot za boljše gospodarjenje v letošnjem letu.

V LIČU ima že vsak drugi delavec prevozno sredstvo

Kaj je standard? Za tega motor ali štirikolesno prevozno sredstvo, za onega lep stanovanj, televizor, za nekatero polna denarnica za nedeljske izlete. Vsak si standard predstavlja po svoje, vendar ni človeka, ki bi si česa ne želel. O dvigu življenjske ravni je zadnje čase nasploh več slišati; s tem v zvezi nastajajo tudi ugotovitve o ukrepih, ki naj bi pripomogli k lepšemu življenju. Ali pa se lahko zaslužek de-

manj. Doma imajo zastoj hrano in stanovanje, zato si pri delu v tovarni posebno ne prizadevajo.

Sklenili smo sklicati staneke in povedati vsem zaposlenim, da tako ne bo šlo dalje. Ali se bodo odločili za delo v tovarni in dosegali norme, ki res niso visoke, ali pa naj pri nas puste službo in se ukvarjajo s kmetijbo. Pri nas zasedajo le delavno mesto, storilnosti pa ne pokažejo nobene. Težave imamo tudi glede tega, ker je v podjetju zaposlena večinoma silno mlada delovna sila. Mladi fantje pa so neresni, se med delom šalijo, kadijo in odhajajo celo predčasno z dela. Če ni res tako, vprašajte delavce — je rekel direktor Franc Lakner.

Stara pravilo je, da je treba slišati obe strani zvona. Pogovor z delavci je potekal takole:

Trije primeri različnih zaslužkov

— Ali res delate vseh 8 ur v tovarni? — smo vprašali Jožeta Susterja, 17-letnega brusarja z Rožic vrha, ki zasluži okoli 23.000 din na mesec.

Obsežen dnevni red v Črnomlju

V torek je bila v Črnomlju 13. seja občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti, na kateri so poročali odbornikom o izvršitvi sklepov 11. in 12. seje, nato pa so poslušali poročila o delu upravnih organov občinske skupščine za lansko leto, o delu javnega pravobranilstva za leto 1963, o razširjenem zdravstvenem zavarovanju šoloobveznih otrok in poročilo uprave odbora sklada za šolstvo. Odborniki so razpravljali tudi o predlogih novih odlokov, o čemer bodo obširneje poročali prihodnji teden.

SEMIČ: 70 let gasilskega društva

Gasilsko društvo v Semiču je bilo ustanovljeno pred 70 leti in praznuje letos visok jubilej. Na to se že pripravljajo. Nabaviti nameravajo motorno brizgalno (800 litrov), ki bo veljala nad 1 milijon dinarjev. Polovico te vsote bodo gasilci zagotovili sami, za ostala sredstva pa bodo prosili pomoč pri gospodarskih organizacijah in posameznikih. Sredstva že zbira Narodna banka v Črnomlju na tek. rač. 606/15/638-84 — Gasilska enota Semič.

FRANC DERGANČ

— Delam že, seveda vmes zakadimo kako cigareto in se tu in tam pošalimo, vendar smo trije v delovni skupini. Če bi hoteli več zaslužiti, bi morala poprijeti vsa trojka. Dalo pa bi se!

— Pa izhajate s tem zaslužkom?

— Moram! Raje bi imel, če bi dali večjo plačo... Glavno pa je, da imam denar v žepu ob nedeljah, ko se peljem z mopedom malo na repše. Doma ne plačujem ne stanovanja ne hrane. Mami dam včasih kak dinar za meso. Saj še pri vojčkih nisem bil.

Njegov kolega 22-letni Darko Mršič, doma iz Bukovca pri Metliki, dela v podjetju 4 mesece. Pretekli mesec je zaslužil 37.809 dinarjev. Povedal pa je takole:

Darko Mršič pridno dela in lepo zasluži

— Zaslužim kar dobro, delam pa precej! V službo se vozim z vlakom, doma je veliko otrok in moram plačevati za hrano in davke, tako da mi ostane le kakih 15 tisoča-

V BODOČE OSTREJŠA SANITARNA KONTROLA

Nedavno tega je zasedal svet za trgovino, gospodarstvo in turizem občinske skupščine Črnomelj in obravnaval delo medobčinskih inšpekcijskih služb, hkrati pa rešil nekaj prošenj.

K inšpekcijski službi na svojem območju člani sveta niso imeli posebnih pripomb in so ji dali priznanje za vestno opravljanje pregledov. Želeli so le tudi s strani sanitarne inšpekcije osrednje kontrole, ker s sedanjim stanjem v sanitarnem pogledu niso zadovoljni. Sanitarna inšpekcija so pripravili, naj kontrolo in kaznovano politiko v prihodnje poostri.

Da bi se izboljšala kvaliteta vin, ki jih točijo v gostilnicah, se pred glavno turistično sezono, je bil svet mnenja, naj bi inšpekcija redno in še pogosteje kot doslej kontrolirala pijače v gostilnah, zasebnim gostilničarjem in tudi gostinstvu družbenega sektorja pa je svet priporočil večjo skrb za izbiro domačih belokranjskih jedil.

V zvezi z okrožnico republiškega sekretariata za trgovino in glede na razvoj turizma v Beli krajini je bil sprejet sklep, naj se obdržijo zasebni gostilniški lokali v krajih, kjer ni pogojev za obstoj gostišča družbenega sektorja in naj bi te gostilničarje pavšalno obdavčili. O tem sklepu je bila obveščena tudi občinska davčna uprava.

Precej razprave je bilo okoli zvišanja cen. Splošno trgovsko podjetje je namreč poslalo v odobritev 29 predlogov za zvišanje cen nekaterim artiklom, vendar so člani sveta smatrali, da je višji del marže, ki povzroča podražitev, neupravičen. Prav tako je zavrnil predlog Obrtnega

Matični urad Otočec

Rojstev izven porodnišnice ni kmotovelec iz Male Strmice, 88. bilo. — Porok ni bilo. — Umrli sta: Jože Stangeli, upokojenec iz Otočca, 67; Vinko Dollnar, upokojenec iz Gor. Kronovega, 62.

Med delom ne klepetam! Če bi tudi drugi fantje tako delali, bi po mojem lahko zaslužili prav toliko kot jaz.

Tretji delavec pa se sploh ni hotel pogovarjati.

— Ne utegnem, oprostite! Se tako zamudim — je rekel in že ga ni bilo več. Povedali so nam, da je eden najpridnejših v podjetju in zasluži tudi do 60.000 din! Saj ni čudno!!!

Takole v livarski industriji Črnomelj. Razmeroma dobro lahko zasluži vsak priden delavec. Podatec, da ima od 81 zaposlenih članov kolektiva 25 ljudi kolo, 4 imajo motorje, 12 delavcev mopede, 2 pa avtomobil, pomeni, da ima že vsak drugi prevozno sredstvo. Kar lep standard! Nič pa jim ga ni prinesel na krožniku. Ustvarili so si ga sami! R. B.

Uspešni tečaji prve pomoči

V tečaju RK je bil v Črnomlju zaključen 80-urni tečaj prve pomoči, ki ga je organiziral občinski odbor RK. Obiskovali so ga člani delovnih organizacij: Belta, rudnika Kanžarice, Beti, Liča, Zore, Begrada in zadruge. Pred tričlansko komisijo so tečajniki opravljali izpite, nato pa prejeli izkaznico prostovoljnega bolničarja RK. Vsi tečajniki, razen enega, so izpit uspešno opravili.

Maja so začeli delovati 20-urni tečaji prve pomoči po vaseh. Začeli so na Sinjem vrhu in v Starem trgu, kasneje v Črmošnjicah, Dragatušu in v Semiču. Zanje je precej zanimanja med prebivalstvom.

servisa Semič o zvišanju cen kruha v semiški pekariji, saj so morali Semičani že doslej kruh draže plačevati kot potrošniki v Ormožju.

Predlog Turističnega društva Črnomelj pa je pri svetu naletel na vse razumevanje in so v zvezi s tem sprejeli sklep, da se v bližnji Badovinski trafiki v Črnomlju odpre turistična pisarna. Investitor preureditvenih del bo občina, turistično društvo pa je prevzelo vodstvo nad adaptacijo lokala.

Prvo prvenstvo osemletk črnomaljske občine

Prijetno smo bili presenečeni, ko so se na rokometnem igrišču pojavile šolske ekipe iz Dragatuša, Vinice, Semiča, Starega trga in Črnomlja. Vso pohvalo zaslužijo učitelji, da so svojim učencem posredovali veliko rokometnega znanja. Vse ekipe so pokazale, da poznajo dobro pravila rokometne igre, ki jih tudi nima nikjer izven Črnomlja rokometnega igrišča.

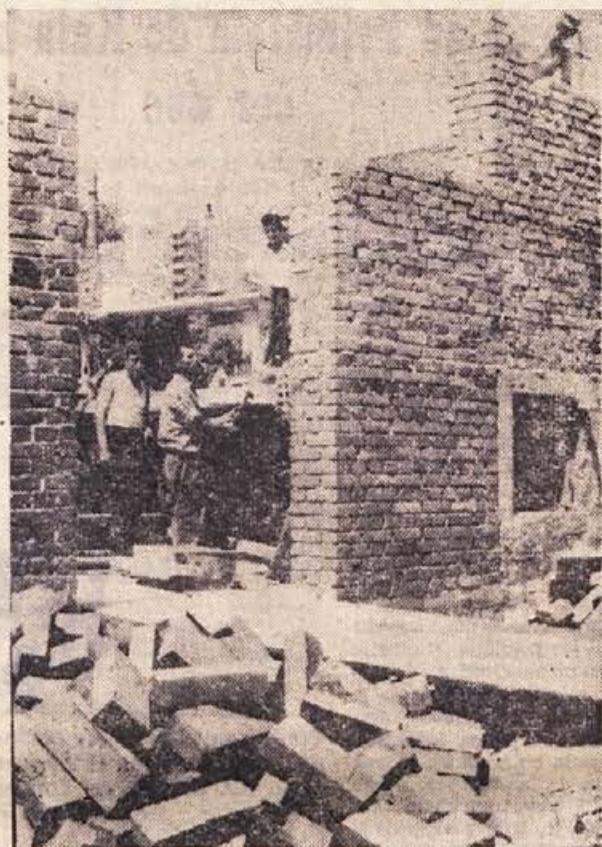
Rezultati občinskega prvenstva za osemletke — moški: Črnomelj : Dragatuš 16:2; Črnomelj : Vinica 8:2; Vinica : Dragatuš 3:1; Semič : Vinica 4:4; Semič : Dragatuš 3:1; Črnomelj : Semič 13:2.

Osemletke — ženske: Črnomelj : Vinica 8:1; Črnomelj : Stari trg 11:0; Vinica : Stari trg 7:2.

DRAGATUŠ: šport v osnovni šoli

V okviru tekmovanja med osnovnimi šolami in učnem uspehu in poljubnih aktivnostih smo poživili tudi športno dejavnost. Radi igramo nogomet, rokomet in šah. Poleg šole smo sami uredili igrišče. V počastitev 1. maja smo na proslavi sodelovali s telovadnimi točkami, ob praznovanju krajevnega praznika pa smo odigrali dve rokometni tekmi in tekmo v malem nogometu. Vodil nas je in pripravil dijak črnomaljske gimnazije Ljube Rogina. Premagali smo dragatuške mladince z 8:7, v rokometu s 5:2, medtem ko se je končalo srečanje v malem nogometu neodločeno 2:2. Zadnje čase so se začele tudi učence baviti s športom. V počastitev dneva mladosti je pripravil več tekmovanj na Vinici s tamkajšnjo šolo.

Anton Stampohar

Na Cesti heroja Starihe gradi Belt 7-stanovanjski blok za svoje delavce in uslužbence. Pravijo, da se bodo v tole stavbo že letošnjo jesen vselili stanovalci.

V Črnomlju pripravljajo krajevno skupnost

Krajevna organizacija SZDL v Črnomlju je že pripravljala o tem, da bi kazalo ustanoviti pripravljalni odbor za bodočo krajevno skupnost. Razmišljali so o posebnem posvetu, ki bi ga v ta namen sklicali, pa so posvet odložili zaradi obsežnih priprav na medobčinsko revijo kulturnih dejavnosti, ki je zaposlila veliko ljudi. V vodstvu krajevne organizacije SZDL menijo, da bi bilo treba takoj začeti pripravljati osnutek statuta KS. Se v maju bodo sklicali posvet, na katerem se bodo predstavniki Obo SZDL iz Črnomlja, družbenih organizacij, črnomaljski odborniki občinske skupščine, dosedanja člani sveta stanovanjske skupnosti in vodstvo krajevne organizacije SZDL pogovorili o tem, kako začeti. Ustanovili bodo pripravljalni odbor, ki bo takoj nato začel pripravljati osnutek statuta, o tezah in posameznih poglavjih pa bodo razpravljali sproti, kakor jih bo pripravljalni odbor pripravljati. Krajevni skupnosti v Črnomlju dela ne bo zmanjkalo, saj je še vedno nerešeno vprašanje otroških igrišč pri novih blokih, treba se bo pobrigati za oblike enostavnega otroškega varstva otrok, oživeti bo treba komunalno dejavnost ter načeti še celo kopico drugega.

1. Črnomelj 2 2 0 0 19:1 4
2. Vinica 2 1 0 1 8:10 2
3. Stari trg 2 0 0 2 2:17 0

Najboljša igralka sta bila Stefka Fortun in Viko Lozar, oba iz osemletke Črnomelj.

Igralci in igralko so bili zelo disciplinirani, saj ni na nobeni tekmi sodnik izkjučil nobenega igralca.

Na centralnem nogometnem stadionu so se moške in ženske vrste borile v mnogoboju za čim boljše ekipni in posamezni plasman. Doseženih je bilo nekaj zelo dobrih rezultatov. Pred tem občinskim prvenstvom so po vseh šolah izvedli predtekmovanja. Po podatkih je v predtekmovanju nastopalo nad 700 učencev osemletk.

Ekipna razvrstitev — moški: Črnomelj 909 točk, Semič 718, Vinica 484. Ženske: Črnomelj 748, Semič 633, Vinica 631 točk.

Organizacija mnogoboja je bila izvedena odlično, saj je 60 tekmovalcev tekmovalo kar v 5 disciplinah, in sicer v tekni na 50 m, skoku v daljino, metu krogle, plezanju po vrvi in preskoku čez kozo. To se prvi, da je bilo izvedeno 300 nastopov v petih 4 urah.

Takega množičnega tekmovanja si še želijo vse šole izven Črnomlja. M-K

Črnomaljske rokometalke zmagovalke

24. maja sta se v Črnomlju v 16. kolu ženske republiške rokometne lige srečali ekipi Svobode iz Ljubljane in Partizana iz Črnomlja. Domačinke so takoj v začetku prevzele pobudo in že v 5. minuti igre vodile s 5:0. Kroglice so pripomogle prav vse igralko, najboljša pa sta bili Kvasova in Weissova. V prvem polčasu je bil rezultat 11:2, konec igre pa 26:4 za domačinke.

Žensko ekipo iz Črnomlja čakata še samo 2 tečaj tekmi: v Kranju in

v Mariboru. Če bodo zaigrale tako kot tokrat, lahko računamo na kakšno točko. Po 16. kolu vodi še vedno Slovan iz Ljubljane, izpadli pa bosta najbrž Svoboda iz Ljubljane in Drava iz Ptuja. M-K

Bela krajina : Bratstvo (Hrastnik) 0:3 (0:1)

Na prvenstveni tekmi LNP med Belo krajino iz Črnomlja in Bratstvom iz Hrastnika so v nedeljo, 24. maja, nogometaši Bele krajine doživeli poraz. Nasprotnik je zaigral boljše in zaslužen zmagal. Tudi v predtekmi mladincev obeh moštev so zmagali gostje, in sicer s 7:0. J. M.

Kegljanje: kvalifikacijski dvoboj v Črnomlju

24. maja se je v Črnomlju začel kvalifikacijski dvoboj za vstop v zahodno consko ligo. Pomerili so se kegljaci Kočevja in kegljaci Rudarja iz Kanžarice. V prvem srečanju so kegljaci iz Kočevja zmagali z rezultatom 6282:6169. J. M.

Šport v Črnomlju

Na rokometnem turnirju v Črnomlju je Partizan (Črnomelj) premagal Savo iz Kranja s 14:10 (6:4), nato pa izgubil z reprezentanco JLA, ki je zmagala z 11:7 (6:3). Reprezentanca JLA je premagala tudi Savo s 9:6 (4:2) in postala zmagovalec turnirja.

V prvenstvenem srečanju ženske republiške lige je Partizan (Črnomelj) premagal Dravo iz Ptuja z 9:6 (4:2). Na tekmi, ki je bila v Ptuj, je Kvasova iz Črnomlja dala 4 gole.

Nogometaši Bele krajine (Črnomelj) so pred kratkim igrali s Slavijo iz Ljubljane. Srečanje s gostem so Črnomaljši izgubili s 0:4. Pri Beli krajini je najbolje igral Vinko Weiss. J. S.

NOVICE CRNOMALJSKE KOMUNE

lavca zviša res samo s pomočjo zakonskih ukrepov? O tem smo se pred kratkim pogovarjali z delavci in vodilnimi tovariši livarske industrije LIC v Črnomlju.

Direktor: »Ni tako enostavno!«

— Ze precej časa je potekalo, kar smo v našem podjetju razpravljali o tem, kako dvigniti osebni dohodek tistih delavcev, ki zaslužijo manj kot 25.000 din na mesec. Rešitev je edino v dvigu storilnosti! Če lahko delavec na istem delovnem mestu z enako kvalifikacijo zasluži 50 tisočakov, njegov kolega pa ne more spraviti skupaj niti polovico tega, bo menda že res, da eden dela, drugi pa lenari. Praksa je pokazala, da tisti delavci, ki se preživljajo samo z zaslužkom v tovarni, dosežejo visoko storilnost in jim zaslužek okoli 40 do 50 tisoč dinarjev na mesec ne uide, oni pa, ki imajo doma posestvo in grede v tovarno le zategadelj, da imajo nekaj drobiža v žepu, zaslužijo neprimer-

Jože Šuster: »Lahko bi več dobili, če bi poprijela vsa trojka!«

FRANC DERGANČ

OGLLEDALO Mesarjevo maščevanje

Ko so se v torek, 19. maja, zbrali okoli desetih v Bifeju na glavni črnomaljski ulici tisti, ki so ob tem času vajeni malice in kave, so bili lahko priče takemu pogovoru:

— Fant, sem jezen! — reče mlajši moški z zavezanim prstom znancu, s katerim je prišel v lokal.

— Zakaj pa? Si se pobil?
— Nisem! Pač pa urezal, pošteno!

— Kako?

— Včeraj zvečer smo morali na hitro zaklati 40 telet. Hiteli smo, neko tele pa me je brnilo, da sem z nožem po nesreči sunil v svoj prst. Fant, sem se mu maščeval! Se živemu sem oko izkopal...

To je povedal kot dobro šalo. Njegov znanec, ki je prišel verjetno v mesto po opravih, pa se je ob njej le kislno nasmehnil, plačal in šel. Ostali, ki so nehoče slišali pogovor, so stegnili vratove, da bi videli junaka, ki so mu na milost in nemilost izročene privezane živali.

Ali res lahko mesarji delajo z živino, kakor se jim zljubi? Živemu in privezanemu teletu izkopati oko pač ni nobeno junaštvo, temveč sramotno dejanje, o kakršnem bi bilo bolje molčati, kakor pa s z njim postavljati v javnem lokal!

»V zdravstvu še gre, s socialnim varstvom pa je slabše«

Magister Gojko Jug, poslanec v zdravstveno-socialnem zboru republiške skupščine, o delu svojega zbora in o zdravstveni ter socialni problematiki v Beli krajini

Tovariš Gojko Jug je rade volje pristal na razgovor. Ce- lo več: pobudo je vzel v svo- je roke, še preden je bilo za- stavljeno prvo vprašanje!

— Kot poslanec se pač ču- tim dolžnega svojim volil- cem za uvod vsaj na kratko orisati delo zbora, v katerem jih v skupščini zastopam. Ko se prevzel poslansko dolž- nost, si nisem mislil, da pre- vzemam tolikšno odgovor- nost. Skupščina razpravlja o zadevah širokega pomena, de- lo pa se odvija največ po komisijah. Od zasedanja do zasedanja si izdelamo pro- gram, sestajamo pa se po en- krat na mesec. V zdravstveno socialnem zboru nas je 70, vse zadeve pa obravnavamo zelo skrbno in natančno. Vsako diskutira samo na

okolju in v vedrini. To bi bi- lo toliko laže uresničljivo, ker bi domovi počitka lahko razvili vrsto dejavnosti, na- menjenih starim ljudem. Le- ti bi se lahko za lastno razved- rilu ukvarjali z raznoterimi konjički in si krajšali čas. Toliko sem se namenil pove- dati o tem, zdaj pa kar na dan z vašimi vprašanji!

— Kako sodite o zdrav- stveni službi v Beli kra- jini?

— Po svoje zanimivo je to, da zajema zdravstvena služba v Metliki področje, ki je šir- še od meja občine. Poleg 7200 občanov teži sem še prav toliko prebivalcev z vivodin- skega in žumberaškega pod- ročja sosedne SRH. Metlika se je torej razvila v močan zdravstveni center. 16 zdrav- stvenih delavcev, ki delajo tu, je mnogo premalo. Pre- več so obremenjeni, zato so nujno potrebni novi: še 2 zdravnika splošne prakse, 1 zobozdravnik ter pripadajo- če osebje. Zdravstveni dom je štipendijsko politiko že usmeril v ta okvir, razveselji- vo pa je tudi to, da se tu- kajšnja mladina že ogreva za študij v zdravstvu.

Zdravstvo v Ormožju delu- je malce bolj v mejah ko- mune. Tudi tam je mnogo premalo zdravnikov, ki so se- veda preveč obremenjeni. Poudariti velja, da je nujno potreben poseben zdravnik za semiško področje, ker se tam razvija industrija. In še to: preden odpremo kakšno ambulanto na podeželju, je treba vse resno pretehtati, ker je veliko boljše ne začeti, kot pa ambulanto čez nekaj časa zapreti. Mislim, da bi tudi Vinica v perspektivi mo- rala dobiti zdravnika.

— Kaj se tiče gradenj zdrav- stvenih domov, je opravljene- ga precej, za kar gre zahvala obema skupščinama in Zavodu za soc. zavarovanje. Ne smemo pa pozabljati na sta-

novanja za zdravstvene delav- ce. Toplo pozdravljam dej- stvo, da bo Crnomelj prav kmalu dobil sodobno ureje- no, novo lekarno, ki je zara- di rastoče potrošnje zdravil res potrebna. O preureditvi in povečanju letarne pa raz- mišljajo tudi v Metliki.

— Kaj ocenjujete kot osrednji problem social- nega varstva?

— Rekel bi, da so najbolj pereč problem ostareli kmet- je. To morda še bolj kot dru-

nastajajo socialni problemi. Materialna osnova naših ko- mun je premajhna, da bi takšne probleme lahko vsaj načenjali. Zato se s temi vprašanji resno ukvarja šir- ša družbena skupnost in prav v republiški skupščini smo o tem veliko razpravljali. Tam smo izvedeli, da je pričakova- ti določene rešitve v zveznem merilu. Mislim pa, da obvez- nosti do ostarelih kmetov ne smemo v celoti valiti samo na ramena družbe. Tudi otro- ci, ki jim je prav ta družba ustvarila pogoje za boljši kos kruha, ne smejo pozabljati na svoje starše in sô jih dolž- ni na starost podpirati!

MILOŠ JAKOPEC

Magister Gojko Jug, po- slanec v zdravstveno-so- cialnem zboru skupščine SRS

god čutimo v Beli krajini. Mladina odhaja za kruhom, starih ljudi, ki so prepuščeni sami sebi, pa je na kmetih vedno več. Podružbljanje zem- lje, pa tudi pomanjkanje delovne sile za obdelavo jih nemalekkrat spravljata v ne- zavirljiv položaj in pri tem

Pogled na del novega stanovanjskega naselja, ki je začelo rasti v Metliki pred nekaj leti ob cesti proti železniški postaji in Novoteksovemu obratu ter Beti. Prav gotovo so ta stanovanja omilila precejš- njo stanovanjsko stisko, res pa je tudi to, da jih je še vedno premalo. Časi, ko smo bili zadovoljni in srečni, če smo imeli stanovanja za strokovnjake, so že minili in na vrsto prihaja tudi delavec, ki se vozi na delo. To pa pomeni: veliko več sredstev za grad- nio stanovanj bo potrebnih!

METLIŠKI TEDNIK

osnovi preverjenih podatkov, s katerimi razpravo podkre- pli.

Na treh izmed šestih zase- danj zbora, kolikor jih je bi- lo doslej, sem diskutiral. Pr- vič sem govoril o preskrbi z zdravili, ker je le-ta pereča, tako glede uvoženih, kot gle- de zdravil, ki jih proizvaja- mo doma. Drugič sem bil po- ročevalec o zdravstveni pro- blematiki, v SRS, tretjič pa sem razpravljal o problemih starostnikov v SRS. V zadnji razpravi sem uporabil podat- ke iz Doma počitka v Metli- ki. Zastopal sem stališče, da je med starostniki v domo- vih počitka veliko duševno prizadetih ljudi, ki kalijo vzdušje. Predlagal sem, naj bi jih izločili v posebno var- stveno ustanovo, ki bi jo ustanovili v ta namen v Slo- veniji. S tem bi starim lju- dem omogočili preživeti je- sen življenja v prijetnem

Ob napevih litostrojskih kladiv

Nekdaj samostojno Kovinsko podjetje v Trebnjem bo v drugi polovici tega leta dokončno postalo Litostrojev obrat z 42-urnim delovnim tednikom. Z dograditvami v prihodnjem letu se bo proizvodnja povečala od devet do desetkrat

Odkar se je trebanjsko kovinsko podjetje pri- kjučilo Litostroju in postalo njegov obrat, se je marsikaj spremenilo. Prejšnji način proizvodnje, ki ni in ni mogel iz obrtniškega okvira, so že skoraj docela opustili, prav tako ne izdelujejo več artik- lov, s katerimi si je kolektiv do priključitve služil kruh. S prejšnjimi interesi in odjemalci ga ve- žejo le še naročila v vrednosti 20 milijonov dinar-jev. Ta dela so se zakasnila, izvršiti pa jih niso mogli tudi zavoljo tega, ker izdelovalci niso dobili na jugoslovanskem trgu ustreznega materiala. Sicer pa se v Trebnjem čedalje bolj oblikujejo litostrojski načini dela in vzdušje, v katerem zamahujejo s kladivi po kovini.

Postopoma se je iz Kovin- skega podjetja izoblikoval obrat, ki bo 1. julija že po- polnoma litostrojski; lito- strojski predvsem zato, ker bodo v Trebnjem do nave- denega dne rešili še nekate- ra vprašanja, ki se tičejo po- polne priključitve. Do zdaj so že prevzeli dela po doku- mentaciji matičnega podjet- ja in sistem organizacije de- la ter tehnoloških postopkov. V drugi polovici leta bodo prešli na 42-urni delovni te- dnik (v Litostroju je že vpe- ljan) in obračunavali osebne dohodke po novem pravilni- ku oziroma po novih meri- lih.

Na skrajšan delovni čas se v trebanjskem obratu skrbno pripravljajo in poskušajo vse, da bi skrajšanje delav- nika ne bilo formalno brez utemeljene ekonomske ana- lize. V ta namen si predvsem prizadevajo odkriti in izkori- stiti notranje rezerve, kar slutijo v transportu, organi- zaciji dela, tehnološkem po- stopku, delovni disciplini in podobnem. S tem bi se go- spodarnost povečala za oko- li 15 odstotkov, obrat pa bi bil za toliko bolj bogat.

Medtem ko je obrat tren- utno še v fazi prilaganja

TREBANJSKE NOVICE

od letošnje jeseni, deloma v Ljubljani, deloma v Treb- njem. V ta namen obrat že štipendira pet delavcev, ki so slušatelji večerne tehniške srednje šole v Novem mestu.

Devet slušateljev je na vaje- niški šoli za odrasle, v jese- ni pa bo skupina delavcev opravljala izpite za polkvali- fikacijo. Zavedajo se, da la- hko samo s sposobnim ka- drom izpolnijo naloge, ki si jih je zadalo matično pod- jetje.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

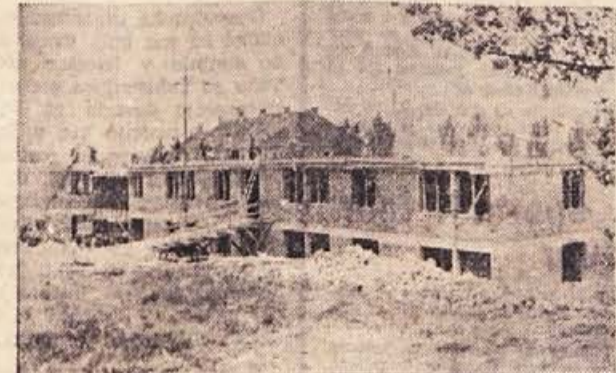
V torek je bila v Trebnjem 12. skupna seja obeh zborov občinske skupščine, na kateri so razpravljali predvsem o uresničevanju družbenega pla- na v prvem četrtletju 1964. Zanimivo je bilo poročilo o lovstvu, kakor tudi poročilo o delitvi čistega dohodka v gospodarstvih organizacijah in v trebanjskem zdravstvenem domu. Poročala je tudi komi- sija za statute delovnih orga- nizacij in potrditev statutov samostojnih zavodov, o važ- nem vprašanju pa so odbor- niki sklepali, ko so govorili o uvedbi razširjenega zdrav- stvenega zavarovanja kmečke mladine. Na dnevnem redu je bilo še nekaj sklepov, premo- ženjsko-pravnih zadev in raz- prav o dajanju jamstev za kredite. O seji bomo obširne- je poročali prihodnji teden.

Prvič za volanom na Trebelnem

Na Trebelnem se je pred dnevi začel tečaj za nepoklic- ne voznike motornih vozil. 35 kandidatov je teoretične izpite že opravilo, pretekli teden pa so opravljali že praktične izpite. Kot je po- vedal predstavnik avto-moto društva iz Trebnjega, ki je tečaj organiziralo, so kandi- dati zadovoljni in bodo dobri vozniki. Glede na vsak dan večje število motornih vozil v občini želijo imeti take te- čaje tudi v drugih krajih. Precej se za ta tečaj zanima- jo v Mokronogu, kjer si je v zadnjem času nabavilo motor- na vozila večje število pre- bivalstva. Kaže, da bo letos avto moto dejavnost v treba- njski občini obrodila izdat- ne uspehe, za ustrezno druš- tvo v Trebnjem pa se nudi priložnost, da se tudi v bo- doče izkaže kot dober organi- zator in svetovalec.

Mladina bo gradila mokronoški vodovod

Občinski komite ZMS v Trebnjem bo organiziral mla- dinsko delovno brigado, ki bo pomagala pri izgradnji vodovoda v Mokronogu. Bri- gado bodo sestavljali srednje šolci iz trebanjske občine, delala pa bo v juliju. Po potrebi bodo poslali v Mokra- nog še eno brigado, v kateri bi bili učenci osnovnih šol.

Zdravstveni dom v Trebnjem pospešeno gradijo. Gradbena dela bodo verjetno končana že čez pol- drugi mesec, do jeseni pa bo objekt prav gotovo pripravljen, da bo začel služiti svojemu namenu. Medtem pa so glavna gradbena dela zdravstvene postaje na Mirni že končani in se tako močno pribli- žali roku, do katerega je bilo treba zgraditi stavbo. Zdravstveni dom v Trebnjem gradi SGP Pionir, zdravstveno postajo na Mirni pa Gradbeno podjetje Grosuplje.

Boljše kot lani, vendar še ne zadovoljivo

Na podlagi analiz 19 gospodarskih organizacij so v trebanjski občini izračunali, da je gospodar- stvo ostalo v prvem četrtletju pod planom za 3,3 odstotka, medtem ko je znašal izpad v prejšnjih letih celo od 5 do 8 odstotkov. V primerjavi s istim obdobjem lanskega leta je brutoprodukt letos večji za 26,4 odstotka. Pričakujejo, da bo izpad do konca leta izravnal in plan dosežen.

Ce primerjamo uspehe leto- šnjega prvega četrtletja z lanskimi, dobimo še marsi- kje ugodno razmerje. Tako so se ob 22-odstotnem poveča- nju števila zaposlenih pove- čali neto osebni dohodki za 57 odst., pri čemer se je pov- prečje na zaposlenega dvigni- lo od lanskih 23.863 dinar-jev na 30.830 letošnjih ali za 29,2 odst. Znatno so se do- hodki spremenili delavcem, ki so imeli prej najmanjše prejemke. Očitno pa je, da so se osebni dohodki poveča-

temtakem povečale za 31, dol- govci pa za 50 odst.

Prepočasi poteka investici- jska izgradnja, saj je bilo v ta namen izkoriščenih le 50,7 milijona dinarjev ali 4 odst. po planu. Večja dela so bila v »Kemo-opremi« in »Ba- ni« (v obeh primerih za re- konstrukcijo); največ pa so kreditirali opremo nekaterih podjetij. Med letom se bodo razmere vidno izboljšale, ker bodo začeli rekonstruirati tu- di tovarno šivalnih strojev, graditi goveji hlev itd., za kar so sredstva zagotovljena. Pričakujejo tudi, da se bosta pričela obnovljati in poveča- vati še obrat »Litostroja« v Trebnjem in »Iskrine obrat« v Mokronogu.

Kljub precej zadovoljivim uspehom pa se na gospodar- skem polju kaže premalo za- nimanja za smotrno odprav- ljanje oziroma preprečevanje neskladnosti tam, kjer manj- ka strokovnih kadrov. In teh v trebanjski občini ni na pre- tek: 5 z visokošolsko izobraz- bo in 9 z višjo ali strokovno izobrazbo. Da podjetja pre- malo skrbijo za kader, je najzgovornejši dokaz v tem, da štipendirajo le 7 študentov in 25 dijakov v srednjih šo- lah. S kadri gre trdo tudi za- tegadelj, ker marsikje še ni- so urejeni življenjski pogoji. Tako je tovarna šivalnih stro-jev izgubila ekonomista in vodjo tehničnega sektorja. O stanju je treba resno razm- sliti in ne biti preveč tog pri reševanju problemov.

Mladinska nedelja na Debencu

Minulo nedeljo so na De- bencu, znani izletniški postoj- niški nad Mirno na Dolenjs- kem, sprejeli v organizacijo ZMS nad 270 pionirjev, pred- vsem učencev zadnjega letni- ka osnovnih šol v trebanjski občini. Svečanost je bila na ploščadi blizu turistične koč- e, dobro obiskana. Cenijo, da je bilo v nedeljo v tem kraju nad 600 obiskovalcev, od teh najmanj štiri petine mladine. Prišli so mladi iz šol, vasi in delovnih organizacij iz vseh bližnjih in daljnjih krajev trebanjske občine. Tako je bila nedelja na Debencu, ki je bil ves zavrt v zastave, resnično mladinski praznik.

Po sprejemu novih članov v ZMS je bilo pri razglednem stolpu, visokem okoli 20 me- trov, strelsko tekmovanje za prehodni občinski pokal. Med devetimi moštvii iz šol, vasi in delovnih organizacij so s precejšnjo premočjo zmagali mladinci iz »Kemo-opreme« (Trebnje) in osvojili pokal. Na tekmovanju, ki se je za- vleklo do srede popoldneva, so se dobro izkazala vsa tek- movala moštva. Medtem je bil mladinski ples, na katerem so igrali godbenici iz Mokronoga. Nedeljskemu zborovanju so prisostvovali tudi taborniki, ki so pod šo- tori prenočili na Debencu.

Odgovornost pri uvajanju novih oblik sodelovanja

Konferenca nad 110 komunistov Kmetijskega gozdarskega posestva Kočevje, ki je bila minuli ponedeljek, je bila dobro pripravljena, saj je bil glavni namen: v luči predkongresne aktivnosti obravnati vse najvažnejše probleme gospodarjenja in skušati najti najboljše poti za reševanje le-teh. Izredno obsežno uvodno poročilo sekretarja je nudilo zadostno osnovo za bogato in plodno razpravo. Iz tega poročila povzemamo nekaj glavnih misli.

V primerjavi s preteklim letom je doslej proizvodnja v kmetijski panogi po vrednosti večja za 16,6 odst., v gozdarstvu pa za 10,7 odst.; v četrtnem letu je kmetijstvo doseglo 22 odst. letnega plana, gozdarstvo pa 23,2 odstotka. Realizacijo proizvodnje v kmetijstvu bodo predvsem ovirale nejasnosti na trgu oz. visoke cene goveda in telet za dopitavanje. Medtem ko je gozdarstvo v I. četrtnem letu ustvarilo za 55 milijonov boljši finančni rezultat kot v istem času lani, so negativna v kmetijstvu porasla za sedem milijonov. Glavni vzrok za to je problematična akumulativnost pitane živine.

Ko je sekretar govoril o sprejetem statutu, je poudaril pomembno vlogo samoupravnih organov, vendar je, žal, samoupravljanju v obratih posvečeno premalo pozornosti, kar daje slabo oceno komunistom, ki delajo na takem obratu. Tudi pri večjem številu članov organov upravljanja je opaziti premajhno zanimanje za sodelovanje, čemur je vsakakor vzrok premajhna razgledanost teh ljudi.

Govorec o družbenem standardu in osebnih dohodkih, je poudaril, da bo treba na tem področju storiti še marsikaj, čeprav si podjetje prizadeva zagotoviti čim boljše delovne in življenjske pogoje zaposlenih. Povprečni osebni dohodek, ki so znašali 1961. leta 24.000 din, so se lani dvignili na 31.000, s pravilnikom za tekoče leto pa so se

v glavnem niso primerna za družbeno proizvodnjo in z razvijanjem načrtne kooperacijske proizvodnje. Medtem ko bi za vključevanje površin v družbeno proizvodnjo bilo dobro le področje Kočevja in Fara, bi povsod drugod moralo priti do izraza solidno sodelovanje v taki proizvodnji, od katere bi imela korist KGP in kooperanti.

Na našem področju lahko o tej obliki sodelovanja govorimo le pri živinoreji: vprašanje je le, kako sodelovanje organizirati, ker so odkupne cene živine zelo nestalne. Poglobljeno in na daljše obdobje sklenjeno sodelovanje si lahko zamisljamo le tedaj, ko bodo cene na tržišču zagotovljene za daljši čas, kajti le tako bo kmet vnaprej vedel, prav tako kmetijska organizacija, da bo tržne viške solidno vnovčil, s kratkimi, da se mu bo sodelovanje splačalo.

Široke možnosti za sodelovanje tudi pri reji perutnine

Doslej so pri KGP že izdelali načrt in pogoje, kako bi posestvo sodelovalo z zasebnimi proizvajalci, to pa predvsem pri proizvodnji mleka, plemenskih telic, pitanih telet, mlade pitane živine, pitanju prašičev, vzreji sesnih pujskov. Za liter prodanega mleka dobi proizvajalec 30 do 50 din (2,6 do 4,6 odstotka maščobe). Sčasoma bi podjetje zamenjalo sedanje buše s kravami sivo rjave pasme; ki so boljše za mlečno proizvodnjo in proizvodnjo mesa. Prav tako bi potekalo sodelovanje na ostalih področjih, predvsem zato, da bi kmetu zagotovili večje dohodke in bi racionalneje izkoristili kmetijske površine. KGP opozarja še na novo obliko sodelovanja, na rejo perutnine. Znano je, da je pri nas v državnem merilu velika potrošnja telečjega mesa, a zelo majhna kokošjega in svinjskega v primerjavi z drugimi evropskimi državami in ZDA. S povečano potrošnjo kokošjega in svinjskega mesa bi se zmanjšalo pomanjkanje govejega mesa za okrog 34.200.000 kilogramov. Z drugimi besedami: tudi v naših krajih so

velike možnosti za sodelovanje zasebnih proizvajalcev s KGP pri vzreji perutnine.

Poleg vseh ugodnosti (dobava živine itd.) pa kooperacijska služba nudi proizvajalcem strokovne nasvete in razgovore o prehrani in negi plemenske živine. Podjetje bi jim omogočilo tudi odkup ostalih tržnih presežkov, seveda pod določenimi pogoji. Ne bi odkupilo vega, pač v želji, da bi se kmet usmeril v določeno proizvodnjo, t.j. s kakršno bo lahko ustvarjal tržne presežke, ki so za skupnost zanimivi.

Še več stikov z lastniki gozdov!

Openiti velja tudi sodelovanje v gozdarstvu, katerega glavni namen je načrtnije in strokovno gospodarjenje z gozdovi. Posestvo naših gospodarji z vsemi gozdovi na področju občin Kočevje in Ribnica ter deloma Vič-Rudnik in Grosuplje (družbenimi in zasebnimi). Doslej je sklenilo od okrog 7500 gozdnih posestnikov dolgoročno pogodbe 328 lastnikov ali 4,4 odstotka. Od 20.961 ha gozdov je vključenih z dolgoročnimi pogodbami 2119 ha ali 10,1 odstotek, od skupne blagovne proizvodnje 37.000 neto kub. m. pa je zajetih 7350 kub. m. ali 19,8 odstotka. Doslej je od vseh obratov dosegel največ uspeha GO Podpreska, ki je od 146 gozdnih posestnikov vključil v sodelovanje 120 lastnikov. Potreben je nenehen stik s posestniki, pravilno tolmačenje in iskanje ustreznih oblik sodelovanja, potem se lahko nadejamo uspeha.

Naloga pri podružbljanju kmetijske in gozdarske proizvodnje je odgovorna in težka. Potrebni bodo skupni naporji vseh strokovnjakov pri posestvu, predvsem pa komunistov, ki delajo na tem področju. »Vsi komunisti bi

KOČEVSKA RAZGLEDNICA

morali spoznati, kaj je kooperacija,« je poudaril v razpravi direktor KGP inž. Savo Vovk. To je pomembna družbeno-politična in ekonomska naloga, pomeni manjši pritisk na družbene fondne, saj s kooperacijo izkoriščamo tudi proizvodna sredstva zasebnih proizvajalcev. To pa lahko že prištejemo med sklope konference, namreč,

da je treba dosežani način gospodarjenja še razvijati, dvigati produktivnost in s tem standard zaposlenih, po drugi strani pa razvijati solidno sodelovanje z zasebnimi proizvajalci še pogumneje kot doslej, iskati vedno novih oblik, takih, ki bodo v korist posestvu, predvsem pa neposrednemu proizvajalcu — kooperantu. (vec)

Potepanje med prijatelji po Kočevskem

Pošteno je bilo, ko sem pred prvomajskimi prazniki z ostalimi polniki sedel v avto-bus in se odpeljal proti Suhi krajini in Kočevju. Praznično razpoloženje so napovedali mlaji, zastave in množica vozil na cesti, povečalo pa ga je petje in vriskanje, ki nas je spremljalo vse do Kočevja.

Pohitel sem proti Dolgi vasi, kjer sem pred NOB in med njo sodeloval s prijatelji Pojetovalne družine. Po toliko letih smo si spet stisnili roke!

Prvi maj je bil lep in sončen, gozdovi Mestnega vrha in Fridrihštajna pa so bili zarjavi v živo zeleno barvo. Kot pred leti sem tudi takrat na Kočevskem prvič slišal kukavico. Šel sem proti Kočevju in mimo tovarne ITAS, kjer sem videl velike tovarnjake. Ko sem zavil mimo nekdanjega muzeja (internata), sem se spomnil julijskih dni leta 1942. Tedaj smo kot italijanski ujetniki žalostni gledali skozi okenske špranje proti Rogu in gorečim okoliš-

kim vasem. Ze sem bil v Seškovem domu, v katerem je muzej NOB. Tovarišica Katica je obiskovalcem iz Kranjske »Iskrea« živaho pripovedovala o bojih na Kočevskem in nekdanjih razmerah v tem predelu domovine. Ko sem tudi sam ogledoval panoje z zgodovinskimi dokumenti, mi je marsikatera slika povedala, kaj vse smo morali preživeti v viharnih časih. Skoda, da se nismo mogli pozdraviti z Nežko, Francetom, Jožetom in Tonetom, zato pa je bilo prijetno kramljanje z Lenčko, ki je bila med NOB marljiva aktivistka. Postala je nekam zagrenjena; sōbica v kateri živi že od vojne, je zanjo preskromna.

V Dolgi vasi sem obiskal Novokovo Ančko in njeno družino. Med NOB sem prisostvoval njeni partizanski poroki, ki je bila v tiskarni Triglav. Sin Jožko, letošnji maturant, je našel v svoji materi lep zgled in je zelo aktiven. Zato se tudi ne strinja z ugotovitvami drugih, češ da se v Kočevju mlad

človek nima kam dati. Ob večerih smo pri Pojetovalnih kramljali o časih pred letom 1938 do danes. Spominjali smo se leta 1940, ko je Poje v počastitev prvega maja pogumno pogolal v zrak raketo. Ta človek je resnično nekaj preživel. Predvojni prebivalci so ga imeli na seznamu, da bi ga obesili, če bi prišli v Kočevje Nemci. Med vojno je bil gost v Pojetovl hiši med drugimi tudi pokojni Boris Kidrič. Tudi Maks in Minka sta vedela marsikaj povedati o preživetih časih. Maks je nekoč za las usel četnikom, Minki pa so Italijani pomagali (seveda nevede), da je hitreje opravila kurirsko dolžnost.

Prazniki so hitro minili. Poslovil sem se in se proti domu odpeljal z vlakom. Spremljala me je misel na Ribnico, Turjak, Loški potok in ostale kraje, ki sem jih spoznal med svojim bivanjem na Kočevskem. To so bili moji najlepši prvomajski prazniki po osvoboditvi.

Marjan Tratar — Učo

Samo nižji davki — to še ni dovolj!

Poseben poudarek je bil tako v referatu kakor tudi v razpravi da sodelovanju med posestvom in zasebnimi proizvajalci. Zasebni kmetijski proizvajalci imajo za kmetijsko proizvodnjo razpoložljivih 8913 ha površin, od tega pa je le 17 odst. (1521 ha) njej (območje občine Kočevje). Glavni del rastlinske proizvodnje se potroši kot re-produkcijski material, staled živine pa tudi stalno pada. (Po stanju živali leta 1962 pride 0,30 živalske enote na hektar obdelovalne zemlje in 0,5 ž na hektar kmetijskih površin). Kako skromno je zasebno kmetijstvo v občini, kaže podatek, da je narodni dohodek zasebnega kmetijstva v celotnem ND občine udeležen le s 8,1 odstotka. Skromen dohodek in omejena možnost za njegov dvig silijo prebivalce predvsem v oddaljenih krajih (Fara, Osilnica, Banjaloka), da si iščejo dodatnih zaslužkov ali pa se odseljujejo.

Naša skupnost si prizadeva zadržati zasebnega proizvajalca na njegovi zemlji, čemur je še prilagodila občinska davčna politika. Samo z znano davčno lastnico pa seveda vprašanje še ni rešeno. — Znātno vlogo naj bi v tem odigral KGP, delno z vključevanjem površin v lastno proizvodnjo (zemljišča

bi) dosegla prvo mesto. Sledila: Marija Šoš z 286 in Vladka Smole z 275. Člani so imeli v Crnomlju s tamkajšnjimi kegljaci izločitveno tekmo za vstop v consko ligo. Tekmovalo je po 8 tekmovalcev v 200 lučajih. Zmagalo je moštvo Kočevja s 6282 keglji pred Crnomljem s 6169 keglji. Imeli bodo še tri izločitvene tekme: dve v Kočevju in povratno v Crnomlju.

Drugo moštvo kegljačev Kočevja je igralo v Jaršah pri Ljubljani za prehodni pokal »August Del Bella«. Igrali so v ekipi 6 moč po 150 lučajev in podrli skupno 3273 kegljev. V ekipi je bil najboljši Smole z 586 keglji, sledili so mu Oto Deržek (572), Jože Maver (545) itd. A. A.

Spet živahen športni teden v Kočevju

Zopet je minil precej razgiban teden za kočevske športnike. Vse se je razvijalo v duhu raznih ligaskih tekem in prireditvev v počastitev dneva mladosti in Jugoslavanskih športnih iger.

Odbojka — V nedeljo je bila tekma II. republiške lige med TVD Partizan Kočevje in OK Kamnik. To srečanje so gostje iz Kamnika izbojevali v svojo korist s 3:1 (15:4, 15:2, 11:15 in 15:1). To je v petih kolih prvi poraz TVD Partizan Kočevje in že samo razmerje v setih kaže, da v tekmi nekaj ni bilo v redu. Prehitro je vse odpravljeno. Premalo je bilo borbenosti, kljub bodrenju številnih gledalcev.

Nogomet — Tudi nogometaši so imeli v gosteh enajstoričnice iz Ljubljane. Obe tekmi so dobili gostje: pri članih z 2:0 (0:0) in pri mladincih s 4:3 (2:2). Lahko trdimo, da sta bili obe moštvi enakovredni gostom, le da za domačine ni bilo dovolj sreče. Pri mladinski tekmi pa še sodnik ni bil kaj prid.

Košarka — Moštvo TVD Partizan Kočevje je igralo v prvenstveni tekmi v Ljubljani z moštvom Partizana Trnovo. Bili so to premočni nasprotniki, pa tudi fizično močnejši, in tako so naši fantje izgubili v štirih kolih prvo tekmo. Zmagal je TVD Partizan Trnovo s 47:28. To našim ni vzeło volje in se redno pripravljajo na 5. kolo, kjer jim bo nasprotnik TVD Lju-

bi) dosegla prvo mesto. Sledila: Marija Šoš z 286 in Vladka Smole z 275. Člani so imeli v Crnomlju s tamkajšnjimi kegljaci izločitveno tekmo za vstop v consko ligo. Tekmovalo je po 8 tekmovalcev v 200 lučajih. Zmagalo je moštvo Kočevja s 6282 keglji pred Crnomljem s 6169 keglji. Imeli bodo še tri izločitvene tekme: dve v Kočevju in povratno v Crnomlju.

Drugo moštvo kegljačev Kočevja je igralo v Jaršah pri Ljubljani za prehodni pokal »August Del Bella«. Igrali so v ekipi 6 moč po 150 lučajev in podrli skupno 3273 kegljev. V ekipi je bil najboljši Smole z 586 keglji, sledili so mu Oto Deržek (572), Jože Maver (545) itd. A. A.

Presenetila so dekleta, ki so nastopila prvič. Posebno je iznenadila Tončka Šcap, ki je z 292 keglji dosegla prvo mesto. Sledila: Marija Šoš z 286 in Vladka Smole z 275. Člani so imeli v Crnomlju s tamkajšnjimi kegljaci izločitveno tekmo za vstop v consko ligo. Tekmovalo je po 8 tekmovalcev v 200 lučajih. Zmagalo je moštvo Kočevja s 6282 keglji pred Crnomljem s 6169 keglji. Imeli bodo še tri izločitvene tekme: dve v Kočevju in povratno v Crnomlju.

V soboto so se spoprijeli v nogometu pionirji za prehodni pokal občinske skupščine Kočevje. To je bilo že tretje tovrstno vsakoletno srečanje, ki je postalo tradicionalno in privabi vedno na igrišče zelo veliko gledalcev. V finalu turnirja je zmagala enajstoričnica »Mirko Bračič A nad enajstoričnico »Jože Seško« z 1:0 in so uvrstila na 1. mesto pred enajstoričnico »Jože Seško« A ter »Jože Seško« B in »Mirko Bračič« B ter si priborila prehodni pokal.

A. A.

Boljša proizvodnja in izvoz — trajni nalogi

Gospodarske organizacije v kočevski občini so ene bolj, druge manj uspešno startale v letošnje poslovno leto. Tako so industrijska podjetja v prvem tromesečju dosegla za 54,4 odstotka višjo proizvodnjo kot v istem obdobju lani, fakturirana realizacija pa je večja za 43,4 odstotka. Če pogledamo po posameznih gospodarskih organizacijah, je slika takale: Rudnik je presegel lansko četrletno realizacijo za 20,4 odst., Itas za 120,4, Inkop za 37,2, Melamin za 58,5, Inles (obrat Kočevje) za 14,5, Tekstilana za 18,8 in Kočevski tisk za 4,1 odstotka.

S tem rezultatom bi morali biti zadovoljni, vendar moramo upoštevati povišanje cen, četrletne dosežke pa moramo primerjati tudi z letnim planom. S primerjanjem četrletne realizacije s planom bomo ugotovili, kolikšne so možnosti za izpolnitev sprejetih obveznosti, kje so možnosti, da bo plan dosežen in presežen, in kje ne, ter to, ali so možnosti, da bo celotni družbeni plan občine realiziran.

Celotno družbeno gospodarstvo je v prvem tromesečju doseglo 22,5 odst.

letnega plana fakturirane realizacije, in sicer industrija 23,6 odst., kmetijstvo 22,2, gozdarstvo 24,9, gradbeništvo 14,2, promet 22,2, trgovina 22,6, gostinstvo 20,3, obrt 23,7 in Komunala 24,4 odstotka. Industrija: Elektro 19,3 odstotka, Rudnik 30,9, Itas 28, Inkop 28,9, Melamin 12,5, Inles 21,4, Tekstilana 28,4 in Kočevski tisk 20,3 odstotka. Na odstopanje od letnega plana so prav gotovo vplivali številni vzroki objektivne in subjektivne narave. Pri Elektru npr pravijo, da je dosežen tako nizek rezultat zaradi zime, rezultat pa se vedno izboljša v drugem četrtnem letu. Rudnik je v prvem tromesečju dosegel zadovoljive rezultate. Ugodno je bilo predvsem to, da sta prodaja in proizvodnja potekala po planu. Problematična so le porabljena sredstva, ki hitreje naraščajo kot planovna realizacija. Itas je imei v tem času nekaj težav z uvozom nekaterih delov, zaradi česar so nekatera vozila ostala nekompletirana v zalogi, sicer pa so dosegli skoraj 30 odst. plačane realizacije. V prvem četrtnem letu tudi niso imeli uspeha z izvozom; sicer možnosti so, konkretnih zaključkov

pa še nimajo. V podjetju so letos predvidene večje investicije (gradnja proizvodne dvorane, nabava opreme itd.), vendar ni rešeno vprašanje kreditiranja. Skupne investicije v osnovna sredstva bi znašale 290 milijonov.

28,9 odst. fakturirane realizacije, 27,5 odst. vnovčene realiz. in 23,6 odst. neprodukta je INKOP dosegel s 4 procente manjšo zaposlenostjo, kot je bilo predvideno. Resen problem je v podjetju nabava reprodukcijskega materiala. Planirani izvoz v prvem tromesečju so dosegli, oviralo bi jih lahko le pomanjkanje reprodukcijskega materiala.

Izredno nizki so rezultati v kemični tovarni Melamin. Fakturirana realizacija je dosežena le z 12,5 odst., plačana z 9,4 in netoprodukt s 6,5 odst. ob 3,3 odstotka večjem številu zaposlenih, kot je bilo predvideno. Podjetje ne dela s polno zmogljivostjo; nastaja vprašanje, ali naj delajo z manjšo kapaciteto ali pa naj skušajo napraviti čim več in znižati cene na trgu, da bodo konkurenčni. Potrebno bi bilo tudi podrobneje obdelati tržišče in po-

Predstavljamo vam Loški potok

Po dolgi zimi je tudi v potokih vasi prišla pomlad. Vasi so se odele v zelenje, pomlad pa se je uveljavila tudi na polju in travnikih.

Loški potok je zaokrožena geografska celota, ki jo obdajajo gozdovi. Loški potok sestavljajo tele vasi: **Hrib**, ki sestavlja in gospodarski je kulturni in gospodarski center tega področja (tu imajo osemletko, krajevni urad, prosvetni dom s kino dvorano, kmetijsko zadrugo, zdravstveno postajo s stalnim zdravnikom, trgovski lokal, dve gostilni), **Travnik**, kjer je lesnopredelovalni obrat »Smreka«, ki zaposluje okrog 150 ljudi, ter **Retje, Mali Log, Segova in Srednja vas**.

Tu je včasih živelo več kot dva tisoč ljudi. Vojna pa je prebivalstvo zdesetkala. Preseljevanje v druge kraje je še sedaj precej močno. Saj se mladina, če izvzamemo »Smreko«, skoraj nima kje zaposliti, slabo rodovitna zemlja pa ne more nuditi eksistence. Loški potok je bil pred leti pravi rezervuar za gozdne delavce. Tudi danes se še precej Potočanov preživlja z delom v gozdu, vendar pa je njihovo število dosti manjše, kot je bilo pred vojno.

Kmetom sta poleg živine najpomembnejši vir preživljanja gozd in prevoz lesa. Skoraj vsak posestnik ima poleg obdelovalne zemlje tudi parcelo ali več gozda.

Po vojni se je tudi v teh krajih mnogo izboljšalo. To kaže že zunanja podoba vasi. Travnik, zavedna partizanska vas, ki je v zadnji vojni dala največ človeških in materialnih žrtev, je bila skoro do tal požgana. Z velikim trudom prebivalcev je vsa skoraj popolnoma obnovljena. Pa tudi v ostalih vaseh je viden napredek: pozidanih je nekaj novih hiš, precej pa je obnovljenih. Redka je hiša, kjer še ne bi imeli radija, imajo pa tudi še nekaj televizorjev, veliko mopedov, pa tudi nekaj osebnih avtomobilov. Ko že govorimo o standardu, ne smemo pozabiti na koruzne žgance, močnik in ječmenov kruh, ki so izginili z jedilnika.

Ribiči: v troboju in z obtežilnikom

Ribiška družina iz Ribnice je priredila 24. maja tekmovanje v troboju in z obtežilnikom. Tekmovalo je 30 ribičev, prisoten pa je bil tudi predstavnik Zveze ribiških društev iz Ljubljane. Ribiči so tekmovali v počastitev dneva mladosti. Med člani so dosegli naslednje rezultate: 1. Mišo Radonjič 160,26 točke, 2. Ljubo Cimbričević 149,3 točke, 3. Drago Češarek 144,2, med mladinci pa: 1. Stane Kersnič 128,5, 2. Rajko Bravlj 99,5, 3. Andrej Kersnič 80,4 točke. Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno.

Teh stvari ne pišemo zato, kot da bi hoteli prikazati, čes sedaj je v teh krajih paradiz. Ne! Ljudje so to, kar imajo, morali prisluziti s pridnim delom. Sicer so bili pridni tudi pred vojno, toda tedanji režim je onemogočil skoraj vsak napredek. Tudi sedaj ni še vse tako, kot bi želeli. Ljudje predvsem želijo, da bi imeli na občini še več

čeli graditi nov trgovski lokal, prav tako pa se turistični dom na Belih vodah. Turistični dom naj bi letos spravili pod streho. Z novim domom bo turistični pomen Loškega potoka zelo porasel in bo na široko odprli vrata turistom.

V kratkem nameravajo začeti z gradnjo ceste, ki bo povezovala Loški potok z Ložem. S potoške strani bodo

Ovisno od sredstev

Ko zasledujemo ustanavljanje krajevnih skupnosti, vedno znova naletimo na vprašanje financiranja njihovih dejavnosti, najsi bo to v večjih krajih ali v krajevnih skupnostih, kjer ni nikakršnih možnosti za ustanovitev servisnih dejavnosti. Tako tudi v Loškem potoku, kjer bo ena največjih skupnosti v ribniški občini, saj bo v njej živelo okrog 2.000 občanov.

Cepprav so poglavitni viri financiranja krajevnih skupnosti sredstva občine. Vsem jasno, da bodo glede na res velike potrebe precej majhna in bodo lahko zadostila le najnujnejšim zahtevam. V vsakem primeru pa bo treba iskati vire drugod. V Loškem potoku pravijo, da bi se moral v blagajno skupnosti stekati tudi del sredstev od odkupljenega lesa na tem področju in da bi KS, če bo le možno, upravljala s posebnimi SLP (vaške gmajne, pašniki ipd.). Radi bi pa tudi prišli do kake obrti (servisnih delavnic ne predvidevajo, ker bodo vezani na Ribnico), na primer krojaštva. Šivilj je v tem koncu dovolj, imajo večino tudi svoje stroje, povezati bi se le morale s kakim večjim podjetjem, ki bi organiziralo to dejavnost. Prostor bi tudi uredili ali pa bi ženske jemale delo na dom. Vsekakor misel, vredna premisleka.

Kakor povsod drugod so tudi tu velike komunalne potrebe. Najnujnejša je dograditev vodovoda (Hrib, Mali Log), pa tudi vaške poti do kraja uničene. Potočanje pravijo, da bi ne bilo napak, če bi Komunala prišla pogosteje naokrog in se pozanimala za njihove poti.

V kratkem se bodo v Loškem potoku spravili na statut krajevnih skupnosti, ki bo ustanovljena najkasneje do jeseni. Sicer pa, kakor je poudaril Alojz Čar, bo krajevna skupnost zaživela le, če bo denar, sicer bo mrtva, bo le izvoljen organ...

posluha za njihove potrebe, da bi tisto, kar je zapisano v občinskem družbenem planu o investicijah za ta predele, portalo meso in krlj. V Loškem potoku so začeli že pred leti graditi vodovod. Precejšen del Potočanov ima vodo, del pa še ne. Po družbenem planu naj bi v tem letu dokončno dogradili vodovod. S tem bo svodno vprašanje v teh krajih, kjer so bili do pred nekaj leti navezani samo na kapnico, trajno rešeno. Letos naj bi tudi začeli zgraditi odsek ceste od Hriba do Račne gore. Nova cesta bo precejšnjega gospodarskega pomena tako za Loški potok kot za Loško dolino.

To je samo bežen prikaz tega odmaknjenegega področja Dolenjske, od koder le poredko zaide v časopis kak glas. Naj zaključimo z ugotovitvijo, da živijo tu marljivi ljudje, doživljajo napredek. Zato bi bilo prav, ko bi večkrat slišali o njih!

KAREL ORAZEM

Pozdrav iz Ribnice na Dolenjskem (Foto: Drago Mohar, Ribnica)

Tovarniški list za obveščanje

Pri kombinatu lesne industrije INLES v Ribnici nameravajo pričeti izdajati tovarniško glasilo za obveščanje kolektiva. Ze nekoč prej so imeli podobno glasilo pri LIP, vendar je zamrlo. Kombinatom je razdeljen na šest oddeljenih obratov, zaposleni pa so z dogajanjem v podjetju slabo seznanjeni. To pomanjkljivost bo odpravil novi časopis, ki ga bodo ciklistiranega pričeli izdajati v prihodnjih mesecih. Različni samoupravni akti bodo tako prišli do slehernega zaposlenega, kar se doslej ni dogajalo.

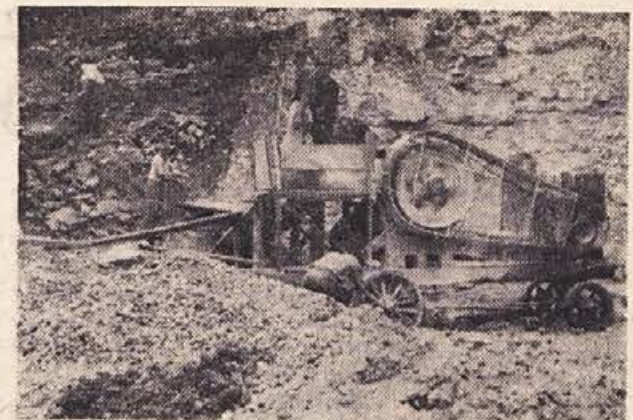
70 milijonov v zadržni hranilnici

Okrog 600 Potočanov, odraslih in otrok, vloga svoje prihranke v hranilnico kmetijske zadruge. Doslej so vloga narasle že na okrog sedemdeset milijonov dinarjev.

Kratke novice in drobiž iz Slemen

Slemenca predstavljata dvajset vasi v hribovih nad Sodraco proti Velikim Laščam in Karlovici. Po največji vasi Sv. Gregorju se ta predele imenuje tudi Gregorija. V Slemenih je najpomembnejša panoga živinoreja, saj so tu že pred vojno gojili plemensko živino (živinski sejni v Laščah), zdaj pa so se preusmerili večinoma v vzrejo mlade pitane živine. Zanimivo je tudi to, da v Slemenih rastejo nekateri rastline, ki jih v drugih bližnjih krajih ni.

Ker je zemlja tod hribovska, se pravi s kruhom skopa, lahko kmetje od pridelkov prodajo le krompir; navadno dobro obrodi tudi sadje, kostonja pa je tu kot le malokje. Ljudje se le ne morejo sprijazniti z mislijo na sožitje z divjadjo, ki je vedno več. Posebno ljudje protestirajo proti mrhovišču, ki ga je LD Zlebič napravila nedaleč od starega ortneškega gradu, se pravi precej bližje naselju. Tako jim medvedje in druga divjad vsako leto

ČE HOČEMO IMETI DOBRE CESTE, je treba nadrobno veliko kamna.

Cestariji pravijo, da ni vseeno, kdaj posipajo cesto, pa tudi ne, s kakšnim gramozom. Pravilno mora biti namlet in pravilno posipano. Tudi cestariji (Cestno podjetje Novo mesto) v Loškem potoku so stvar sami vzeli v roke in gramoz je res lep, kakor treba. Ko ga bo dovolj, pa na cesto z njim. Cesta je tem krajem edina vez s svetom, zato mora biti dobra. In tudi je.

Slemenca predstavljata dvajset vasi v hribovih nad Sodraco proti Velikim Laščam in Karlovici. Po največji vasi Sv. Gregorju se ta predele imenuje tudi Gregorija. V Slemenih je najpomembnejša panoga živinoreja, saj so tu že pred vojno gojili plemensko živino (živinski sejni v Laščah), zdaj pa so se preusmerili večinoma v vzrejo mlade pitane živine. Zanimivo je tudi to, da v Slemenih rastejo nekateri rastline, ki jih v drugih bližnjih krajih ni.

del bodo opravili prostovoljno; prvo uradniško so že napravili člani prosvetnega društva Slemenca. Kljub oddaljenosti je v Gregoriji mlado razvito prosvetno-kulturno delo. Za to vestno skrbijo številni člani društva, ki vsako leto pripravijo najmanj tri predstave. Tako so pred kratkim ponovno uprizorili igro Koroški tihotapel, za naprej pa prav gotovo spet kaj pripravljajo. Njihov pevski oktet je že pred leti nastopil na ribniškem festivalu.

O čem so razpravljali sindikati v Ribnici

Pogovor teče o standardu. O tem, kar prizadeva slehernega. Proizvodnja, norme, nagajevanje, pravilnost razdelitve dohoda, ki jih ustvarja kolektiv, pa minimalni osebni dohodek 25.000 din. Kako pa s prehodom na 42-urni delavnik? Kako povečati proizvodnjo, da bo ta prehod mogoč brez pretresaljev. In pri vsem tem: kakšna je vloga sindikata pri reševanju teh vprašanj, o katerih je tekla beseda na V. kongresu ZSJ?

Na nedavni razširjeni seji plenuma ObSS v Ribnici so udeleženci najprej poslušali strnjeno poročilo o delu, poteku in sklepih V. kongresa ZSJ, ki ga je podal ribniški delegat na kongresu tov. Janez Bojc. S svojimi izvajanjmi je skušal prikazati najpomembnejše ugotovitve in sklepe tega zgodovinskega kongresa.

Lahko bi rekli, da je bila razprava na plenumu v zdušju pokongresne dejavnosti. V gospodarskih organizacijah potekajo razprave o povečanju osebnih dohodkov, ki so pogojeni z večjo storilnostjo in obvladanjem delovnega mesta ter zmanjšanjem materialnih stroškov. V sinlesu, največjem podjetju v občini, že delajo v tej smeri in so že naredili premik za izboljšanje standarda zaposlenih. Podobno je tudi v ostalih gospodarskih organizacijah.

Freden bodo mčeli ureničevati prehod na skrajšanje delavnika, bodo morali odpraviti med drugim pomanjkanje kvalificiranih delavcev. Sicer intenzivno vnašajo mlade strokovne delavce, njihovo število pa še ne dohaja rasti povečane dejavnosti podjetja. S prehodom na 42-urni delavnik bodo težave v gradbeništvu, kmetijstvu in gozdarstvu, ker imajo te panoge značaj sezonske dejavnosti. Tudi v trgovini in gostinstvu se ne veče, kako in kdaj bodo začeli z uvajanjem skrajšanega delavnika. Čas pa hiti. Prav v teh gospodarskih organizacijah bodo morale sindikalne podružnice skupno z organi upravljanja še posebno skrbno analizirati in iskati rešitve, da se v doglednem času uvede skrajšan delavnik tudi v teh gospodarskih dejavnostih.

Na plenumu je bila poudarjena važnost tesnega sodelovanja sindikalne podružnice z vodstvi podjetij, organi upravljanja in političnimi organizacijami. Saj so naloge, katere morajo reševati (nagajevanje, skrajšanje delovnega časa itd.), kompleksne in zahtevajo vse. Gradivo V. kongresa ZSJ nudi obilo koristnih napotkov za delo.

Na kraju so se pogovorili tudi o pripravah na bližnje volitve delavskih svetov in ostalih organov upravljanja (volitve morajo biti izvršene do 16. junija) in o kadrovanju novih članov delavskega samoupravljanja.

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

komisija za prodajo osnovnih sredstev proda NA JAVNI LICITACIJI naslednja osnovna sredstva:

1. dve motorni kolesi znamke »Java« v nevoznem stanju;
2. pet pisalnih strojev različnih znamk, rabljenih.

Licitacija bo v prostorih občinske skupščine RIBNICA 15. junija 1964 ob 8. uri.

Prednost pri nakupu imajo gospodarske in družbeno-politične organizacije, če pa med temi ne bo zainteresentov, se eno uro po objavi licitacij osnovna sredstva prodajo zasebnim interesentom.

skrbeti za večji izvoz, ki je bil doslej v primerjavi s planom minimalen.

Dosedanji rezultati obrata Inles v Kočevju kažejo, da bodo lahko izpolnili letni plan, problematična je le nabava surovin. Po razdelitvi so ga dobili namesto predvidenih 61.500 m³ le 54.000 kub. metrov.

Kakor ponekod drugod je čutili porast stroškov tudi pri Tekstilani. Sicer pa proizvodnja poteka v redu in je v primerjavi s istim obdobjem lanskega leta za 8 odst. višja. — Na razmeroma slab rezultat (20,3 odst. fakturirane realizacije, 24,7 odst. vnovčene in 20,6 odst. netoprodukta) pri ČZP Kočevski tisk je vplivalo predvsem pomanjkanje strokovnih delavcev v knjigotiskarski strojnici. Sploh ima podjetje silno velike težave s kadri, ki si jih skušajo vzgojiti sami (imajo veliko vajencev), vendar so prvi kmalu po končani učni dobi odšli k vojakom.

Osnovna kmetijska dejavnost (KGP) je živinoreja in proizvodnja mlečnih izdelkov. Stanje v živinoreji pa je precej kritično. Planirana proizvodnja mlade pitane živine je usmerjena v izvoz, kjer se čuti izredna konjunktura in porast cen. Podjetje zaradi politike cen močno izgublja na rentabilnosti

(na domačem trgu utrpel podjetje pri prodaji svinj v primerjavi z izvozom 30 do 50 din pri kilogramu, pri vsakem litru mleka, prodanega na lokalnem trgu, pa zgube 15 dinarjev).

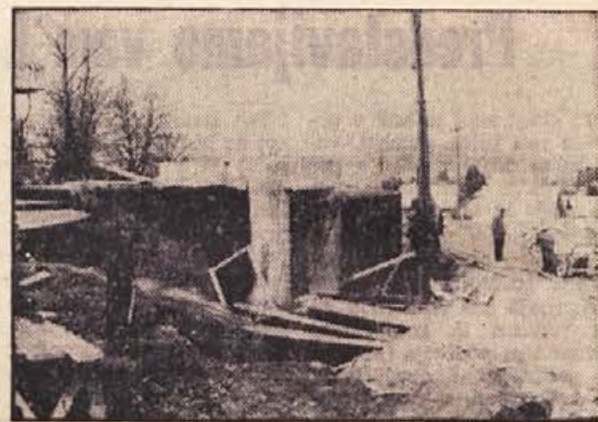
18 Odstotkov izvoznega plana

V prvem tromesečju je bil izvozni plan dosežen z 18 odstotki, to je 375.391 dolarjev. Industrija je realizirala 17,4 odst. izvoza; plan sta izpolnili podjetji Inkop (25,5) in Inles (33,2), Melamin je izvozilo za 17.000 dolarjev (3,5 odst.), KGP je izvozilo za 60.309 dolarjev (17,4 odst. plana), Avto pa za 72.096 dolarjev (21,2 odst.). Z aprilom je izpolnjenega 23,2 odst. plana izvoza (482.679 dolarjev).

Gibanje gospodarstva v prvem tromesečju je pred nekaj dnevi obravnaval zbor delovnih skupnosti občinske skupščine. Razen tega so obravnavali tudi realizacijo proračuna v tem obdobju. Ugotovili so, da so bili dohodki v 1. tromesečju realizirani z 29 odst. (93.670.000 din), izdatki pa z 29,3 odst. (94.687.000 din). Problematični so proračunski dohodki državnih organov in ostali dohodki v višini 42 milijonov, doseženi pa so bili le v višini 1.193.000 din, zato je potrebno, da 6 odst. omejitev proračunskih izdatkov velja še za naprej.

Na seji so sprejeli tudi več sklepov, ki naj bi pripomogli k boljšemu in hitrejšemu izpolnjevanju letnih planskih nalog. Tako naj gospodarske organizacije analizirajo vse pogoje, ki so doslej kakorkoli ovirali proizvodnjo. Sem bi uvrstili organizacijo proizvodnje in režije, odpravo ozkih grl, proučevanje stroškov, ki ponekod nesorazmerno naraščajo, izpolnitev sistema razdeljevanja osebnih dohodkov itd. Ukrepov za odpravo pomanjkljivosti in težav ne gre zavlačevati, češ da se bo že uredilo. Tudi čakanje na izboljšanje situacije na trgu, ureditev dobave reprodukcijskega materiala ipd. lahko podjetja privede le v krizo. Podjetja naj uvedejo dobro evidenco o izkoriščanju strojnih kapacitet ter prouče možnosti večje izkoriščenosti z dodatnimi manjšimi investicijami. Cim prej je treba preiti na delo v več izmenah. Podjetja, ki zastajajo v izvozu, naj v naslednjih mesecih izkoristijo prav vse možnosti, da bi dosegla plan. Se vedno pa ostajajo v ospredju vprašanja družbenega standarda, minimalnih osebnih dohodkov ter prehoda na skrajšan delovni čas. Da bi temu zadostili, je treba najprej rešiti probleme, ki izvirajo iz materialne osnove, te pa bo mogoče rešiti le z izkoriščanjem vseh možnosti z boljšim gospodarjenjem. (fg)

Šport skozi drobnogled občanov

Pretežni del Novega mesta bo poslej napajal prostoren rezervoar, ki ga dokončujejo na Grmu. V njem bo lahko hkrati 400 kubičnih metrov vode.

Novo mesto prav gotovo ni več mesto množičnega športa, vsaj v takem pomenu besede ne kot v prvih povojnih letih. Od takrat se je marsikaj spremenilo; tako se je število igrišč in ostalih športnih objektov povečevalo, število športnikov pa je upadalo. Zdaj imamo ustrezne objekte, ki so vredni nad 150 milijonov dinarjev, nasproti temu pa neprimerno malo aktivnih športnikov.

Prav to nesorazmerje, ki je danes najbolj zaskrbljujoče, je privedlo odgovorne tovaršice do resnega razmišljanja. Nihče si ni znal sam pomagati, vedel pa je, da vodi tako stanje v propad. To pomeni, da bi šport zlagoma zakrnel, česar pa Novo mesto gotovo ne zasluži.

Resnejši pomenki o teh vprašanjih so bili na javni tribuni občanov (22. maja), ki jo je sklical občinski odbor SZDL Novo mesto v sodelovanju s telesnovzgojnim organizacijami. Na dnevni red postavljena tema je bila zanimiva in so pričakovali, da bo temu primeren tudi odziv občanov. Posebej so povabili okoli 100 ljudi, toda ko so ugotavljali udeležbo, so jih našteali — reci in piši — nekaj nad 30! Dejansko so se tukaj srečali obratni, ki se sicer srečujejo v javnem življenju, in tako tribuna ni

povsem dosegla namena. Bil je celo vtis, da se je zbral k seji upravni odbor TVD Partizan pomnožen z nekaterimi predstavniki javnega življenja...

Prav gotovo se je pričela uležba odražala tudi v razpravi, ki je bila sicer izčrpna, vendar je v njej sodelovalo premalo ljudi. Uvodoma so o problemih telesne vzgoje govorili: Marjan Potrč, Jože Malič in Lojze Serini.

Marjan Potrč je med naštevanjem težav, v katere je zabredlo telesnovzgojno društvo Partizan, omenil, da je možno v Novem mestu gojiti le še kvalitativno tekmovalno šport, pa še tem se v danih možnostih ne obeta kaj prida napredek. Najtežje je s sredstvi, kadrom in naraščanjem. Odbojkarji na primer tekmujejo danes še vedno v istem sestavu kot pred leti, ko so nastopali v najvišjem, zvez-

nem razredu. Zalostno je gledati, kako so športni objekti čedalje bolj neizkoriščeni. Pomanjkanje sredstev pa je sprožilo resen problem, kako postopati v bodoče, ker kadri uhajajo. Podobno je razpravljali tudi Janko Petrič in omenil težave košarkarjev, ki so v zadnjem času začeli marljivo delati. Jože Malič je načel vprašanje upravljanja športnih objektov v Novem mestu in poudaril, da so temu vprašanju v preteklih letih posvečali premajhno pozornost. Organi, ki jim je bilo poverjeno upravljanje, so večkrat zanemarili finančno vprašanje. Zdaj bi morali razmišljati o takem načinu

posvečati večjo pozornost kot doslej. Bivši sokolski dom je skoraj dotrajan, ohranili pa bi ga edinele v skupni akciji za sredstva. Kopalnice kot osnovo vodnega športa pa je treba primerno urediti. Slednjic bi bilo prav, da bi se o vseh teh in podobnih vprašanjih pogovorili tudi odborniki občinske skupščine na eni izmed svojih sej. Prav zato lahko imenujemo to tribuno pripravo za tako sejo.

I. Z.

NOVOMEŠKA KOMUNA

rešitve, da bo organ, ki mu bo poverjeno upravljanje, lahko opravljal svoje naloge, ne da bi ga dušilo pomanjkanje sredstev. Alojz Serini je dejal, da velja novomeška občina za slabo razvito telesnovzgojno področje, naktar so ostali menili, da bi morali vprašanje presteti tudi s te strani. Slej ko prej se bo treba odločiti za eno športno društvo v Novem mestu, to pa naj združuje vse tiste panoge, za katere je največje zanimanje. Neizvedljivo bi bila organizacija športne dejavnosti znatno koristila. Potrebovali bi na primer manj strokovnega kadra, ker zdaj spričo pomanjkanja tega tarnamo, da ne gre. Več razpravljavcev se je ogrlo za misel, da bi skrb za posamezne tekmovalne športe prevzela delovne organizacije, pri čemer je predvsem mišljena skrb za financiranje.

Veliko govora je bilo o pospeševanju športa nasploh, pri čemer so posamezniki omenjali tudi športne dejavnosti v gospodarskih organizacijah kot važno sestavino rekreacije.

Glede na to, da bi bili športni objekti v Novem mestu lahko bolj izkoriščeni, so na tribuni opozorili na nekaj vprašanj, ki jim gre

Novomeški vodovod postaja premajhen

Zgrajitev industrijskih in drugih objektov v novomeški občini narekuje pristojnim organom, da smotno in hitro rešujejo vprašanje preskrbe s pitno vodo.

V Bršljinu, ki neutegoma raste, bodo morali urediti nov vodovod, ali pa povečati pritisk v obstoječem vodovodu. Novi vodovod bi lahko speljali z Grma prek rezervarja na Marofu. Ureditev bršlinskega vodovoda je v načrtu, stroški pa bi znašali od 25 do 30 milijonov dinarjev. Večje potrebe po pitni vodi so nastale tudi na Kočeljevem hribu in še v katerem predelu Novega mesta.

Očitno je, da je bilo obstoječe novomeško vodovodno omrežje projektirano brez upoštevanja urbanističnega načrta. O tem se ni potreba posebej prepričevati, saj je kazno, da v predelih, ki naj hitreje rastejo, pitne vode najbolj primanjkuje. Zato bodo predvidoma pri ureditvi tega vprašanja večji stroški, kot bi sicer bili.

Studij in ureditev zahteva tudi vodovod v Dolenjskih Toplicah. Sedanje začetje ne ustreza več, ker voda ni uporabna, zato bo treba polskati nov izvir. Občinska skupščina v Novem mestu je naročila, naj strokovnjaki ugotovijo, če bi prišla za novi zajetji v poštev izvira na Obrhu in v Gabrju pri Soteski. Vprašanje preskrbe s pitno vodo je pereče, zlasti še, ker je kraj v Dolenjskih Toplicah precej zdraviliški.

Ureditev zahtevajo tudi nekateri vaški vodovodi, predvsem v Gabrjah in Karteljevem, oziroma, na Hmeljčiču. Oba sta bila zgrajena leta 1932, ker pa sta bila slabo vzdrževana, sta že izrabljena. V Gabrjah je bil vodovod med vojno močno poškodovan, potreben je temeljitega popravila in razširitve. Čeprav nekateri menijo, da bi bilo boljše urediti izlivko (javno pipo), pa je spričo tega, da ima pitno vodo v hišah šele šest gospodinjstev, pametneje napeljati cevovode v vsako hišo. Vodovod v Hmeljčiču ni bil vzdrževan, odkar so ga uredili. Od 1958 mu je bil pripojen tudi karteljevski vodovod, ki so ga zgradili za potrebe mladinskih delovnih brigad. Menijo, da bo treba tu izmenjati cevi, ker niso več odporne proti rjavenju.

Take so torej potrebe. Zdaj

pa poglejmo, kakšne so možnosti!

Mestni vodovod in deset podeželskih (vaških) vodovodov vzdržuje komunalno podjetje »Vodovode« iz Novega mesta. Razen tega prispeva podjetje svoja sredstva za nove gradnje. Teh sredstev pa se ne nabere toliko, da bi podjetje lahko rešilo vsa pristojna vprašanja. Za zdaj pomaga še občinska skupščina. Njeni prispevki pa so vsako leto manjši. To bo trajalo še nekaj časa. Podjetje »Vodovode« zato računa na večje razumevanje občanov, zlasti tistih interesentov, ki želijo imeti pitno vodo iz vodovoda. To kljub temu, da se je od 1. januarja letos povečala vodarina. Znesek vodarine je namreč še vedno premajhen, da bi bilo možno kriti vsaj najnujnejše potrebe. Razen tega ima podjetje precej opraviti z inšpekcijsko službo, ker je prevzelo v upravljanje nekaj zelo neurejenih vodovodov. Samo lani je dalo za ureditev vodovodnih naprav več kot 1 milijon dinarjev.

Po prazniku v Dol. Toplicah

24. maja so v Dol. Toplicah že enajstič v spomin na leto 1942, ko so se zaradi partizanskega pritiska umaknili italijanski okupatorski vojniki, praznovali krajevni praznik. Na predvečer, 23. maja, je bila prirejena slavnostna akademija. Straška godba na pihala je za uvod zaigrala državno himno, predsednik organizacije ZB Tone Strniša pa je nato v slavnostnem govoru orisal pomen krajevnega praznika ter obudil spomin na dni, katerim je posvečen. V nadaljevanju programa so sodelovali: pevski zbor Dušan Jereb iz Novega mesta, recitatorji iz topliške osnovne šole in godba na pihala. Prebivalstvo in gostje iz zdravilišča, ki so dvorano napolnili, so izvajalce nagradili s ploskanjem.

V nedeljo, 24. maja dopoldne, je bila v veliki dvorani slavnostna seja vseh družbenih organizacij. Udeležili so se je predstavniki vseh vasi s področja KS Dol. Toplice. Po seji so delegacije odnesle vence k vsem spomenikom padlim in k spominskim obeležjem na področju KS Dol. Toplice.

Novomeški vajenci v tiskarni DELO

Ko smo pri pouku obravnavali časopisno slovenščino, je padla beseda tudi o novinarstvu. Vajenci so želeli kaj več zvedeti o tem poklicu in kako nastane časopis. Ko smo pred dnevi obiskali ljubljansko Dramo, se je skupina vajencev odločila, da si ogleda tudi tiskarno »Delo«. Tedaj so pravkar tiskali »Mladino«. Povedali so, da tiskajo tukaj tudi Dolenjski list. Vse drugače je kot tedaj, ko se je tiskalo v partizanski tiskarni Triglav v kočevskih gozdovih. Takrat so posamezne črke komaj vezali v besede, medtem ko danes vse potrebno opravi stroj. To je neprimerno hitroše.

MLADINA V BRIGADAH

Mladina novomeške občine bo letos sodelovala na zveznih, okrajnih in krajevnih delovnih akcijah. Na zvezno akcijo — na jadransko magistralo — bo odšlo v avgustu, septembru in oktobru iz novomeške občine okoli 30 brigadirjev. V poletnih mesecih bo odšla večja skupina brigadirjev na okrajno akcijo na cesto Metlika — Crnomelj, okrog 100 brigadirjev pa se bo udeležilo delovnih akcij v posameznih krajih. Zanimanje za delovne akcije še nikoli ni bilo tolikšno kot letos.

USPEŠEN ZAKLJUČEK JPI V KRANJU

Druga republiška nagrada za osnovno šolo Katje Rupena

V Kranju je bilo v nedeljo, 24. maja, uspešno zaključeno dveletno obdobje Jugoslovanskih pionirskih iger pod geslom »Tehnično kulturo mladim«. Ob navzočnosti podpredsednika glavnega odbora SZDL Slovenije dr. Joža Vilfana in drugih predstavnikov oblasti in Ljudske tehnike so razglasili rezultate dveletne dejavnosti v šolah in organizacijah Ljudske tehnike. Drugo republiško nagrado je poleg okrajne diplome prejela osnovna šola Katje Rupena iz Novega mesta, okrajne diplome pa osnovne šole v Žužemberku, Trebnjem, Me-

tliki, Ormožju in na Mirni. V Ljubljani je bilo tekmovanje slovenskih modelarjev. Novomeška mladina Janez Penca in Martin Brudar sta postala republiška prvaka, in sicer prvi z jadranskim modelom A-1, ki mu je prinesel 560 točk, drugi pa z modelom A-2, s katerim je dosegel 577 točk.

O uspešnem dveletnem obdobju JPI in LT je govorila tudi razstava, na kateri so pokazali svoje izdelke tudi pionirji iz Novega mesta, Žužemberka, Trebnjega, Metlike in Ormožja.

Manjan Tratar

Šentjernejska krajevna skupnost

Na nedavnem skupnem sestanku komunistov obeh osnovnih organizacij in odbora krajevnih organizacij SZDL so razpravljali o bodoči krajevni skupnosti. Ugotovili so, da je minilo pravzaprav že precej časa, kar je bil ustanovljen iniciativni odbor za ustanovitev take skupnosti. Žal pa je samo pri tem ostalo. Na skupnem sestanku so se zavzeli, da začno takoj s temeljitimi pripravami, da bi krajevno skupnost zares tudi ustanovili.

Hkrati so razpravljali o kmetijskih in gozdarskih vprašanjih. Na razna vprašanja s tega področja so odgovarjali kmetijski in gozdarski strokovnjaki iz Novega mesta.

Kaže, da je taka praksa v delu političnih organizacij dobra in bi se je lahko še marsikje poslužili. Uporabljati bi jo morali zlasti povsod tam, kjer želijo občani konkretne odgovore na različna vprašanja.

Sd.

Novomeška kronika

Do nedavnega so bile oglašne deske po mestu le še kup trilega lesa, zato pomenijo nove, lične in dokaj trdne oglašne deske, ki jih je pred kratkim namestila Komunalna uprava, lepo pridobitev, ki so je veseli vsi občani.

Sprehajališče za Loko je bilo že od nekdaj v Novem mestu zelo priljubljeno zatočišče meščanov, ki si žele po delu mirnega sprehoda, zadnja leta pa je zaradi novih športnih objektov toliko bolj obiskano. Da bi bili vsaj tu ljudje varni pred motornimi vozili, je že pred leti bivši mestni ljudski odbor postavil napisne deske, ki so opozarjale, da je tod prepovedan

promet z vsemi vozili, pa tudi za kolezarje. Žal pa tega mnogi ne upoštevajo! Za kolezarje, ki vozijo s primerno hitrostjo, še ne bi nihče nič rekli, pritožujejo pa se ljudje nad nekaterimi mopedisti, dvučelnicami z največjo možno brzino, ki ogrožajo varnost sprehajalcev, mimo tega pa povzročajo neznanjski hrup. Ali je kakšna možnost za zaščito sprehajalcev?

Ni dolgo tega, kar so začeli na Glavnem trgu tik postopja Medobčinske zavarovalnice prodajati slučke. Ljubljanske mlekarne so tu postavile svoj poseben hladilnik, ob katerem je videti vedno dovolj odjemalcev. Letos imajo slučke isto ceno kot lani, 35 din.

Na ponedeljkovi tržnici so gospodinjke lahko dobile vso zelenjavo, ki jo je v tem času mogoče dobiti, razen tega pa je bil dokaj velik promet z velikimi cekarji, denarnicami, čistilnim sredstvom zoper madeže in obutvijo iz plastične mase. Zadržne čase prihajajo na novomeški trg spet prodajalci okrasov in je videti, da se jim splača priti. Naprodaj so bila sledeča živila: špinača na merico po 40 din, solata berivka na merico po 50 din, solata v glavcah po 30 din, redkev v šopkih po 20 din, krompir po 45 din kg, šopki nove čebule po 40 din, sadrke paradižnika po 12 din, sadrke paprike po 5 din, jaleca po 30 din in mleko po 70 din liter. Prve domače češnje so veljale 250 din kg.

Gibanje prebivalstva: rodili sta: Mirjana Gerdovc iz Ulice Majde Šile 14 — Alenko, Ida Cecilija iz Ulice Majde Šile 16 — Anomario. — Porok ta teden v mestu ni bilo. — Umrl je: Edvard Rubčić, ključavničar s Prešernovega trga 15, star 53 let.

V PONEDELJEK ZJUTRAJ POD NOVOMEŠKO TRŽNICO

VEČ RAZUMEVANJA ZA TELESNO KULTURO!

Tokrat smo obiskali delegatko za bližnji občni zbor Zveze za telesno kulturo Slovenije tov. Majda Slijepevič kar na domu. Na mizi je imela polno tabel in je skupno z možem izpravljala dosežene rezultate občinskega šolskega mnogoboja (tek, krogla, skok v daljino, plezanje po vrvi in preskok čez kozo). Tako je se pohvalila, da sta najboljša Stefka Fortun in Viktor Lozar, ki bosta zastopala šolo na medobčinskem prvenstvu.

Majda je bila izvoljena na letni konferenci letos in bo zastopala Belo krajino na občnem zboru Zveze za telesno kulturo Slovenije junija. Iz njene telesnovzgojne dejavnosti smo povzeli: Ze od otroških let se ukvarja s telovadbo. Vključena je bila v vrste »Sokol« v Novem mestu. 1953 je končala srednjo fizikalno šolo v Ljubljani. Leta 1948 je sodelovala na zletu v Pragi. V otrodni telovadbi je dosegla

največji uspeh, ko je 1949 zasedla odlično drugo mesto na republiškem prvenstvu v vajah na orodju. Za TVD Partizan Novo mesto je večkrat tekmovala tudi v državnem merilu. Sedaj je v službi v Crnomlju in poučuje telovadbo na osemletki. Poleg svojega rednega dela je vidimo na vseh tekmovalnih v lahki atletiki in zimskih športih. Ze vrsto let uspešno vodi oddelke mladink pri TVD Partizan Crnomelj in je tudi članica UO TVD Partizan. Uspešno vodi šolsko športno društvo Franc Rozman — Stane na osemletki. Ker se ukvarja s telesno kulturo že 27 let, smo ji zastavili tri vprašanja:

— Kako vodstvo šole skrbi za razvoj telesne kulture?

— Preveč je vzrokov, ki vplivajo na nezadostno podporo in razumevanje za telesno vzgojo v šolah. Tako je to delo odvisno predvsem od čista odgovornosti in veselja do

deja tistega, ki poučuje ta predmet. Ker so denarna sredstva šol majhna, se pač borimo med seboj — vsak po svojih nagajih. Morda bi dobili več podpore v šolskem zboru, če bi bila možna prevzgoja miselnosti posameznikov. Pri nas se namreč smatra, da predmet telesne vzgoje ni enakovreden ostalim. Članj zboru nam že v večji meri pomagajo pri izvedbi športnih dni. — Jesele jih tudi uspeh svojega razreda. Na splošno pa je telesna vzgoja na šolah je pastorka, ki so ji odmerjena zelo skromna sredstva za njeno dejavnost.

— Kako vam je uspelo organizirati prvo šolsko športno društvo v Beli krajini?

— Na podlagi priporočil o ustanovitvi športnih društev na šolah smo tudi mi ustanovili šolsko športno društvo »Franc Rozman — Stane«. Tako je se pojavile težave. Učenci imajo različne želje — mi pa ne moremo zadovoljiti njihovim željam. V zboru nimamo ljudi, ki bi bili sposobni sprejeti trenerstvo različnih panog. Tako smo organizirali sekcije, ki imajo pogoje za delo. Rokometno mesto je sprejela Anica Bauman, profesorica in ak-

stane na delo na tem področju. Če delajo, imajo radi plačilo. Vodnik in trener na športnem področju pa lahko pričakuje le priznanje od učencev, grajo pa od vseh drugih, po navadi tudi od tistih, ki znajo samo kritizirati, pomagati pa niso pripravljeni.

— Kaj mislite o razvoju telesne kulture v naši komunij?

— Dokler ne bo rešen problem kadrov, sredstev, gradnje in vzdrževanja igrišč oz. vseh športnih objektov na področju naše komunije, nimam dosti upanja na napredek telesne kulture.

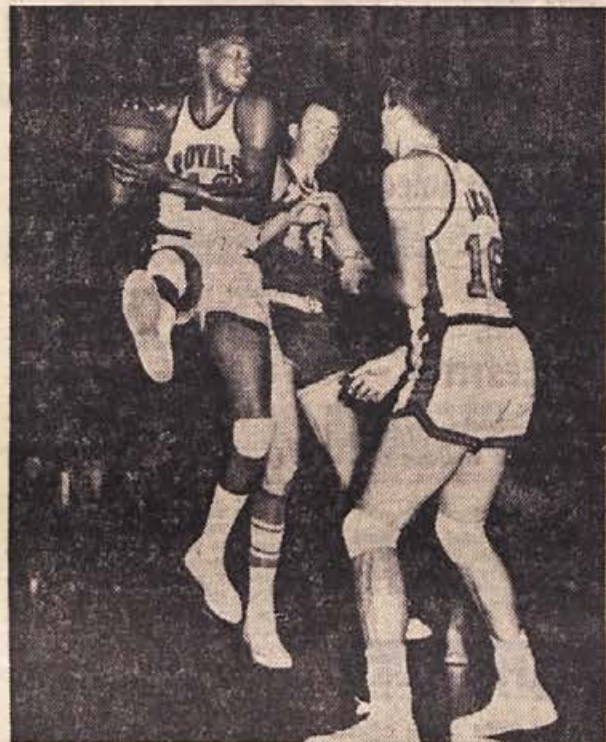
Predvsem bi morala biti nastavljena oseba pri občinski zvezi za telesno kulturo, ki bi usklajevala, organizirala in delala izključno na področju dviga telesne kulture. Imela bi dovolj dela, morda še preveč.

In na kraju razgovora smo ji zastavili še tradicionalno vprašanje:

— Vaša osebna želja — seveda v telesni kulturi?

— Moja želja je, da bi se prevzgojili ljudje, ki so mišljenja, da telesna vzgoja služi samo užitkom posameznika; da bi se omogočilo kvalitetno poučevanje telesne vzgoje v vseh šolah po predmetniku; da bi se telovadne ure v šoli ločile po spolih; da bi obstoječe objekte redno vzdrževali. Vsaka šola naj ima telovadni prostor.

Upamo, da se bodo njene želje uresničile, saj je v 7-letnem perspektivnem planu vse to tudi predvideno.

4. in 5. junija, vsakih ob 20. uri, bo nastopilo v Ljubljani v športnem parku inž. S. Bloudka izbrano moštvo ameriških profesionalnih košarkarjev proti košarkarjem Olimpije. Prireditvev bo imela propagandni pomen, prav gotovo pa bo poseben užitek gledati najboljšega igralca te zanimive športne panoge med nami. Moštvo ljubljanske Olimpije bodo tokrat okrepili še z nekaterimi igralci drugih društev. — Priporočamo obisk tekem prihodnji teden v Ljubljani!

Zadnje spomladansko gostovanje odbojkarjev

Tokrat so naši odbojkarji odigrali zadnji spomladanski tekmi: v Slovenski Bistrici in Mariboru. — Vrnili so se s polovičnim uspehom, v soboto jim je uspelo premagati domačine v Slovenski Bistrici po nezanimivi igri. Rezultat je bil 15:13, 15:12, 15:13 za Novomeščane. Rezultati bi prav lahko bili obratni, saj so se gostje tako prilagodili igri domačinov, da občajnih dobrih potez ni bilo videti in so gledalci zelo negotovali.

Drugo tekmo so odigrali Novomeščani v Mariboru z istoimenim klubom in jo izgubili z rezultatom 3:1 (18:14, 15:10, 5:15, 15:8). Borba v prvem setu je bila zelo izenačena in so ga Novomeščani izgubili zaradi premočnih udarcev v mrežo in slabega lovljenja servisov. Poleg tega je bila opazna zelo velika živčnost gostov, ki jih je kapetan komaj miril. Po nesrečnem zgubljenem setu, so Novomeščani popustili, izgubili drugi set in šole v tretjem zaigrali, kakor znanjo, vendar so v četrtem setu znova popustili in izgubili srečanje. Naši odbojkarji so močno nje. Še posebno pri serviranju grešili, še posebno pri serviranju in lovljenju servisov, pa tudi v udarcev v mrežo je bilo zelo veliko, kar ni običajno pri njih. Poleg starih napak, to je slabe igre v polju in slabe prstne igre, je to bilo dovolj za poraz. Sedaj ekipi je močno potrebna pomladitev. Poena se tudi, da ni rednih treningov pod ustreznim vodstvom.

pelem mestu. Preostala srečanja s Triglavom, Mežico in s Crnučami bodo igrali na Loki. MP.

Zmaga in poraz krmelj-skih rokometišev

22. maja je bila v Sevnici rokometna tekma za občinski pokal mladosti. Igrali sta ekipi iz Sevnice in iz Krmelja. Krmeljska ekipa je zmagala s 13:10 in prejela zelo lep pokal.

24. maja so Krmeljčani igrali prvenstveno tekmo v Radečah, kjer so se srečali s tamkajšnjim Partizanom ter izgubili v borbeni igri s 14:18. D.B.

Najboljše strelce ima SGP Pionir

24. maja je občinski strelski odbor Novo mesto na Marofu organiziral tekmovalno mladinskih ekip. Kljub temu da tekmovalje ni bilo na primernem strelišču, so bili doseženi dobri rezultati. Tekmovalci in moštva so se med seboj pomerili v streljanju z malokalibrsko puško. Prvo mesto med moštvi je zasedla strelska družina Pionir, ki je dosegla 692 krogov, drugo je bilo SD Vinko Paderski (gimnazija) s 440 krogov, tretje pa SD Novoteks s 392 krogov. Med posamezniki so dosegli: Božo Kopina (SD Pionir) 193 krogov, Franc Zidanek (SD Pionir) 190 krogov in Janez Sepec (SD Pionir) 185 krogov. J.P.

Majda Slijepevič že vrsto let skupaj s svojim možem prizadevno dela v telesnovzgojnih organizacijah

tivna igralka TVD Partizan, moško vrsto Viko Lozar, učenec in sedanjji igralec L moštva v TVD Partizan, atletiko in namizni tenis pa midva z možem skupaj.

Med občani le malokdo pri-

Tedenski športni dogodki v Brežicah

Ponovno so bili najaktivnejši rokometiši. Poleg prvenstvenih tekem so občinske reprezentance pionirjev in pionirk sodelovale v zaključnih tekmovaljih ob prazni dneva mladosti.

ROKOMET

Brežice : Branik — ženske Brežice so gostovale v Mariboru in igrale z igralkami Branika neodločeno 7:7. Tekma je bila precej razglašena in nervozna, predvsem pri Brežičah, saj se te borijo za obstoj v republiški ligi. Brežičanke so bile skozi celo tekmo boljše in so do zadnje sekunde vodile. Nepredvidnost v njihovi obrambi pa je pripomogla, da so igralke Branika v zahtevni situaciji dosegle neodločen rezultat. Kljub temu so se možnosti za obstoj v drugi najvišji v Sloveniji povečale.

Brežice : Rudar (Velenje) moški

Moška ekipa je domači publiku ponovno prikazala lepo rokometno igro. V prvenstveni tekmi stajerske cone so Brežičani zmagali z rezultatom 26:10 in ponovno dokazali, da spadajo v višje tekmovalne ravnice. Trenutno zavzemajo Brežičani na lestvici drugo mesto za Celje. 14. junija bo zadnja tekma v tem tekmovalnem med Brežičami in Celjem, kjer se bo odločilo, kdo bo šel v republiško ligo.

Brežice : Rudar (Velenje) pionirke

Občinska reprezentanca pionirk je v predtekmiških moških ekip premagala mladince v Velenju z rezultatom 6:2. Brežičanke so bile boljše in rezultat bi bil večji, če bi se znebile kompleksa pred večjimi in starejšimi nasprotnicami. Za Brežice so dosegle gole Voigrin 3, Černoga 1, Račič 2, za Rudar pa sta bili uspešne Mravljak in Oštir (po en gol).

Brežice : Zagorje — pionirji

Pionirska občinska reprezentanca je v kvalifikacijski tekmi za republiško prvenstvo premagala prvaka zagorske skupine ekipo Zagorja z rezultatom 16:6. Brežički pionirji so se za to tekmovalno intenzivno pripravljali in visoki zmagi nad Sevnico in Zagorjem viličata upanje, da bodo na republiškem prvenstvu zasedli eno najboljših mest.

V počastitev dneva letalstva je moška ekipa Brežice gostovala v garnizonu Cerklje in s tamkajšnjo ekipo odigrala prijateljsko tekmo. Močan navi je igranje pretvoril v bito, zato tudi tekma ni bila lepa. Brežičani so zmagali z rezultatom 27:26.

Brežice : Medveščak (Zagreb) moški

22. maja je moška ekipa gostovala pri zagrebškem Medveščaku. To je bila prva večja medrepubliška tekma Brežičanov. Renomirana ekipa Zagrebčanov ni pričakovala pri zagrebškem Medveščaku. Brežičani so v hitri in lepi tekmi zmagali z rezultatom 25:24. Vso tekmo so bila moštva po doseženih golih popolnoma izenačena. Brežičani so bili v kritičnih trenutkih iznajdljivejši in v zadnji minuti dosegli zmagoviti gol.

Zasavska rokometna liga

Rezultati: Hrastnik — Cerklje 21:21, Brestanica — Zagorje 22:17, Sevnica — Leskovec 23:15, Rudar (Trbovlje) : Radeče — ženske 5:0 w.o.

Tekmovalje v zasavski rokometni ligi se bliža koncu. Na tabeli je še vedno v vodstvu ekipa Cerklje. Moštvo Zagorja je vložilo protest proti ekipi Brestanice, ker je zanjo nepravilno nastopal igralec Sulc. Protest bo obravnaval odbor medobčinskega rokometnega centra v Brežicah.

KEGLJANJE

Ekipa brežičkih kegljačev je v finalu medrepubliškega mladinskega srečanja »Bratstvo in enotnost« v Brežicah premagala moštvo Bregane z rezultatom 304:302. Tako so Brežičani osvojili pokal v tej disciplini.

SAH

Tudi šahisti so se pomerili na zaključnem tekmovalju srečanja »Bratstvo in enotnost«, v katerem sodelujejo tri hruške in tri slovenske občine. Tekmovalje je bilo v Sevnici med ekipami iz Klanjca, Zapršiča, Sevnice, Samobora in Brežice. Brežičani so bili najboljši in so osvojili pokal. Škoda, da niso na tem finalnem delu tekmovalci sodelovali tudi tekmovalci iz Krškega, da bi bila borba bolj enakopravna.

ODBOJKA

Moška ekipa bi morala odigrati prvenstveno tekmo z moštvom Gaborja iz Celja. Ker Celjani niso prišli pravčasno na igrišče, so Brežičani tekmo dobili 3:0 brez borbe. Ekipa Gaborja se je pritožila okrajni komisiji za odbojko in postopek za dokončno registracijo te tekme je še v teku. Trenutno so Brežičani prvi na lestvici.

Zenska odbojkarška ekipa, ki so jo sestavljali tekmovalke iz gimnazije, se je udeležila republiškega prvenstva in zasedla tretje mesto. Če bi bil žreb naklonjen Brežičankam, bi lahko zasedle drugo mesto.

STRELJANJE

Skupina brežičkih strelcev je v okviru tekmovalja »Zlata bratstva in enotnost« v Krškem zasedla prvo mesto. Toda ker po pravilih tekmovalci ne bi smeli biti starejši od 30 let, so bili Brežičani diskvalificirani. Tml.

Medobčinsko prvenstvo srednjih šol v atletiki

Medobčinskega prvenstva srednjih in strokovnih šol v atletiki, ki je bilo pred dnevi v Novem mestu, so se udeležili najboljši atleti vseh novomeških srednjih in strokovnih šol. Pogrešali smo tekmovalce iz Crnomlja, ki so vse leto redno prihajali na medobčinska prvenstva in dosegli lepe uspehe.

Tehnični rezultati: 60 m ž.: 1. Zvonka Vidic, gimn., 8,9; 2. Mira Rabič, ES, 8,9; 3. Nada Radoš, ES, 8,9. 4 x 100 m ž.: 1. ES 59,0; 2. učeljišče 60,0; 3. gimnazija 61,4. Daljina ž.: 1. Bernarda Jožef, ES, 4,19; 2. Anica Savoren, učit., 4,00; 3. Stefka Adamič, ES, 3,98. 300 m ž.: 1. Joža Rogelj, ES, 1:28; 2. Stanka Nemanic, ES, 1:29,9; 3. Majda Ferber, Med. š., 1:31,1. Krogla ž.: 1. Marija Knez, učit., 10,12; 2. Reza Koparč, ES, 9,33; 3. Nada Beljan, učit., 9,29. Višina ž.: 1. Anica Savoren, učit., 1,35; 2. Marija Pečjak, ES, 1,30; 3. Stefka Štrukelj, ES, 1,25.

Med atletinjami na naših srednjih šolah so gotovo med najboljšimi dijakinje ekonomske šole, ki bodo v kratkem nastopile tudi na ekonomisti v Murski Soboti. 100 m m.: 1. Stane Jarc, učit., 11,9; 2. Tine Pavlin, gimn., 12,0; 3. Miro Berger, gimn., 12,0. 4 x 100 m m.: 1. učiteljišče 47,0; 2. ES 48,4; 3. gimnazija 51,2; 4. SKS Grm 52,2. Daljina m.: 1. Tine Pavlin, gimn., 5,88; 2. Stane Jarc, učit., 5,65; 3. Božo Ostanek, ES, 5,40. 1000 m m.: 1. Matija Vidmar, SKS Grm, 2:55,3; 2. Marjan Blažič, gimn., 2:58,3; 3. Boris Vovk, gimn., 2:59,4. Krogla m.: 1. Zdenko Vozlič, gimn., 13,74; 2. Tone Kranjc, gimn., 13,21; 3. Tone Bukovec, ES, 9,89. Višina m.: 1. Miro Berger, 175; 2. Tone Perko, učit., 170; 3. Božo Ostanek, ES, 155.

Najboljši atleti v Novem mestu so gimnazijci, najhitrejši tekači pa kratke proge pa so učiteljiščniki, saj so zmagali v štafeti na 4 x 100 metrov in imajo tudi zmagovalca na 100 m. Pri skoku v višino sta posebno zadovoljila številne mlade gledalce Berger in Perko, ki bosta z redno vadbo lahko še več dosegla. Po dva najboljša atleta in tudi najboljša štafeta bodo nastopili v Ljubljani konec meseca maja na republiškem atletskem prvenstvu srednjih in strokovnih šol. Če bodo redno vadili, lahko pričakujemo, da bodo dostojno zastopali srednje šole Dolenjske. J.G.

Balinarji za dan mladosti v Krškem

Marljivo balinarji Celuloze so za dan mladosti organizirali večji balinarski turir. Sodelovali so: reprezentanca Zagreba, Pionir in Zeleznicar iz Novega mesta ter domača ekipa Celuloze. Turnir so igrali vsak z vsakim na lepo urejenih igriščih v kopališču.

To je bila tekma dveh starih nasprotnikov. Oslabljena ekipa Zeleznicarja je nudila precej odpora Pionirju.

ZAGREB : ZELEZNICAR 13:9. Zagreb je dosegel še tretjo zmagov, čeprav je kazalo, da bo Zeleznicar pripravil presenečenje, ker je vodil z 9:4.

PIONIR : CELULOZA 13:10. V ogorčeni borbi za drugo mesto je Pionir vodil skoraj celo tekmo za eno do dve piki, vendar je na koncu Celuloza že vodila 10:8. Tedaj je Hren z uspešnim zadetkom dosegel štiri točke, v naslednji igri pa še zadnji in s tem zmagov ter drugo mesto. Pohvaliti je treba predvsem Barbiča.

Vrstni red turnirja: 1. Reprezentanca ZAGREBA, 2. PIONIR, 3. CELULOZAR, 4. ZELEZNICAR.

ZAGREB : PIONIR 13:2. Zagrebčani so med vso tekmo imeli igro v svojih rokah, predvsem zaradi odlične igre prevega bližalca ter točnih zadetkov njihovega toikača. ZAGREB : CELULOZA 13:9. Tudi v tej tekmi so gostje vodili že s 11:0, nato pa so dopustili domačinom, da so dosegli 8 točk.

PIONIR : ZELEZNICAR 13:10.

Medobčinska rokometna liga

V predzadnjem kolu so bili dosegli slednji rezultati. Partizan Novo mesto: Šmilbel 39:11, Učiteljišče: Partizan Metlika 20:10, Učiteljišče: Partizan II Crnomelj 13:6. Lestvica po 7. kolu: Partizan N. m. 7 7 0 0 189:74 14 Učitelj. N. m. 6 4 0 2 126:63 8 Šmilbel 7 3 0 4 58:97 6 Partizan II Cr. 7 1 0 6 74:153 2

31. maja 1964 bodo igrali zadnje kolo. Partizan iz Novega mesta je še osvojil naslov prvaka medobčinske rokometne lige za moške in bo imel pravico nastopiti v coneski ljubljanski rokometni ligi. Ekipa Partizana iz Novega

mesta je povsem zaslužila uvrstitve na prvo mesto, saj je v vseh tekмах pokazala zrel rokomet, čudno je le, da je v predzadnjem kolu proti Šmilbelu nastopilo samo 5 igralcev. Če ne bodo imeli igralcev dovolj, ne smejo računati na kakšen boljši uspeh v višjem tekmovalju. M-K

V rokometu Mirna, v mnogoboju Trebnje

20. maja so se pomerile popolne šole trebanjske občine v rokometu in atletskem mnogoboju. Rokometni prvak je postala Mirna, ker je njena moška ekipa premagala Makronoz s 5:4, ženska ekipa pa makronožsko osvojila šole s 2:0. Pri osnovnih šol pa se je pomerilo v atletskem mnogoboju. Pri moških in ženskah je s premocijo zmagalo Trebnje. Moški so se razvrstili takole: 1. Trebnje 89,5 točke, 2. Sentrupert 64,7 točke, 3. Makronoz 64,7 točke; ženske pa: 1. Trebnje 80,4 točke, 2. Sentrupert 67,8 točke, 3. Mirna 64,9 točk. Zmagovalci bodo tekmovali na medobčinskem prvenstvu, Atletskega tekmovalca se je udeležilo 100, rokometnega prvenstva pa 76 tekmovalcev.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni sporred od 5.00 do 8.00 —

NEDELJA, 31. MAJA: 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še polnite, tovariši... 11.30 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas. 14.10 Glasben izlet po romanskih deželah. 15.05 Danes popoldne. 16.00 Humoreska tega točna — v gosteh pri S. Mrožku. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo popevko!

PETEK, 29. MAJA: 8.55 Pionirski tekmi. 10.35 Novost na knjižni polici. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Tatjana Stupica: Rahtljanje zemlje med rastjo posevkov pri pogostem deževju. 12.25 Domače melodije za veselo opoldne. 13.30 Iz nojne mape violončelista Cirila Škerjanca. 14.35 S popevkami in melodijami po vzhodnih deželah. 15.20 Zabavna glasba. 16.00 Vsa dan za nas. 17.05 Popoldne pri dunajskih klasičih. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Koncertantna zabavna glasba.

ka nogavička. 14.35 Slovenske narodne v različnih izvedbah. 15.30 V torek na svidenje! 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Popevke iz Bolgarije. 19.05 Glasbene razglednice. — 20.20 Radijska igra — Pačo Levni. Po čem je resnica.

SREDA, 3. JUNIJA: 8.55 Pisan svet pravilje in zgodb. 9.25 Tako pojo in igrajo v Pragi. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Janko Vehovar: Pridelovanje trsnih cepclenk. 12.25 Popevke v izvedbi slovenskih pevcev zabavne glasbe. 13.30 Ritmi in razpoženja. 14.35 Lahka glasba. 15.15 Zabavna glasba. 16.00 Vsa dan za vas. 17.15 Iz fonoteke radia Koper. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.30 Plesni zvoki.

PONEDELJEK, 1. JUNIJA: 8.55 Za mlade radovedneže. 9.25 Pojeta mezzosopranistka Biserka Cvejić in basist Tomislav Neralič. 10.55 Glasbena medigra. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Miljeva Kač: Zaščita sadnega drevja pred jabolčnim zavijačem. 13.30 Glasbeni sejem. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 S knjižnega trga. 16.00 Vsa dan za vas. 18.10 Popevke vzhodnih dežel. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Skupni program JRT studio Zagreb.

TOREK, 2. JUNIJA: 8.35 Narodne in domače pesmi. 9.25 V 3/4 taktu. 10.15 Majhni zabavni ansambli. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Jože Krošec: Rešenj in nerešeni problemi pri učenju sosa in detelj. 13.30 Kruno Cipci: Pi-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 29. maja — Majda
Sobota, 30. maja — Milica
Nedelja, 31. maja — Angela
Ponedeljek, 1. junija — Radovan
Torek, 2. junija — Velmir
Sreda, 3. junija — Milojka
Četrtek, 4. junija — Francišek

ČESTITKI

Zakonocema Strle iz Krškega za 25-letnico skupnega življenja še mnogo srečnih let želi družina Jurkovič iz Brežic. Pridružujejo se še Beletovi in Počervinova mama iz Straže.

Dragi mami Anici Glinškovi iz Sred. Lipovca za 50. rojstni dan iskreno čestita in želi vse najboljše sin Ferdo, ki služi vojaški rok v Sremski Mitrovici.

ZAHVALE

Ob prerani izgubi našega dobrega moža, atka, sina in brata
JERNEJA KUMA
iz Praproč
se najlepše zahvaljujemo vaščanom za venco in cvetje ter vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in nam pomagali v težkih dneh. Posebno zahvalo smo dolžni Onkološkemu inštitutu v Ljubljani, pljučnemu oddelku bolnišnice v Novem mestu ter primariju dr. Bajcu za vso skrb v bolezni.
Zalujoci: žena Anica, sinček Bogdan, hčerka Milenka, mati, sestre, brat in ostalo sorodstvo.

Ob bridki izgubi naša drage sestre in tete
JULIJANE RAJSEL
iz Dolge Vasi
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in darovali cvetje. Posebna zahvala dr. Cilenški, dr. Imenski, dr. Klunu, medicinski sestrji Jugoslavci, osedom in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.
Dolga vas, Kočevje, New York, Lascieland
Zalujoci: sestri Mary in Hanna z družinama, družine Rajsel, Bizjak, Vebler in ostalo sorodstvo.
Tov. Jožetu Mrzoletu iz Sentjerneja 121 se zahvaljujem, da mi je pošteno vrnil veliko vsoto najdenega denarja.
Jože Zemljan

Vsem prijateljem in znancem, ki so spremili pokojnega
STEFANA HORVATA
delavca iz Zaloga
na njegovi zadnji poti in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, vsem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vance in cvetje ter govorili inš. Francu Peterlinu za poslovitne besede se iskreno zahvaljujem.

Zalujoci: žena Marija, sinovi VIII, Stefan in Herman z družino, hčere Anica, Slavica in Cilka z družino ter ostalo sorodstvo

KINO

PRODRAM motor NSU 175 ccm — prevoženih 5000 km. Naslov v upravi lista. (385/64).

PRODRAM vinograd Javrovec in nivo v Glogovem vodu, tudi po parcelah. Karel Kovačič, Artoče. PRODRAM hišo v Gotni vasi. Naslov v upravi lista. (382/64).

PRODRAM ostrežje (grušt) za hišo. Jože Skulj, Regeča vas 17, Novo mesto.

PRODRAM kuhinjsko pohištvo. Pečnik, Jerebova 8, Novo mesto.

PRODRAM divan in kuhinjsko kredenco. Naslov v upravi lista. (349/64).

ENODRUŽINSKO HIŠO PRODRAM v Mokronogu št. 81. Vse informacije dobite pri Bedenkovič, Mokronog 81.

PRODRAM zelo dobro ohranjen DKW 175 ccm. Naslov v upravi lista. (344/64).

POČENI PRODRAM hrastovo spalnico z vložki. Bršlin 4.

ODDAM KOSNJO sena za vse leto. Polzave se pri Golob, Trdinova 41, Novo mesto.

ENOSOBNO STANOVANJE V PIRANU zamenjam za enako v Novem mestu. Franc Zupančič, Ul. Svobode 20 — Piran.

KOVASKEGA POMOČNIKA ali priučenega kovača sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Ciril Porenta, kovač, Mengeš.

SPREJMEM FANTA, ki bi imel veselje do kovaške stroke, v priučitev, starega od 16—18 let. Hrana in stanovanje priskrbljena. Plača po dogovoru. Ciril Porenta, kovač, Mengeš.

STIRIGLANSKA DRUŽINA ISCE mlajše kmečke dedke za varstvo otrok. Tavčar, Ljubljana, Grafenauerjeva 31.

GOSTISICE TEREZIE KRAMER v Dobovi pri Brežicah sprejme v priučitev v gostinski stroki mlajšo žensko moč z dovršeno popolno osnovno šolo. Prijave pošiljate na gornji naslov.

SPREJMEM KROJASKEGA POMOČNIKA. Janez Zupančič, Biška vas 14, p. Mirna peč.

PRIUCENO ALI NEKVALIFICIRANO DELOVNO SILO zaposlimo v počitniških domovih. Poslovno združenje počitniških skupnosti Šiška-Vič, Ljubljana, Dravjska 44.

ELEKTROINSTALATERJE IN VAJENCE sprejemam takoj v stalno delovno razmerje. Možnost dogovora za stanovanje. Sporociti na naslov: Vinko Eržen, Kranj, Koroska c. 57.

NAJDNA ZLATA VERIZICA z obiskom se dobi pri Kovačiču, Cegelnica 15, Novo mesto.

21. MAJA DOPOLDAN SEM IZGUBIL pokrov za bencin na odseku Bršlin—Ločna. Vrnite proti nagradi: Ivan Petrič, Smihelska 9, Novo mesto.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATIŃA: Zaprtje je zelo zoprna nadelega, ki vam povzroča bolečine, hkrati tudi celo vrsto nevarnih bolezni. Najučinkovitejše prirodno sredstvo »Donat« vrelce. Zahlevajte ga v svoji trgovini; te ga dobe v Novem mestu pri trgovskem obratu »HMELEJNKI«, telefon 21-129, in »STANDARD«, telefon 21-158.

CRNOMELJ: 29. in 31. maja: ameriški film »Fanis. 2. in 3. junija: sovjetski barvni film »Huzarska balada«.

DOL. TOPLICE: 30. in 31. maja: ameriški film »Čez planine divjega zehoda«.

KOČEVJE — JADRAN: 29. in 31. maja: ameriški barvni film »Razkošje v travici. 1. in 2. junija: švedski film »Pot št. 6«.

3. in 4. junija: nemški film »Moja nečakinja ne dela tega«.

KOČEVJE — RUDNIK: 30. in 31. maja: francoski barvni film »Ballet Panza«. 3. in 4. junija: nemški film »Göringov šolski prijatelj«.

KOSTANJEVICA: 31. maja: nemški barvni film »Črni bliske. 3. junija: madžarski film: »Dva polčasa v peklu«.

METLIKA: 30. in 31. maja: angleški film »Bilo jih je sedem«.

MOKRONOG: 30. in 31. maja: ameriški barvni film: »Hudičev učence«.

NOVO MESTO — KRKA: 28. in 29. maja: češki film »Tarzanova smrt«. Od 30. maja do 1. junija: argentinsko — italijanski barvni film »Ljubezna na meji sveta«.

OSILNICA: 31. maja: italijanski film »Človek v kratkih hlačah«.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 28. do 31. maja: sovjetski film »Ljudje in zver«. I. in II. del.

PREGRAD: 31. maja: nemški barvni film »Esnapurski tigri«.

RIBNICA: 30. in 31. maja: nemški film: »Rože za državnega tožilca«.

SEVNICA: 30. in 31. maja: ameriški film: »Starec in morje«.

SODRAZICA: 30. in 31. maja: jugoslovanski film »Srečali se bomo nočijo«.

STARA CERKEV: 30. in 31. maja: italijanski film: »Pogumni podvig«.

STRAZA: 30. in 31. maja: ameriški film: »Osamljeni človek«.

TREBNJE: 30. in 31. maja: francoski barvni film: »Meč maščevanja«.

BROD NA KOLPI: 30. in 31. maja: ameriški film: »Najmlajši dijak«.

nišnici: Terezija Gornik, uslužbenka iz Malega Lesča, je padla z lestve in si poškodovala levo koleno; Valentin Horvat, delavec iz Martinje vasi, je padel z mopedja in si poškodoval obraz in desno roko; Anjo Cvetan, posestnica iz Čušnje, je povzila kolesar in si poškodoval levo roko; Jože Hriberšek, delavec iz Brestanice, je padel s kolesa in si poškodoval levo roko; Ivan Vide, klesar iz Ljubljane, je padel z motorja in si poškodoval glavo, roke in noge; Milan Banič, sin posestnika iz Siate Bučke, je padel med drva in si poškodoval desno roko; Anjo Bartolj, vnučkinjo posestnika iz Dolnjih Lakovic, je pes ugriznil v vrat in obraz.

Umrla je: Terezija Mrvar, gospodinja iz Kočevja, 55.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Josip Magdič, delavec iz Krja Donje, je padel z vlaka in si poškodoval nogo; Janeza Simončič, posestnika iz Leskova, je vrgla krava in mu poškodovala desno roko; Marija Abram, hči delavca iz Dobrave, je padla in si zlomila desno roko; Janeza Božič, posestnika iz Smečice, je ugriznil konj v desno roko; Jože Gorišek, sin uslužbenca iz Libne, je padel z drevesa in si poškodoval glavo; Jože Mavcar, delavec iz Gore, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Jožeta Selina, posestnika iz Mihalover, je udaril konj v rebra.

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Jelovec iz Krškega — Aleksandra, Nikola Udovč iz Mokronoga — Zvonka, Marija Klobočar s Potovrha — Marijana, Julijana Florjanec iz Mirne peči — Aleša, Cvjetka Ribič iz Čušnje — Daneta, Franciška Požar s Dolnjeja Podboršta — Srečka, Ana Strucl iz Crnomlja — Igorja, Fanika Keše iz Govejola — Marijo, Anica Dragovan iz Gornje Lokvice — Marjano, Marija Hočevar s Bučke — Milana, Milka Zagore iz Crnomlja — Darjo, Fanika Perše iz Družinske vasi — Ljiljana, Ema Brajdič iz Smihela — Brigito, Jožeta Rogelj iz Zgornjih Mladetih — Franceta, Stanislava Škoda iz Regere vasi — Mateja, Dragica Sumina iz Metlike — Bojana, Marija Ivančič iz Dragatusa — deklica, Branka Rožič iz Loke — deklica, Frida Zlebnik iz Laz — dečka, Marija Nosan iz Doljneja Suhadola — dečka, Darinka Spelič iz Crnomlja — deklico, Vera Samec iz Potočne vasi — dečka, Marija Hudoklin iz Dolnjeja Suhadola — deklico, Pepeca Dular iz Cegelnice — deklico in dečka.

iz krškeke porodnišnice
Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Jožica Piro iz Vidna-Krškega — Renato, Olga Sinkovič iz Movrače — Marijana, Nada Pužar iz Laduha — Lerko, Ana Kopinč iz Sel — Mirana in Dušana, Miroslava Milenkovič iz Brežic — Radeja, Slavica Vranečič iz Zupeleca — Darka, Miroslava Davidovič iz Brežic — Ksenijo, Ivanka Vegelj iz Buše vasi — Romano, Rozalija Vukšič iz Hrstaja — Igorja, Marija Prigelj iz Jesenic na Dol — Romea, Cirila Gerjevič iz Zakota — Irmino.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Josip Magdič, delavec iz Krja Donje, je padel z vlaka in si poškodoval nogo; Janeza Simončič, posestnika iz Leskova, je vrgla krava in mu poškodovala desno roko; Marija Abram, hči delavca iz Dobrave, je padla in si zlomila desno roko; Janeza Božič, posestnika iz Smečice, je ugriznil konj v desno roko; Jože Gorišek, sin uslužbenca iz Libne, je padel z drevesa in si poškodoval glavo; Jože Mavcar, delavec iz Gore, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Jožeta Selina, posestnika iz Mihalover, je udaril konj v rebra.

OBVESTILA
Obvestilo zdravstvenega doma Kočevje
Uprava Zdravstvenega doma Kočevje obvešča vse prebivalce občine Kočevje in Ribnice, da smo od 18. 5. 1964 v Protituberkuloznem dispanzerju v Kočevju uvedli trikrat na teden ordinacije, v katerih dela zdravnik specializirane Novega mesta. Ordinacije so: v ponedeljek od 14. do 18., v sredo od 14. do 18. in v petek od 8. do 14. uri.

OBVESTILO
Obveščamo cenjene goste, da bo 31. maja otvoritev gostilne na Laščah pri Dvoru. Za obisk se pripravite.

Razpis za traktorista
Kmetijska zadruga Brestanica razpisuje prosto delovno mesto traktorista. Možna je takojšnja zaposlitev. Samsko stanovanje je zagotovljeno. Interesenti z ustreznim vzviškim izpitom, po možnosti samski, in z oduševljenim vojaškim rokom naj se pisмено prijavijo Kmetijski zadrugi Brestanica.

KRONIKA+NESREČ
Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Josip Magdič, delavec iz Krja Donje, je padel z vlaka in si poškodoval nogo; Janeza Simončič, posestnika iz Leskova, je vrgla krava in mu poškodovala desno roko; Marija Abram, hči delavca iz Dobrave, je padla in si zlomila desno roko; Janeza Božič, posestnika iz Smečice, je ugriznil konj v desno roko; Jože Gorišek, sin uslužbenca iz Libne, je padel z drevesa in si poškodoval glavo; Jože Mavcar, delavec iz Gore, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; Jožeta Selina, posestnika iz Mihalover, je udaril konj v rebra.

KOMISIJA ZA STIPENDIJE
SGP »PIONIR«
NOVO MESTO
razpisuje

v šolskem letu 1964/65 naslednje stipendije za študij na visokih in srednjih šolah:

— 4 na GRADBENI FAKULTETI
— 2 na EKONOMSKI FAKULTETI
— 2 na VIŠJI KADROVSKI ŠOLI
— 1 na VIŠJI VARNOSTNI ŠOLI
— 7 na GRADBENI SREDNJI ŠOLI
— 2 na EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI
— 12 na GRADBENI DELOVODSKI ŠOLI

Prošnje z življenjepisom in zadnjim šolskim spričevalom pošljite Komisiji za stipendije pri SGP »PIONIR«, Novo mesto.

Prednost pri dodelitvi stipendij imajo slušatelji višjih letnikov.

Seznam izžrebanih kuponov LJUDSKE POTROŠNJE v Brežicah

Dobitki po 5000 din:	95.	39.797
1.	4.061	14.012
2.	11.107	19.255
3.	8.882	11.515
4.	23.255	18.937
5.	33.288	6.731
6.	19.781	
7.	26.588	
8.	16.737	
9.	19.400	
10.	724	
11.	3.981	
12.	15.616	
13.	26.804	
14.	34.739	
15.	2.000	
16.	9.401	
17.	19.212	
18.	630	
19.	26.874	
20.	34.439	
21.	297	
22.	17.156	
23.	3.626	
24.	18.296	
25.	10.856	
26.	19.309	
27.	33.402	
28.	39.354	
29.	14.697	
30.	34.788	
31.	26.630	
32.	16.987	
33.	12.099	
34.	29.077	
35.	29.239	
36.	13.758	
37.	14.033	
38.	277	
39.	1.065	
40.	33.094	
41.	33.383	
42.	33.589	
43.	3.578	
44.	19.938	
45.	5.588	
46.	833	
47.	16.891	
48.	15.890	
49.	12.592	
50.	16.381	
51.	34.279	
52.	16.934	
53.	32.047	
54.	14.991	
55.	2.125	
56.	25.528	
57.	16.853	
58.	10.748	
59.	17.094	
60.	15.561	
61.	29.153	
62.	39.777	
63.	26.558	
64.	7.686	
65.	7.661	
66.	2.059	
67.	11.912	
68.	25.629	
69.	7.950	
70.	34.086	
71.	11.525	
72.	25.343	
73.	14.052	
74.	14.130	
75.	6.476	
76.	11.901	
77.	10.544	
78.	29.751	
79.	24.639	
80.	19.594	
81.	5.911	
82.	24.244	
83.	9.897	
84.	33.229	
85.	20.159	
86.	13.747	
87.	14.311	
88.	39.292	
89.	18.914	
90.	19.771	
91.	26.779	
92.	17.438	
93.	7.966	
94.	19.321	

Dobitki po 10.000 din:

101.	18.027
102.	25.589
103.	2.840
104.	6.969
105.	2.273
106.	9.012
107.	14.878
108.	36.512
109.	39.381
110.	18.933
111.	10.392
112.	14.385
113.	15.266
114.	16.518
115.	394
116.	7.673
117.	3.590
118.	5.128
119.	8.052
120.	17.837
121.	34.565
122.	16.229
123.	25.272
124.	2.313
125.	454
126.	2.491
127.	3.551
128.	14.766
129.	20.160
130.	10.641
131.	39.837
132.	16.694
133.	1.804
134.	13.395
135.	14.051
136.	18.952
137.	33.205
138.	11.278
139.	12.210
140.	10.765
141.	7.967
142.	18.103
143.	35.501
144.	15.611
145.	34.700
146.	4.300
147.	16.812
148.	10.552
149.	16.192
150.	3.778
151.	29.816

Dobitki po 20.000 din:

152.	6.968
153.	5.838
154.	18.724
155.	635
156.	26.597
157.	16.281
158.	11.556
159.	15.328
160.	18.837
161.	6.965

Dobitki po 30.000 din:

162.	39.145
163.	24.308
164.	11.042
165.	39.884
166.	19.453

PREMIJE

Premija za 40.000 din: 5.318

Premija za 50.000 din: 12.890

Premija za 60.000 din: 29.162

Premija za 80.000 din: 12.776

Premija za 100.000 din: 12.156

Razpis Tehniške srednje šole v Krškem

Tehniška srednja šola Krško razpisuje

vpis v I. letnik TSS strojne in elektro stroke (jaki in šibki tok) in v I. letnik polične šole kovinarske stroke za šolsko leto 1964/65

V I. letnik strojnega odseka bo sprejetih 60, v I. letnik elektro odseka 60 in v I. letnik polične šole kovinarske stroke 60 učencev.

Pogoji za vpis v strojni in elektro odsek:

1. uspešno dokončana osnovna šola;
2. starost do 18. let.
Prijava za vpis kolkuje s kolkom za 50 din in priložite:

1. zaključno spričevalo osnovne šole (original);
2. rojstni list;
3. mnenje šole;
4. zdravniško spričevalo, da je kandidat zdravstveno sposoben za šolanje na tehniški šoli; spričevalo ne sme biti starejše od enega meseca;

5. dopisnico s točnim naslovom za obvestilo o sprejemu.
Uprava šole

Pagoji za vpis v poklicno šolo: